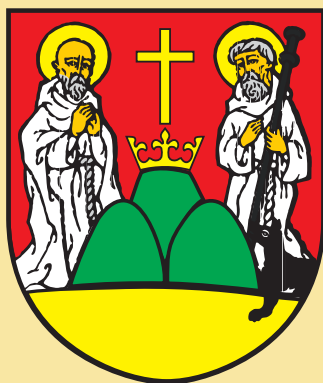

RAPORT O STANIE MIASTA

2009

SUWAŁKI

Spis treści

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MIASTA	4	4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	62
1.1. Położenie	5	4.1. Infrastruktura drogowa	63
1.2. Struktura przestrzenna miasta	6	4.2. Infrastruktura komunalna	64
1.3. Demografia	9	4.3. Transport	69
2. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA I BEZPIECZEŃSTWO	12	4.4. Zasoby mieszkaniowe	71
2.1. Ochrona zdrowia	13	5. PRZESTRZEŃ MIEJSKA	74
2.2. Pomoc społeczna	20	5.1. Środowisko przyrodnicze	75
2.3. Edukacja	24	5.2. Planowanie przestrzenne	77
2.4. Kultura	30	5.3. Gospodarka nieruchomościami	79
2.5. Sport	36	6. ZARZĄDZANIE MIASTEM	82
2.6. Bezpieczeństwo publiczne	43	6.1. Władze Suwałk	83
3. SFERA GOSPODARCZA	48	6.2. Finanse Miasta	85
3.1. Podmioty gospodarcze	49	6.3. Urząd Miejski	93
3.2. Rynek pracy	53	6.4. Współpraca międzynarodowa i promocja miasta	98
3.3. Inwestycje	55		

Urząd Miejski w Suwałkach 2010
©Copyright by Urząd Miejski w Suwałkach

Opracowanie:
Wydział Strategii i Rozwoju Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Zdjęcia:
Urząd Miejski w Suwałkach
Samodzielny Publiczny Szpital Wojewódzki w Suwałkach
Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Suwałkach
Komenda Miejska Policji w Suwałkach
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Suwałkach Sp. z o.o.

Okładka, skład i przygotowanie do druku:
Piotr Staśkiewicz

Druk:
NAVIGATOR studio s.c.

Szanowni Państwo,

Mam przyjemność przekazać Państwu pierwszy Raport o stanie miasta. Powstał on w wyniku przyjęcia przez suwalską Radę Miejską Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Suwałki do roku 2020. Każde działanie samorządu powinno być najpierw zaplanowane, następnie we właściwy sposób, sprawnie i tanio zrealizowane, a na zakończenie niezbędne jest przedstawienie raportu mieszkańcom miasta z tego co się zrobiło. I stąd ten raport.

Raport ten przedstawia różne dziedziny życia naszego miasta według stanu na koniec 2009 roku. Wiele zjawisk zachodzących w życiu społecznym i gospodarczym miasta wymaga jednak szerszej perspektywy czasowej, pozwalającej na lepsze zaprezentowanie dynamiki zachodzących zmian i tendencji rozwojowych. Takie zjawiska prezentujemy w trzyletniej lub dłuższej perspektywie. Zakres rzeczowy raportu obejmuje pięć najważniejszych sfer życia miasta: społeczną, gospodarczą, infrastrukturalną, przestrzeń miejską oraz zarządzanie miastem.

Podstawowy motyw działania suwalskiego samorządu to dokonanie takich zmian w mieście, które uczynią je bardziej przyjaznym dla mieszkańców, przyjezdnych i inwestorów. Wszystkie działania prospołeczne czy inwestycyjne mają ułatwić życie w Suwałkach. Musimy wykorzystać szansę jaką stwarzają środki Unii Europejskiej. Bez tych pieniędzy w Suwałkach nie wybudowalibyśmy kilometrów sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, nie wymienilibyśmy autobusów komunikacji miejskiej, nie rozpoczęlibyśmy przebudowy centrum miasta oraz układu komunikacyjnego.

Realizowane są kolejne duże projekty: budowa aquaparku, modernizacja sal sportowych OSiR, remont budynku Muzeum Okręgowego oraz od dawna wyczekiwana przez mieszkańców przebudowa ulicy Reja. Równoległe trwają przygotowania do realizacji kolejnych ważnych projektów inwestycyjnych, takich jak budowa sali koncertowo-teatralnej, modernizacja stadionu piłkarskiego przy ul. Zarzeczce oraz budowa obiektów Parku Naukowo-Technologicznego Polska-Wschód. Te inwestycje odmienią nasze miasto, przybliżą życie w nim do standardów europejskich. A jednocześnie spowodują, że sytuacja na suwalskim rynku pracy ulegnie wkrótce znaczącej poprawie i obniży się poziom bezrobocia. Poziom bezrobocia obniżają też inwestycje realizowane przez prywatnych inwestorów. Przyczyniają się one także do zmiany oblicza miasta. Pierwszą taką zakończoną inwestycją jest centrum handlowo-rozrywkowe Suwałki Plaza. Kolejne inwestycje są już realizowane bądź wkrótce się rozpoczną.

Ale mieszkańców miasta interesuje przede wszystkim ich codzienne życie, które toczy się w Suwałkach bez zakłóceń. Coraz więcej wydajemy z kasy miejskiej na oświatę, pomoc społeczną, gospodarkę komunalną, kulturę i sport. Stale poprawiają się warunki nauki w suwalskich szkołach, powoli pięknieją nasze ulice i skwery, młodzież może uprawiać sport na coraz liczniejszych nowoczesnych boiskach i halach sportowych, a wielbiciele sztuki mogą obejrzeć trójmiarowe filmy w suwalskim kinie bądź zabawić się wraz z tysiącami gości z Polski i Europy na Suwałki Blues Festiwalu.

Przed nami jeszcze wiele pracy, ale kierunek zmian jest właściwy. Moim pragnieniem jest aby Suwałki były miastem nowoczesnym i przyjaznym, proponującym szeroką, różnorodną i dobrze zorganizowaną ofertę usług publicznych. Tak by Suwałczanie byli dumni ze swego miasta.

Mam nadzieję, że raport dostarczy Państwu niezbędnej i rzetelnej wiedzy o Suwałkach, która pozwoli wyrobić własną opinię o stanie suwalskiej wspólnoty lokalnej. Zmieniamy miasto w sposób bezpieczny dla samorządowego budżetu, bez zagrożeń dla finansów miasta. Musimy wykorzystać ten dobry czas na zmiany, z myślą o młodych mieszkańcach Suwałk.

Z poważaniem,

Józef Gajewski

Józef Gajewski
Prezydent Miasta Suwałk

1

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MIASTA

1.1. Położenie

Polska, województwo, region

Suwałki położone są w północno-wschodniej Polsce, w północnej części województwa podlaskiego, nad rzeką Czarna Hańcza, w pobliżu granic z Litwą, Białorusią i Rosją (Obwodem Kaliningradzkim). Suwałki są miastem na prawach powiatu, siedzibą licznych instytucji administracji rządowej i samorządowej. Na obszarze ok. 65,5 km² mieszka ok. 69,5 tys. osób. Suwałki są drugim co do wielkości, po Białymstoku, miastem w województwie podlaskim.

Przeważająca część miasta znajduje się w północnej części Równiny Augustowskiej, zwanej Obniżeniem Suwalskim, niewielkie północne fragmenty miasta (Wysoczyzna Szurpił i Krzemianek) oraz północno-wschodnie (Wysoczyzna Szwajcarii i Osinek) należą do Pojezierza Wschodniosuwalskiego. Wokół Suwałk leżą atrakcyjne i szczególnie cenne tereny i obiekty – zarówno pod względem przyrodniczym, jak i krajoznawczym (zespoły poklasztorne, ruiny pałaców

i dworców, ozdobne budownictwo drewniane, zabytki sakralne) oraz turystyczno-rekreacyjnym (jeziora, rzeki, lasy i trzy puszcze: Augustowska, Romincka i Borecka). Bezpośrednie sąsiedztwo z dwoma parkami ochrony przyrody: Wigierskim Parkiem Narodowym i Suwalskim Parkiem Krajobrazowym sprawia, że miasto stanowi doskonałą bazę wypadową do wszystkich najpiękniejszych zakątków Suwalszczyzny i wschodnich Mazur.

Przez miasto przebiegają ważne szlaki komunikacyjne – z Berlina przez Warszawę do Sankt Petersburga oraz z Warszawy do Helsinek (przyszła droga tranzytowa szybkiego ruchu Via Baltica łącząca kraje bałtyckie z Europą Zachodnią) oraz szlak kolejowy (przyszła Rail Baltica). Obecnie obsługa komunikacyjna miasta odbywa się poprzez drogę krajową nr 8, będącą częścią międzynarodowej trasy E67 oraz trasę kolejową z Warszawy przez Białystok na Litwę.

Najbliżsi sąsiedzi zagraniczni

Republika Litewska: poprzez przejście graniczne w Budzisku (osobowe i towarowe) – 28 km od Suwałk; poprzez przejście graniczne w Ogronikach (osobowe) – 43 km od Suwałk; ponadto poprzez przejście graniczne kolejowe w Trakiszkach – 33 km od Suwałk;

Obwód Kaliningradzki Federacji Rosyjskiej: poprzez przejście graniczne osobowe w Goldapi – 68 km od Suwałk;

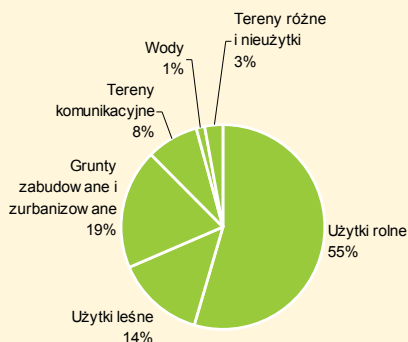
Republika Białorusi: poprzez przejście graniczne w Kuźnicy Białostockiej (towarowo-osobowe i kolejowe) – 125 km od Suwałk.

1.2. Struktura przestrzenna miasta

Struktura użytkowania terenów

Gmina Miasto Suwałki obejmuje obszar 6 551 ha. Wśród użytków gruntowych dominują użytki rolne – 55%, grunty zabudowane i zurbanizowane – 19%, lasy i użytki leśne – 14%, tereny komunikacyjne – 8%.

Wykres 1.2.1.: Struktura użytkowania gruntów w 2009 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Rolnictwa Urzędu Miejskiego w Suwałkach

W 2009 r. miały miejsce znaczące zmiany w strukturze użytkowania gruntów. W stosunku do roku 2008 zmniejszyła się powierzchnia użytków rolnych (o 23 ha), a wzrosła powierzchnia terenów komunikacyjnych (o 15 ha) oraz gruntów zabudowanych (o 9 ha). Zmiany te związane były z planowanymi i realizowanymi inwestycjami miejskimi oraz podmiotów prywatnych.

Tabela 1.2.1.: Zmiany w strukturze użytków gruntowych w latach 2007-2009 (w ha)

Rodzaj gruntów	2007	2008	2009
Użytki rolne	3 594	3 590	3 567
Użytki leśne	922	915	915
Grunty zabudowane i zurbanizowane	1 237	1 240	1 249
Tereny komunikacyjne	529	537	552
Wody	78	78	78
Tereny różne i nieużytki	191	191	190
Razem	6 551	6 551	6 551

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Rolnictwa Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Podział przestrzenno-geodezyjny miasta

Obręb 1

Najbardziej na północ wysunięta część miasta zajmująca 8,78 km² o łącznej liczbie mieszkańców 15 059 osób i gęstości zaludnienia 1 715,1 osoby na km². Północną część obrębu stanowią obszary rolnicze i leśne. Na terenie obrębu znajdują się dwie drogi wylotowe: w kierunku Budziska (droga krajowa nr 8) i Jeleniewa (droga wojewódzka nr 655). W skład obrębu wchodzi Osiedle Północ II wraz z najgęściej zaludnioną ulicą w mieście – ul. A. Wierusza-Kowalskiego oraz znaczna część ul. Szwajcaria

Obręb 2

Północno-zachodni obręb miasta zajmuje obszar 5,95 km² o łącznej liczbie mieszkańców 6 523 osób i gęstości zaludnienia 1 096,3 osoby na km². Tworzą go przede wszystkim Osiedle Niepodległości i sołectwo Krzywólka.

Obręb 3

Część zachodnia miasta obejmuje obszar o wielkości 8,8 km². Zamieszkiwany jest przez 2 498 osób, natomiast gęstość zaludnienia wynosi 283,9 osoby na km². Tworzą go przede wszystkim dwa osiedla domków jednorodzinnych – Osiedle Staszica oraz Osiedle Piastowskie. Przez obręb przebiega również droga wylotowa w kierunku Filipowa.

Obręb 4

Północno-wschodnia część miasta zajmuje obszar 6,36 km², na którym mieszka 14 644 osób. Gęstości zaludnienia 2 302,5 osoby na km². Dominuje tu tzw. zabudowa wielorodzinna (Osiedle Północ I i Osiedle Kolejowe) oraz tereny rolnicze. W skład obrębu wchodzi również ul. Szwajcaria oraz Czarnoziem.

Obręb 5

Północna część centrum zajmuje obszar 1,83 km² z 10 594 mieszkańcami i gęstością zaludnienia wynoszącą 5 789,1 osoby na km². Dominuje tu zabudowa jednorodzinna w części zachodniej obrębu, wielorodzinna w części środkowej i przemysłowo-magazynowa w zachodniej.

Obręb 6

Południowa część centrum miasta zajmuje obszar 1,22 km². Przy 7 273 mieszkańcach, gęstość zaludnienia wynosi 5 961,5 osoby na km². Dominującą formą zabudowy są trzy piętrowe budynki o charakterze mieszkalno-usługowym.

Obręb 7

Obejmuje swoimi granicami obszar o wielkości 9,79 km². Zamieszkuje go 4 948 osób. Gęstość zaludnienia

wynosi 505,4 osoby na km². Tworzą go przede wszystkim dwa osiedla domków jednorodzinnych (Osiedle Powstańców Wielkopolskich i Osiedle Hańcza) oraz część strefy przemysłowej Papiernia. W obrębie znajdują się również główne tereny rekreacyjne miasta (m.in. Zalew Arkadia) oraz znaczne obszary wykorzystywane rolniczo.

Obręb 8

Jest to najbardziej na południe wysunięty fragment miasta Suwałk zajmujący powierzchnię 10,14 km². W związku z przemysłowym charakterem obrębu, zamieszkiwany jest jedynie przez 187 osób, a gęstość zaludnienia wynosi 18,4 osoby na km². W granicach tego obrębu znajduje się teren Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

Obręb 9

Południowo-wschodnia część miasta zajmująca obszar 8,62 km² przy 2 223 mieszkańcach i gęstości zaludnienia 257,9 osoby na km². Tworzą go m.in. dwa osiedla domków jednorodzinnych – Osiedle Polna i Osiedle Klasztorna. Znaczną część obrębu zajmują również tereny przemysłowe i rolnicze, w tym teren Parku Naukowo-Technologicznego Polska-Wschód w Suwałkach Sp. z o.o.

Obręb 10

Wschodnia część miasta o powierzchni 4,01 km² zamieszkiwana jest przez 1 642 mieszkańców. Gęstość zaludnienia tego obszaru wynosi 409,5 osoby na km². Dominującymi funkcjami obrębu są funkcja przemysłowa i funkcja mieszkalna (Osiedle Jaćwingów (Kamena) i Dąbrówka).

Tabela 1.2.2.: Najbardziej zaludnione ulice miasta Suwałki

Nazwa ulicy	Liczba mieszkańców
Alfreda Wierusza-Kowalskiego	6 130
Gen. Kazimierza Pułaskiego	3 198
1 Maja	2 990
Alfreda Lityńskiego	2 590
Emilii Plater	2 463
Mikołaja Reja	2 225
Nowomiejska	2 223
Emila Młynarskiego	2 143
Teofila Noniewiczza	2 022
Ignacego Daszyńskiego	1 923

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Rysunek 1.2.1.: Plan przestrzenno-geodezyjny obrębów miasta Suwałki

Źródło: Opracowanie własne na podstawie materiałów Wydziału Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Rolnictwa Urzędu Miejskiego w Suwałkach

1.3. Demografia

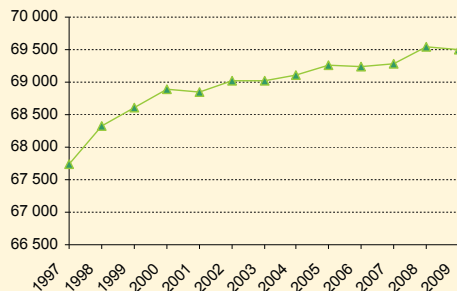
Liczba i struktura ludności miasta

Pod koniec 2009 roku, w Suwałkach mieszkało 69 499 osób. Gęstość zaludnienia wynosiła 1 061 osób na km².

Zarówno w roku 2009, jak i latach wcześniejszych w Suwałkach mieszkało więcej kobiet niż mężczyzn (w roku 2009 o blisko 3 tysiące).

Ludność Suwałk powoli lecz systematycznie starzeje się. O ile w roku 2001 jedynie nieco ponad 10% mieszkańców miasta było w wieku poprodukcyjnym, to w roku 2009, odsetek ten wynosił już ponad 12,5%. Jednocześnie spadła znacznie liczba osób w wieku przedprodukcyjnym (o ponad 4,7 tys. osób, tj. z 28,02% do 20,99% mieszkańców). Rok 2009 był również kolejnym rokiem spadku odsetka osób w wieku nieprodukcyjnym przypadających na 100 osób w wieku produkcyjnym, co jest zjawiskiem bardzo korzystnym z punktu widzenia lokalnej gospodarki oraz budżetu miasta.

Wykres 1.3.1.: Liczba ludności Miasta Suwałki w latach 1997-2009

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Tabela 1.3.1.: Liczba i struktura ludności Miasta Suwałki w latach 2001-2009

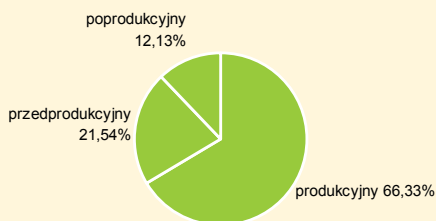
Wyszczególnienie	Stan na koniec roku								
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Liczba ludności ogółem	69 054	69 031	69 014	69 113	69 268	69 246	69 281	69 554	69 499
Ludność wg płci:									
- mężczyźni	33 305	33 156	33 129	33 160	33 215	33 161	33 132	33 303	33 292
- kobiety	35 749	35 875	35 885	35 953	36 053	36 085	36 149	36 251	36 207
Liczba kobiet na 100 mężczyzn	107	108	108	108	109	109	109	109	109
Ludność wg grup ekonomicznych:									
- w. przedprodukcyjny	19 346	18 666	17 791	17 058	16 766	15 914	15 448	14 982	14 594
- % ogółu ludności	28,02	27,04	25,78	24,68	24,20	22,98	22,30	21,54	20,99
- w. produkcyjny	42 631	42 927	43 644	44 385	44 714	45 371	45 648	46 135	46 192
- % ogółu ludności	61,74	62,19	63,24	64,22	64,55	65,52	65,89	66,33	66,46
- w. poprodukcyjny	7 077	7 438	7 579	7 670	7 716	7 961	8 185	8 437	8 713
- % ogółu ludności	10,25	10,77	10,98	11,10	11,14	11,50	11,81	12,13	12,54
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	62,0	60,8	58,1	55,7	54,8	52,6	51,8	50,8	50,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Suwałkach oraz Głównego Urzędu Statystycznego

Liczba mieszkańców miasta w poszczególnych obrębach jest bardzo zróżnicowana. W 2009 roku najwięcej osób zamieszkiwało obręb 1 (15 059 osób) i 4 (14 644 osoby). Najmniej osób zamieszkiwało obręb 8 (187 mieszkańców).

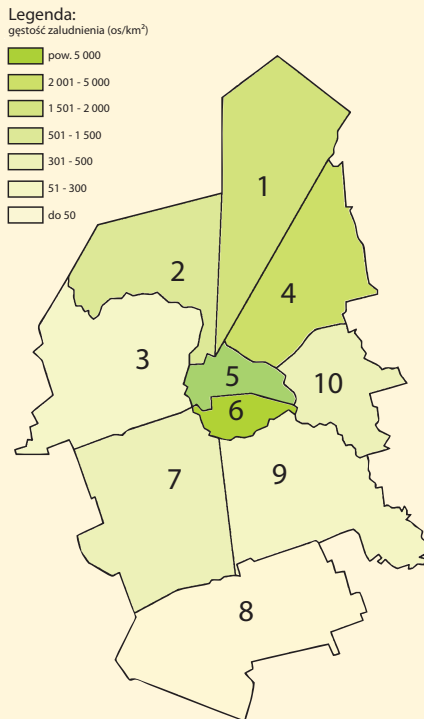
Gęstość zaludnienia na obszarach obrębów waha się od 18 osób na km² do niemal 6 tys. osób na km². Pod względem gęstości zaludnienia dominują obręby centralne 5 i 6, gdzie na stosunkowo niewielkim obszarze mieszka duża liczba mieszkańców. Najmniej osób w stosunku do wielkości obrębu zamieszkiwało obręb 8.

Wykres 1.3.2.: Struktura mieszkańców wg kategorii wiekowych w 2009 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Rysunek 1.3.1.: Struktura gęstości zaludnienia obrębów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie materiałów Wydziału Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Rolnictwa oraz Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Suwałkach

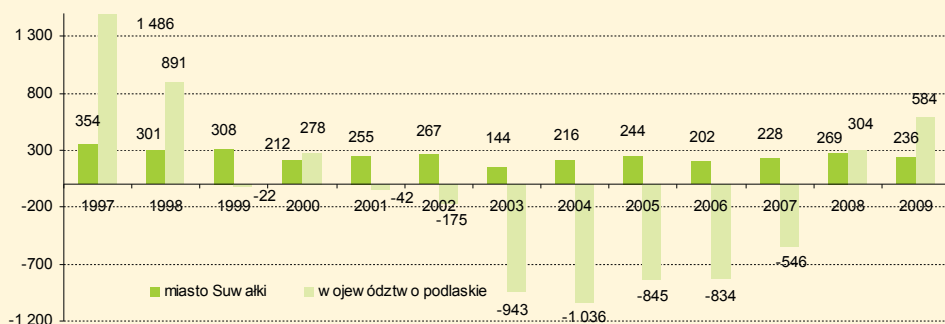
Ruch naturalny ludności, migracja

W 2009 roku urodziło się w Suwałkach 724 dzieci, o 7 mniej niż w roku poprzednim, a liczba zgonów wzrosła o 40 i wynosiła 488.

W 2009 roku zawarto 365 małżeństw przy czym rok wcześniej zawarto ich 437.

W 2009 r. po raz kolejny na przestrzeni ostatnich 12 lat zanotowany został w Suwałkach dodatni przyrost naturalny (współczynnik przyrostu naturalnego wyniósł 3,4). Jest to zjawisko wyjątkowe nie tylko w skali województwa, ale i kraju.

W 2009 roku, najwięcej suwałczan, ok. 11% (75 osób) przeprowadziło się z miasta na teren Gminy Suwałki, co związane jest z obserwowaną w ostatnich latach w całym kraju tendencją przenoszenia się bardziej zamożnych mieszkańców miast na tereny podmiejskie, gdzie powstają osiedla domków jednorodzinnych. Mieszkańcy Suwałk oprócz Gminy Suwałki na swoje nowe miejsce zamieszkania wybrali głównie okoliczne gminy Powiatu Suwalskiego jak: Jeleniewo, Filipów, Przerośl, Bakalarzewo, Raczki, Szypliszki, Rutka Tartak i Wiżajny oraz duże miasta na terenie całego kraju, jak np. Warszawa, do której przeprowadziło się 46 osób.

Wykres 1.3.3.: Przyrost naturalny miasta Suwałki na tle województwa podlaskiego w latach 1997-2009

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Tabela 1.3.2.: Ruch naturalny ludności w latach 2001-2009

Płeć		2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Małżeństwa		295	313	313	337	356	369	389	437	365
Rozwody		104	121	118	185	190	181	164	180	155
Urodzenia żywe	kobiety	379	333	306	338	335	342	365	350	337
	mężczyźni	357	365	308	342	368	363	354	367	387
	ogółem	736	698	614	680	703	705	719	717	724
Zgony	kobiety	212	194	222	222	203	228	230	214	211
	mężczyźni	269	237	248	242	256	275	261	234	277
	ogółem	481	431	470	464	459	503	491	448	488
Niemowląt ogółem		4	7	4	4	3	8	7	4	5
Przyrost naturalny	kobiety	167	139	84	116	132	144	135	136	126
	mężczyźni	88	128	60	100	112	88	93	133	160
	ogółem	255	267	144	216	244	202	228	269	236
Dynamika demograficzna (stosunek urodzin żywych do liczby zgonów)		1,53	1,62	1,31	1,47	1,53	1,40	1,46	1,60	1,48

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Tabela 1.3.3.: Migracje ludności w latach 2001-2009

Wyszczególnienie		Płeć	Stan na koniec roku								
			2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Napływ		kobiety	358	401	380	373	374	429	323	340	283
		mężczyźni	339	349	336	317	356	373	306	279	242
		ogółem	697	750	716	690	730	802	629	619	525
	w tym z zagranicy	kobiety	4	3	10	12	18	17	13	13	15
		mężczyźni	4	4	5	13	12	29	17	25	28
		ogółem	8	7	15	25	30	46	30	38	43
Odpływ		kobiety	323	424	429	424	450	542	477	415	370
		mężczyźni	277	370	359	401	418	539	451	354	304
		ogółem	600	794	788	825	868	1081	928	769	674
	w tym za granicę	kobiety	25	40	23	12	54	83	37	37	17
		mężczyźni	11	31	13	20	61	118	70	54	23
		ogółem	36	71	36	32	115	201	107	91	40
Saldo migracji		kobiety	35	-23	-49	-51	-76	-113	-154	-75	-87
		mężczyźni	62	-21	-23	-84	-62	-166	-145	-75	-62
		ogółem	97	-44	-72	-135	-138	-279	-299	-150	-149

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Suwałkach

2

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA I BEZPIECZEŃSTWO

2.1. Ochrona zdrowia

Charakterystyka systemu ochrony zdrowia w Suwałkach

W 2009 roku na terenie Miasta Suwałki działały 73 podmioty, które udzielały świadczeń zdrowotnych w różnym zakresie i miały podpisane kontrakty z Narodowym Funduszem Zdrowia. Na terenie Suwałk działało również 19 aptek.

Wśród 73 podmiotów – 13 to Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej świadczące usługi w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej. Przedmiotem umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej zawartych ze świadczeniodawcami z terenu miasta Suwałki były świadczenia udzielane pacjentom w warunkach ambulatoryjnych, a w przypadkach uzasadnionych medycznie – w warunkach domowych lub w środowisku nauczania i wychowania. Świadczenia podstawowej opieki zdrowotnej ukierunkowane są na promocję zdrowia, profilaktykę, diagnostykę schorzeń, leczenie, zapobieganie lub ograniczenie niepełnosprawności oraz usprawnianie i pielęgnację pacjenta. W ramach podstawowej opieki zdrowotnej zabezpieczone zostały świadczenia w zakresie:

- świadczenia lekarza, pielęgniarki, położnej,
- świadczenia pielęgniarki szkolnej,
- nocna i świąteczna opieka lekarska i pielęgniarska,
- transport sanitarny.

W 2009 roku w Suwałkach funkcjonowały trzy publiczne szpitale: Samodzielny Publiczny Szpital Wojewódzki, Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Psychia-

tryczny Zakład Opieki Zdrowotnej i Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Rehabilitacji. Organem prowadzącym wszystkie szpitale był Marszałek Województwa Podlaskiego. Łącznie w szpitalach publicznych zatrudnionych było 141 lekarzy różnych specjalności oraz 369 pielęgniarek (7 mgr pielęgniarstwa) i 55 położnych.

Świadczenia opieki zdrowotnej w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień w 2009 roku realizowane były w Suwałkach w warunkach:

- ambulatoryjnych (porady lekarskie diagnostyczne i terapeutyczne, porady psychologiczne, sesje psychoterapii: indywidualnej, rodzinnej, grupowej, sesje wsparcia psychospołecznego),
- domowych (porady diagnostyczne, terapeutyczne, psychologiczne realizowane przez poradnie zdrowia psychicznego lub wizyty terapeuty środowiskowego, udzielane w miejscu zamieszkania pacjenta),
- ośrodka dziennego (świadczenia obejmujące diagnostykę, leczenie, rehabilitację osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych, rehabilitację osób z zaburzeniami psychicznymi, działania konsultacyjno-edukacyjne dla rodzin),
- stacjonarnych (diagnostyka i leczenie osób z zaburzeniami psychicznymi, nerwicowymi, uzależnionych od alkoholu, osób z alkoholowym zespołem abstynencyjnym).

Źródło: Samodzielny Publiczny Szpital Wojewódzki w Suwałkach

Tabela 2.1.1.: Szpitale w Suwałkach w 2009 roku

Rodzaje placówek	Liczba	
	Placówek	Łóżek
Szpitale ogółem	3	750
Szpitale publiczne, w tym	2	578
ogólne	2	578
specjalistyczne	-	-
resortowe	-	-
Szpital psychiatryczny	1	172

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Centrum Zdrowia Publicznego.

Świadczeniodawca	Zakres świadczeń
Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Paliatywnej w Suwałkach	świadczenia zespołu długoterminowej opieki domowej dla pacjentów wentylowanych mechanicznie
	świadczenia zespołu długoterminowej opieki domowej dla dzieci wentylowanych mechanicznie
	świadczenia w pielęgniarskiej opiece długoterminowej
	świadczenia w hospicjum domowym dla dzieci
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Pielęgniarek Środowiskowo-Rodzinnych	świadczenia w pielęgniarskiej opiece długoterminowej
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "POL-MED" - Dariusz Michał Dudarewicz Pielęgniarska Opieka Długoterminowa	świadczenia w pielęgniarskiej opiece długoterminowej
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Usług Pielęgniarskich Beata Wilczewska	świadczenia w pielęgniarskiej opiece długoterminowej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Podlaskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia

Zdrowie mieszkańców

Stan zdrowia mieszkańców uzależniony jest od warunków społeczno-ekonomicznych, stylu życia mieszkańców, jakości środowiska w miejscu zamieszkania i pracy, poziomu zabezpieczenia potrzeb zdrowotnych i socjalnych.

W roku 2009 ponad 23 tysiące dorosłych mieszkańców Suwałk znajdowało się pod opieką lekarza podstawowej opieki zdrowotnej. Po raz pierwszy schorzenie wykryte zostało u ponad 3 tysięcy dorosłych mieszkańców. Najwięcej osób dorosłych chorowało na choroby układu krążenia (ponad 11 tysięcy osób), cu-

krzycę (2 825 osób), choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej (1 950 osób), choroby obwodowego układu nerwowego (1 947 osób) oraz przewlekły nieżyt oskrzeli, dychawicę oskrzelową (1 847 osób) i choroby tarczycy (1 529). W zachorowalności dominowały takie choroby jak: układ krążenia (1 340 osób), cukrzyca (378 osób), choroby obwodowego układu nerwowego (252 osoby) oraz choroby tarczycy (251 osób) i układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej (212 osób).

Tabela 2.1.3.: Stan zdrowia mieszkańców Suwałk w wieku 19 lat i więcej będących pod opieką lekarza podstawowej opieki zdrowotnej w 2009 r.

Rozpoznanie	Osoby, u których stwierdzono schorzenia ogółem (chorobowość)		Osoby, u których stwierdzono schorzenia po raz pierwszy (zachorowalność)	
	2008	2009	2008	2009
Ogółem leczenia	19 398	23 032	2 056	3 136
Gruźlica	72	72	14	15
Nowotwory	637	973	128	155
Choroby tarczycy	779	1 529	110	251
Cukrzyca	3 083	2 825	367	378
w tym: leczeni insuliną	664	786	112	82
Niedokrwistość	355	533	50	124
Choroby obwodowego układu nerwowego	1 086	1 947	136	252
Choroby układu krążenia, w tym:	11 358	11 012	756	1 340
przewlekła choroba reumatyczna	1 978	374	95	68
choroba nadciśnieniowa	6 990	7 897	494	743
choroba naczyń mózgowych	516	628	77	112
niedokrwienna choroba serca	1 558	1 913	108	133
Z niedokrwiennej choroby serca przebyty zawał serca	402	442	51	58
Przewlekły nieżyt oskrzeli, dychawica oskrzelowa	2 012	1 847	123	191
Przewlekła choroba układu trawiennego	1 682	1 180	107	175
Choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej	3 006	1 950	175	212
Pacjenci z innymi schorzeniami wymagającymi opieki czynnej	561	740	108	124

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Centrum Zdrowia Publicznego

Pod opieką lekarza podstawowej opieki zdrowotnej w 2009 roku przebywało prawie 4 tysiące dzieci i młodzieży. Po raz pierwszy, schorzenie wykryto u 641 osób w wieku 0-18 lat. Najwięcej dzieci i młodzieży leczonych było z powodu alergii (1 010 osób), zniekształceń kręgosłupa (721 osób) oraz zaburzeń refrak-

cji i akomodacji oka (573 osób). Najwięcej schorzeń rozpoznanych po raz pierwszy zanotowano w zakresie alergii (178 osób), zniekształceń kręgosłupa (106 osób) oraz zaburzeń refrakcji i akomodacji oka (59 osób).

Tabela 2.1.4.: Stan zdrowia dzieci i młodzieży w Suwałkach w wieku 0-18 lat będących pod opieką lekarza podstawowej opieki zdrowotnej w 2009 r.

Rozpoznanie	Osoby, u których stwierdzono schorzenia ogółem (chorobowość)		Osoby, u których stwierdzono schorzenia po raz pierwszy (zachorowalność)	
	2008	2009	2008	2009
Ogółem leczenia	4 269	3 897	1 374	641
Nowotwory	18	12	6	5
Niedokrwistość	46	55	15	4
Choroby tarczycy	84	106	26	18
Cukrzyca	24	30	4	5
Niedożywienie	23	45	6	17
Otyłość	121	135	13	22
Zaburzenia odżywiania	45	56	13	8
Upośledzenie umysłowe	47	64	3	11
Padaczka	77	85	12	3
Dziecięce porażenie mózgowe	23	31	1	7
Zaburzenia refrakcji i akomodacji oka	537	537	151	59
Choroba nadciśnieniowa	32	27	10	6
Alergie	1 012	1 010	239	178
Zniekształcenia kręgosłupa	927	721	392	106
Choroba układu moczowego	74	77	10	21
Wady rozwojowe, w tym:	301	292	73	38
układu nerwowego	25	20	3	2
układu krążenia	192	168	28	20
narządów płciowych	10	26	1	7
aberracje chromosomowe	22	31	7	7
inne	52	47	34	2
Zaburzenia rozwoju, w tym:	126	120	57	26
fizycznego	65	57	40	15
psychomotorycznego	60	63	17	11
Trwałe uszkodzenie narządu ruchu *	26	23	1	4
Pacjenci z innymi schorzeniami wymagającymi opieki czynnej	753	568	345	129

* wszystkie uszkodzenia bez względu na przyczynę niepełnosprawności

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Centrum Zdrowia Publicznego

Programy profilaktyki zdrowotnej

W 2009 r. obligatoryjnie, w ramach zawartych umów z Narodowym Funduszem Zdrowia, realizowane były programy:

- profilaktyki chorób układu krążenia – w zakresie świadczeń lekarza podstawowej opieki zdrowotnej,
- profilaktyki gruźlicy – w zakresie świadczeń pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej,
- profilaktyki raka szyjki macicy – w zakresie świadczeń lekarza ginekologa.

Oprócz programów realizowanych przez lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej i lekarzy ginekologów, kobiety w wieku od 50 do 69 lat mogły skorzystać z badań mammograficznych w ramach programu profilaktyki raka piersi wykonywanych na terenie Suwałk przez:

- Niepubliczny ZOZ FADO S.A. Centrum Usług Medycznych w Gdańsku (MAMMOBUS),
- Niepubliczny ZOZ Przychodnia Profilaktyki i Diagnostyki Obrazowej T.N.N w Białymstoku (MAMMOBUS).

Tabela 2.1.5.: Wydatki z budżetu miasta na wybrane formy ochrony zdrowia w latach 2008-2009 (w zł)

	2008	2009
Szpitala	497 550	48 257
Izba Wyrzeźwien w Suwałkach	866 252	964 340
Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii	982 358	821 156
Programy profilaktyki zdrowotnej	34 952	45 193

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Zdrowia i Pomocy Społecznej oraz Wydziału Finansowego Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Tabela 2.1.6.: Profilaktyczne programy zdrowotne finansowane z budżetu miasta w 2009 roku

Nazwa programu	Wydatkowana kwota z budżetu miejskiego	Liczba osób które skorzystały z programu
„Matko sprawdź krew swojemu dziecku”	8 178,30 zł	699
„Studio świadomych narodzin – Szkoła Macierzyństwa i Ojcostwa”	22 353,47 zł	39 kobiet ciężarnych wraz z partnerami
Szczepienia przeciwko grypie dla osób powyżej 75 roku życia	12 663 zł	603
Światowy Dzień Walki z Cukrzycą – przesiewowe badania poziomu cukru we krwi połączone z pomiarem wysokości i masy ciała	2 008 zł (wydatki poniesione w 2008 roku)	982

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Zdrowia i Pomocy Społecznej Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii

W ramach realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii w 2009 r. na realizację różnego rodzaju działań mających na celu ograniczenie przyczyn i skutków nadużywania alkoholu i narkomanii przeznaczono kwotę 821 156 zł, w tym na:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych – 71 610 zł,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i/lub narkomania, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie – 350 248 zł,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania

narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych – 261 359, zł,

- wspomaganie działań instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii – 47 516, zł,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących warunków reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz dotyczących zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nietrzeźwym, nieletnim oraz na kredyt i pod zastaw oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego – 36 302 zł,

- koszty związane z obsługą Miejskiej Komisji Rozwiązywanie Problemów Alkoholowych, w tym koszty wynagrodzenia członków Komisji – 54 121 zł.

Środki finansowe na realizację tych działań pochodzą z opłat wnoszonych przez podmioty prowadzące na terenie Suwałk sprzedaż napojów alkoholowych. Według stanu na 31 grudnia 2009 r. na terenie miasta sprzedaż napojów alkoholowych prowadziły 222 punkty, w tym: 153 punkty – w zakresie sprzedaży detalicznej oraz 69 punktów – w zakresie sprzedaży gastronomicznej. Łączne dochody miasta w 2009 r. z tytułu korzystania przez przedsiębiorców z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wyniosły 1 085 047 zł.

Środki finansowe pozyskane z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych niewykorzystane w roku 2009 zasiliły fundusz przeciwdziałania alkoholizmowi w 2010 roku i służą realizacji zadań Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomani w tym roku. Środki niewykorzystane w 2009 roku są przeznaczone na ten sam cel w roku następnym.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych od wielu lat szczególną uwagę zwraca na problemy związane z funkcjonowaniem rodziny osoby uzależnionej oraz na problemy i potrzeby dzieci i młodzieży. W związku z tym najwięcej środków finansowych w 2009 r. przekazano na:

- pomoc udzielaną członkom rodzin, w których występuje problem alkoholowy i przemoc w rodzinie – 43% ogółu wydatków,
- działalność informacyjną i edukacyjną oraz organizację czasu wolnego dla dzieci i młodzieży – 32% ogółu wydatków.

Między innymi zapewniono kompleksową pomoc członkom rodzin dotkniętym problemem przemocy poprzez prowadzenie:

- 4 punktów pomocy prawnej i psychologicznej dla ofiar przemocy w rodzinie (łącznie udzielono 1 169 porad prawnych oraz 391 porad psychologicznych),
- schroniska dla ofiar przemocy przy Centrum Interwencji Kryzysowej w 2009 r. – skorzystało 20 osób,
- grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy – łączna liczba uczestników 199 osób,
- zajęć korekcyjnych dla sprawców przemocy domowej – łącznie udział wzięło 51 osób.

W 2009 r. w Poradni Leczenia Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu leczono się 1 054 osób, w tym:

- 784 osoby uzależnione, w tym 675 mężczyzn i 109 kobiet

- 270 osób współuzależnionych, w tym 24 mężczyzn i 246 kobiet

Poradnia Leczenia Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu działa w ramach Specjalistycznego Psychiatrycznego SP ZOZ w Suwałkach. W poradni prowadzone są działania profilaktyczne i lecznicze, udzielana jest pomoc osobom uzależnionym i członkom ich rodzin. Głównym zakresem działań poradni jest:

- diagnozowanie pacjentów uzależnionych od alkoholu,
- konstruowanie osobistych programów terapii,
- leczenie i rehabilitacja,
- prowadzenie psychoterapii indywidualnej i grupowej,
- kontaktowanie się w razie potrzeby z rodzinami pacjentów.

Poradnia ma następującą ofertę terapeutyczną:

- IV-etapowe leczenie osób uzależnionych
1 etap podstawowy, 2 etapy rehabilitacyjne, 3 etap pogłębiony, 4 etap after-care tj. 9 grupowych zajęć terapeutycznych w tygodniu (oraz maratony terapeutyczne).
- III-etapowe leczenie osób współuzależnionych :
1 etap wstępny, 2 etap podstawowy, 3 – trening umiejętności interpersonalnych (4 mingi w tygodniu).

W sumie daje to 16 grupowych zajęć terapeutycznych w tygodniu, które odbywają się w 3 salach terapeutycznych.

W 2009 r. w Poradni Leczenia Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych:

- leczono się 184 pacjentów, w tym 97 uzależnionych od narkotyków (w tym 14 nieletnich) i 87 osób współuzależnionych,
- udzielono 1 384 porad,
- wystawiono 64 skierowania do ośrodków stacjonarnych i na oddziały detoksykacyjne.

Na koniec 2009 roku w Poradni zarejestrowanych było 1 432 osoby, w tym 698 osób uzależnionych i 734 współuzależnionych.

W 2009 r. zatrzymano i doprowadzono do Izby Wytrzeźwień 2 578 osób, w tym:

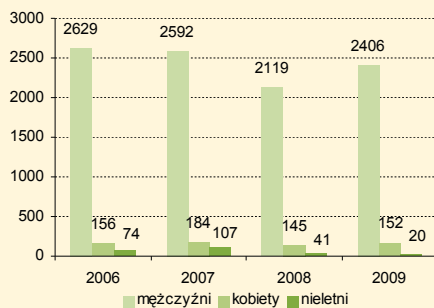
- 2 406 mężczyzn,
- 152 kobiety,
- 20 osób nieletnich (16 chłopców i 4 dziewczyny).

Głównym zakresem działania Izby Wytrzeźwień jest:

1. Opieka nad osobami nietrzeźwymi, które swoim zachowaniem dały powód do zgorszenia w miejscu publicznym lub zakładzie pracy albo znajdowały się w okolicznościach zagrażających ich życiu lub zdrowiu, bądź życiu i zdrowiu innych osób.
2. Zapewnienie przyjętym osobom nietrzeźwym opieki lekarskiej i pierwszej pomocy w nagłych wypadkach.

3. Udzielanie osobom w stanie nietrzeźwości świadczeń higieniczno-sanitarnych.
4. Nakłanianie osób uzależnionych od alkoholu do poddania się leczeniu odwykowemu, łącznie z wydaniem przez lekarza izby skierowań na leczenie odwykowe dla osób wyrażających na to zgodę.
5. Prowadzenie działalności wychowawczej i informacyjnej o szkodliwości nadużywania napojów alkoholowych oraz udzielanie pomocy psychologicznej osobom opuszczającym izbę i ich rodzinom.

Tabela 2.1.1.: Liczba osób przebywających w Izbie Wyrzeźwień w latach 2006-2009 z podziałem na płeć z wyszczególnieniem osób nieletnich

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Izby Wyrzeźwie w Suwałkach

2.2. Pomoc społeczna

Charakterystyka systemu pomocy społecznej

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane są przez: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (MOPS), Dom Pomocy Społecznej „Kalina”, Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą, Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy, organizacje pozarządowe i fundacje. MOPS jest narzędziem jednostki organizacyjnej systemu pomocy społecznej w Suwałkach.

Celem pomocy społecznej jest:

- zaspokajanie uzasadnionych potrzeb życiowych osób i rodzin;
- umożliwianie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka;
- doprowadzanie w miarę możliwości do życiowego usamodzielniania się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Praca w MOPS ukierunkowana jest w szczególności na:

- pomoc finansową,
- pomoc rzeczową,
- pomoc usługową,
- pracę socjalną polegającą na wspieraniu osób i rodzin oraz wzmacnianiu zdolności do wypełniania ról społecznych,
- pomoc instytucjonalną.

Infrastruktura systemu pomocy społecznej

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej;
2. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności;

3. Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi i Niepełnosprawnych Intelaktualnie – 35 miejsc;
4. Noclegownia – 20 miejsc;
5. Mieszkania Chronione – 4 mieszkania, 11 miejsc;
6. Zawodowe Rodziny Zastępcze – 5 rodzin, 26 miejsc;
7. Warsztat Terapii Zajęciowej – 35 miejsc;
8. Dom Pomocy Społecznej „Kalina” – 195 miejsc;
9. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – 30 miejsc;
10. Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy;
11. Miejskie Centrum Interwencji Kryzysowej – 13 miejsc;
12. 8 Placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego;
13. Ośrodek Informacji dla Osób Niepełnosprawnych.

Działania

Bezrobotni klienci MOPS w 2009 r. stanowili 37,75% wszystkich bezrobotnych w mieście oraz 49,02 % wszystkich rodzin objętych pomocą. W stosunku do roku 2004 zauważalny jest znaczny spadek ogólnej liczby rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu bezrobocia.

Ośrodek przeciwdziałając wykluczeniu przy współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy od 2006 r. realizuje prace społecznie użyteczne jako uzupełniającą formę

Tabela 2.2.1.: Wydatki na zadania realizowane przez jednostki pomocy społecznej w Suwałkach w latach 2007-2009 (w zł)

Rodzaj wydatków	2007	2008	2009
Pomoc społeczna	33 365 330	31 787 533	33 745 809
Ochrona zdrowia	12 667	15 000	70 548
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	332 990	379 585	455 106
Fundusz celowy PFRON	1 577 565	2 081 086	1 603 654
EFS	0	836 637	896 859
Łączne wydatki MOPS	35 288 552	35 099 841	36 771 976
Dom Pomocy Społecznej „Kalina”	4 549 438	4 902 809	5 371 818
Placówka Opiekuńczo Wychowawcza	1 535 330	1 728 211	1 843 035
Ośrodek Adopcyjno Opiekuńczy	260 449	289 770	343 470
Dofinansowanie organizacji pozarządowych realizujących zadania pomocy społecznej	70 000	70 000	70 000
Razem	41 703 769	42 090 631	44 400 299

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

wsparcia dla osób długotrwale bezrobotnych. Stanowią one element reintegracji zawodowej osób o najniższym statusie społecznym zagrożonych wykluczeniem społecznym i marginalizacją. Celem tych prac jest aktywizacja zawodowa przygotowująca do wejścia na otwarty rynek pracy poprzez wdrażanie do systematyczności, punktualności, przestrzegania dyscypliny pracy oraz wyrabiania nawyków pozyskiwania środków na utrzymanie własną pracą.

W latach 2008-2009 realizowano projekt „OD BIERNOŚCI DO AKTYWNOŚCI” w ramach POKL 2007-2013. Celem projektu było wzmocnienie aktywizacji społeczno-zawodowej osób długotrwale korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, zagrożonych wykluczeniem społecznym i marginalizacją. Działaniami aktywnej integracji objęto 189 osób, w tym 174 osoby bezrobotne oraz 15 wychowanków zastępczych form opieki rodzinnej. Program realizowano w oparciu o kontrakt socjalny/indywidualny program usamodzielnienia z zastosowaniem instrumentów aktywizacji społecznej, zawodowej, edukacyjnej i zdrowotnej.

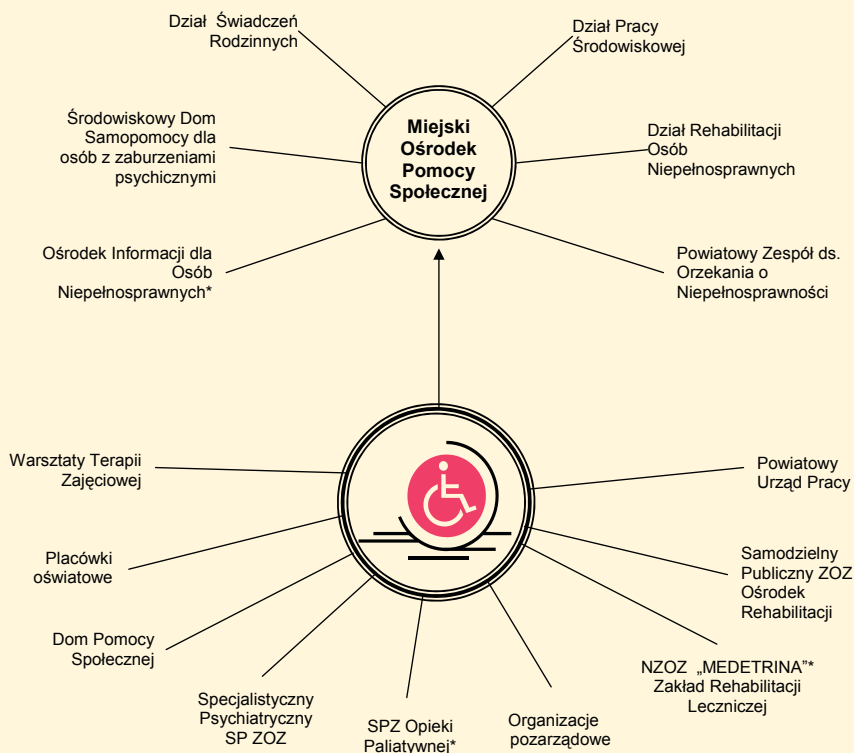
W rezultacie podejmowanych działań do końca 2009 r. – 35 uczestników podjęło zatrudnienie. Pozostałe osoby bezrobotne na wniosek ośrodka zostały objęte dalszą aktywizacją zawodową przez Powiatowy Urząd Pracy w ramach indywidualnych planów działania.

Niepełnosprawność uderza najbardziej w finansową i emocjonalną stronę rodziny. Rodzina w takiej sytuacji wymaga różnych form wsparcia, zwłaszcza pozainstytucjonalnych, maksymalnie zindywidualizowanych i dostosowanych do jej potrzeb.

Na system pomocy osobom niepełnosprawnym w Suwałkach, składają się skoordynowane działania prowadzone przez administrację samorządową, instytucje i organizacje pozarządowe.

Szczególną rolę w procesie rehabilitacji społecznej, odgrywa Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Schemat 2.2.1.: System wsparcia osób niepełnosprawnych na terenie miasta Suwałki

* jednostki powstałe na przestrzeni lat 2006-2009.

Na terenie miasta funkcjonuje jeden dom pomocy społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych, liczący 195 miejsc o zasięgu ponadlokalnym. W 2009 roku 33 osoby z terenu Miasta Suwałki zostały umieszczone w domach pomocy społecznej.

Tabela 2.2.2.: Liczba rodzin korzystających z systemu opieki społecznej w 2009 roku

Pomoc społeczna	Świadczenia rodzinne	Zaliczki alimentacyjną i funduszem alimentacyjnym
3 160	5 944	710

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS Suwałki

Działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Środowiskowy Dom Samopomocy – ośrodek wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnych intelektualnie. Dom liczy 35 miejsc. Zapewnia opiekę dzienną, poradnictwo, terapię i rehabilitację. W 2009 r. z usług domu skorzystały 44 osoby, które były uczestnikami zajęć prowadzonych w 7 pracowniach terapeutycznych: muzycznej, techniczno-plastycznej, sportowo-rehabilitacyjnej, komputerowej, życia codziennego, krawieckiej i ceramicznej.

Miejskie Centrum Interwencji Kryzysowej – we wrześniu 2009 roku w strukturach MOPS uruchomiono ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie. Jest to placówka wielofunkcyjna zapewniająca całodobowe schronienie, pomoc terapeutyczną i wspierającą oraz poradnictwo specjalistyczne: psychologiczne, prawne, pedagogiczne i socjalne. W celu zmniejszenia zjawiska przemocy na terenie miasta podejmowano szereg działań profilaktycznych w zakresie radzenia sobie z zachowaniami agresywnymi, szczególnie wśród dzieci i młodzieży. W ostatnich 5 latach zwiększył się dostęp do różnych form pomocy zarówno ofiarom jak i sprawcom.

Tabela 2.2.3.: Infrastruktura na rzecz osób uwikłanych w przemoc.

Wyszczególnienie	2004	2009
punkty informacyjno-konsultacyjne	1	3
całodobowe schronienie/hostele	1	1*
grupy wsparcia do osób doświadczających przemocy	2	2
Grupy korekcyjno-edukacyjne dla sprawców	0	2
zespoły interdyscyplinarne	0	4

* stan na 31.12.2009 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Ośrodek Informacji dla Osób Niepełnosprawnych
Jest to istotny element wsparcia osób niepełnosprawnych realizowany w ramach Programu PFRON „Ośrodki Informacji dla Osób Niepełnosprawnych 2008”. Świadczy usługi informacyjne będące merytorycznym wsparciem w zakresie wiedzy dotyczącej ulg i uprawnień oraz systemowych rozwiązań dotyczących różnych dziedzin życia społecznego i zawodowego tego środowiska. W 2009 r. z usług OION skorzystało 1 351 odbiorców, którym udzielono 3 658 stosownych porad, informacji i materiałów (informacje przekazywane w siedzibie Ośrodka i na spotkaniach zorganizowanych). 694 porad udzielono telefonicznie i 18 drogą e-mailową. Liczba porad i konsultacji w porównaniu z rokiem 2008 wzrosła o 22%.

Realizacja Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Prowadzono zajęcia edukacyjno-korekcyjne skierowane do sprawców przemocy pozbawionych wolności na terenie Aresztu Śledczego oraz sprawców dobrowolnie uczestniczących na terenie MOPS. Działaniami o charakterze edukacyjno-naprawczym, ukierunkowanymi na zmianę zachowań i postaw objęto 20 osób stosujących przemoc. Celem tych oddziaływań było powstrzymanie sprawców i zakończenie przemocy.

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Realizacja II edycji projektu „OD BIERNOŚCI DO AKTYWNOŚCI” w ramach POKL 2007-2013.

Celem programu było wzmocnienie aktywizacji społeczno-zawodowej osób długotrwale korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, zagrożonych wykluczeniem społecznym i marginalizacją.

Działaniami aktywnej integracji objęto 119 osób, w tym 104 bezrobotne, oraz 15 wychowanków zastępczych form opieki. Udział w projekcie oparty był na realizacji kontraktu socjalnego/programu usamodzielniania. Wszyscy uczestnicy projektu poddani zostali indywidualnej ocenie osobowości przez psychologa i ocenie społecznej przez pracowników socjalnych. Pozwoliło to na określenie poziomu funkcjonowania społecznego i dobór odpowiednich instrumentów aktywizacyjnych.

- w ramach aktywizacji społecznej: po 40 osób wzięło udział w warsztatach kształtowania kompetencji społecznych i w grupach wsparcia, 39 osób odbyło warsztaty kształtowania umiejętności życiowych, 9 wychowanków uczestniczyło w turnusie socjoterapeutycznym, a kolejnych 4 otrzymało pomoc rzeczową na zagospodarowanie,
- w ramach aktywizacji zawodowej: 110 uczestników objęto indywidualnym doradztwem zawodowym, 89 osób odbyło warsztaty z zakresu edukacji personalnej i zawodowej,
- w ramach aktywizacji edukacyjnej: 40 osób ukończyło warsztaty z zakresu rozwoju społeczeństwa informatycznego, a 80 osób podwyższyło kwalifikacje zawodowe w ramach szkoleń (w tym: 20 – prawo jazdy, 10 – florysta, 12 – pracownik ochrony bez licencji, 4 – pracownik ochrony fizycznej I stopnia, 24 – nowoczesny sprzedawca, 10 – asystent osoby niepełnosprawnej). Ponadto 10 wychowankom pokryte zostały ze środków EFS koszty kontynuowania nauki w systemie zaocznym,

• w ramach aktywizacji zdrowotnej: 60 osób wzięło udział w warsztatach z zakresu profilaktyki zdrowotnej i udzielania pierwszej pomocy, 58 osób objętych zostało badaniami z zakresu medycyny pracy.

Ponadto zorganizowano wyjazdy integracyjne: 50 uczestników korzystało z wyjazdu umożliwiającego zwiedzanie zabytków kultury, a kolejnych 57 osób uczestniczyło w wyjeździe promującym zdrowy styl życia. Realizowano również poradnictwo specjalistyczne, w ramach którego udzielono: 30 porad pedagogicznych, 28 porad psychologicznych oraz 29 porad prawnych.

Realizacja programu „Zawodowa rodzina zastępcza – mój dom”. Utworzono 2 zawodowe rodziny zastępcze zapewniając opiekę 11 dzieciom częściowo pobawionym opieki rodzicielskiej.

2.3. Edukacja

Szkolnictwo podstawowe i ponadpodstawowe

Potencjał edukacyjny Suwałk tworzą obecnie 32 jednostki oświatowe (z 689 oddziałami) prowadzone przez Miasto Suwałki, w których zatrudnieni są nauczyciele na 1 224,39 etatach. W roku szkolnym 2009/2010 miasto Suwałki prowadzi następujące publiczne jednostki oświatowe: 9 przedszkoli, 9 szkół podstawowych (3 funkcjonujące w zespołach szkół oraz 1 specjalna), 8 gimnazjów (1 samodzielne, 6 gimnazjów funkcjonuje w zespołach szkół, 1 specjalne), 1 samodzielne liceum ogólnokształcące, 9 zespołów szkół (w tym: 3 zespoły szkół podstawowych z gimnazjum, 3 zespoły szkół ponadgimnazjalnych z gimnazjum, 3 zespoły szkół ponadgimnazjalnych), Centrum Kształcenia Praktycznego i Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Ustawicznego, 2 ośrodki szkolno-wychowawcze (internat, szkoła podstawowa, gimnazjum, zasadnicza szkoła zawodowa, szkoła przysposabiająca do pracy), Bursę Szkolną, Młodzieżowy Dom Kultury i Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną. Ponadto w mieście funkcjonowało 35 szkół niepublicznych (w tym 29 z uprawnieniami szkół publicznych i 6 bez uprawnień szkół publicznych) oraz 20 placówek niepublicznych.

Tabela 2.3.1.: Liczba oddziałów w poszczególnych jednostkach oświatowych prowadzonych przez Miasto Suwałki

Rodzaj jednostki oświatowej	2008	2009
Przedszkola	60 oddziałów	61 oddziałów
Szkoły podstawowe	203 oddziały	197 oddziałów (w tym 13 oddz. klas "0")
Gimnazja	112 oddziałów	105 oddziałów
Szkoły ponadgimnazjalne (w tym szkoły dla dorosłych)	176 oddziałów	172 oddziały (w tym 17 w szkołach dla dorosłych)
Centrum Kształcenia Praktycznego w Suwałkach	32 oddziały	32 oddziały
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze	33 oddziały (w tym 5 oddziałów internackich)	33 oddziały (w tym 5 oddziałów internackich)
Placówki oświatowe (MDK, BSz, PP-P)	93 oddziały	89 oddziałów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Oświaty, Wychowania i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Do suwalskich przedszkoli, szkół podstawowych (w tym specjalnych), gimnazjów (w tym specjalnych) i szkół ponadgimnazjalnych (w tym szkół dla dorosłych) uczęszczało w 2009 r. 14 124 uczniów, o 559 uczniów mniej niż w roku 2008. W roku szkolnym 2009/2010 opieką przedszkolną objęto 1 618 dzieci (o 43 dzieci mniej niż w poprzednim roku szkolnym), zaś do szkół podstawowych uczęszcza 4 837 uczniów (w tym 268 uczniów w klasach „0”), co stanowi spadek o 186 uczniów w stosunku do poprzedniego roku szkolnego. Również liczba uczniów w gimnazjach (2 746) i szkołach ponadgimnazjalnych (4 237) znacząco się obniżyła (odpowiednio o 217 i 172 uczniów mniej niż w poprzednim roku szkolnym). Spadki te wynikały głównie z występującego w ostatnich latach niżu demograficznego.

Dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych kształcą się w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych. W roku szkolnym 2009/2010 placówki te przyjęły ogółem 221 uczniów. Ponadto w ogólnodostępnych szkołach podstawowych funkcjonuje 14 oddziałów integracyjnych oraz 5 oddziałów integracyjnych w gimnazjach (w tym w roku szkolnym 2009/2010 utworzone zostały 4 klasy pierwsze integracyjne w Zespole Szkół nr 10 w Suwałkach, Szkole Podstawowej nr 11 z Oddziałami Integracyjnymi w Suwałkach oraz w Zespole Szkół nr 3 w Suwałkach Gimnazjum nr 5 z Oddziałem Integracyjnym w Suwałkach), do których uczęszcza łącznie 75 uczniów, w tym 15 posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego. Do 5 oddziałów integracyjnych funkcjonujących w przedszkolach (o 1 oddział więcej niż w roku szkolnym 2008/2009) uczęszcza 18 dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.

Zajęciami w ramach wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka objętych zostało 98 dzieci w łącznym wymiarze 149,50 godzin (wzrost o 10 dzieci). Nauczanie indywidualne zorganizowane zostało 25 uczniom w łącznym wymiarze 273 godzin (spadek o 1 ucznia i 29 godzin).

W internatach Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 1 i Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 2 – zakwaterowanych jest 51 wychowanków (wzrost o 3 wychowanków).

W celu podnoszenia jakości kształcenia oraz wyrównywania szans edukacyjnych uczniów suwalskie placówki oświatowe zrealizowały w roku 2009 11 projektów edukacyjnych na łączną kwotę ponad 2,2 mln zł.

Tabela 2.3.2.: Liczba uczniów i etatów nauczycieli w latach 2006-2009

	Rok szkolny			
	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010
Etaty nauczycieli	1 292,91	1 281,79	1 220,18	1 224,39
Uczniowie	16 428	15 721	14 683	14 124

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Oświaty, Kultury Fizycznej i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Egzaminy

W roku 2009 do sprawdzianu na zakończenie szkoły podstawowej przystąpiło 842 uczniów suwalskich szkół podstawowych. Analiza uzyskanych wyników wskazuje, że uczniowie suwalskich szkół podstawowych dobrze radzą sobie z umiejętnością czytania, korzystania z informacji, pisania, natomiast gorzej – z umiejętnością rozumienia i wykorzystania wiedzy w praktyce. Niemniej jednak można stwierdzić, że poziom nauczania w suwalskich szkołach podstawowych jest dobry oraz że większość uczniów szkół podstawowych prowadzonych przez Miasto Suwałki uzyskuje co roku średnią liczbę punktów ze sprawdzianu powyżej średniej krajowej i wojewódzkiej. W roku 2009 najwyższe wyniki osiągnęli uczniowie ze Szkoły Podstawowej nr 11 oraz Szkoły Podstawowej nr 2 im. Aleksandry Piłsudskiej.

Miernikiem poziomu nauczania w gimnazjum jest egzamin gimnazjalny, a także ocena edukacyjnej wartości dodanej, czyli wykorzystania wyników egzaminu gimnazjalnego do oceny efektów nauczania każdego ucznia przy uwzględnieniu jego uwarunkowań indywidualnych, takich jak zdolności i uprzednie osiągnięcia szkolne, uwarunkowań społecznych wynikających z kapitału kulturowego i społecznego czy wpływu grupy rówieśniczej, a także uwarunkowań szkolnych takich jak kwalifikacje i zaangażowanie nauczycieli, metody czy warunki nauczania. Wyniki egzaminu gimnazjalnego przeprowadzonego w roku 2009 roku pokazują, że uczniowie suwalskich gimnazjów lepiej radzili sobie z czytaniem i odbiorem tekstów kultury, gorzej z tworzeniem własnego tekstu. W części matematyczno-przyrodniczej lepsze wyniki uczniowie uzyskali z zakresu wyszukiwania i stosowania informacji, umiejętności stosowania terminów, pojęć i procedur, wskazywania i opisywania faktów, związków i zależności, słabiej natomiast poradzili sobie w stosowaniu zintegrowanej wiedzy. Ogółem do egzaminu gimnazjalnego przystąpiło w 2009 roku 1 001 uczniów. Najwyższą efektywność nauczania w części humanistycznej egzaminu gimnazjalnego osiągnęły Gimnazjum nr 4 oraz Gimnazjum nr 6 im. Jana Pawła II, natomiast w części matematyczno-przyrodniczej – Gimnazjum nr 3, Gimnazjum nr 6 i Gimnazjum nr 1 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego. Najwyższą efektywność nauczania w Suwałkach osiągnęło Gimnazjum nr 6 im. Jana Pawła II.

W 2009 roku do egzaminu maturalnego przystąpiło w Suwałkach 1 141 uczniów, z czego zdało 1 001 osób, czyli prawie 88% zdających. Większość uczniów wybrało poziom podstawowy egzaminu. Najlepiej „mature” napisali uczniowie liceów ogólnokształcących, słabiej uczniowie liceów i techników uzupełniających. Wysoki wynik z egzaminu maturalnego uczniowie suwalskich szkół uzyskali z języka angielskiego, dobry – z języka polskiego, słabszy – z matematyki i biologii. Najlepsze wyniki uzyskali uczniowie I Liceum Ogólnokształcącego im. Marii Konopnickiej w Suwałkach, gdzie zdawalność egzaminu maturalnego wyniosła 100%. Ponadto szkoła od wielu lat zajmuje wysokie miejsce w Ogólnopolskim Rankingu Szkół Ponadgimnazjalnych (w 2010 r. 90 miejsce w kraju, 7 miejsce w woj. podlaskim).

W 2009 r. do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe przystąpiło 448 uczniów do etapu pisemnego oraz 431 uczniów do etapu praktycznego. Dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe otrzymało 265 osób, co stanowi 59,15% wszystkich zdających.

W roku szkolnym 2008/2009 jedenastu uczniów suwalskich gimnazjów uzyskało tytuł laureata konkursów przedmiotowych, w tym: dwóch uczniów Gimnazjum

nr 1 im Marszałka Józefa Piłsudskiego (konkurs chemiczny i informatyczny), czterech uczniów Gimnazjum nr 3 (konkurs matematyczny, fizyczny, informatyczny i historyczny), trzech uczniów Gimnazjum nr 4 (konkurs języka polskiego i biologiczny), jeden uczeń Gimnazjum nr 6 im Jana Pawła II (konkurs historyczny) oraz jeden uczeń Gimnazjum nr 7 z Oddziałami Integracyjnymi (konkurs geograficzny). Siedmiu uczniów szkół ponadgimnazjalnych (I Liceum Ogólno-

kształcącego im. Marii Konopnickiej w Suwałkach) uzyskało tytuł laureata olimpiad szczebla okręgowego (olimpiada geograficzna, literatury i języka polskiego, języka angielskiego oraz olimpiada „Losy Polaków na Wschodzie po 17 września 1939 roku”). Ponadto uczennica I Liceum Ogólnokształcącego im. Marii Konopnickiej w Suwałkach została laureatem olimpiady geograficznej szczebla centralnego.

Tabela 2.3.3.: Projekty realizowane przez jednostki oświatowe w 2009 r.

Placówka	Tytuł projektu	Wartość całkowita projektu	Zakres projektu
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1 w Suwałkach	„Klucz do świata marzeń”	99 980,00 zł	Wyrównanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych
Zespół Szkół nr 9 w Suwałkach	„Moja szkoła, mój sukces – zajęcia pozalekcyjne dla uczniów Zespołu Szkół nr 9 Szkoły Podstawowej nr 5 im. Alfreda Wierusz-Kowalskiego w Suwałkach”	99 864,84 zł	
Zespół Szkół nr 9 w Suwałkach	„Otwarta szkoła – zajęcia pozalekcyjne dla młodzieży Gimnazjum nr 4 w Zespole Szkół nr 9 w Suwałkach”	99 871,42 zł	
Zespół Szkół nr 10 w Suwałkach	„Zrozumieć siebie - zrozumieć świat”	99 977,00 zł	
Zespół Szkół nr 4 w Suwałkach	„Poznaj siłę wyobraźni”	300 000,00 zł	Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego
Zespół Szkół nr 4 w Suwałkach	„Rozwiń skrzydła ciekawości”	221 260,32 zł	
Zespół Szkół Technicznych w Suwałkach	„Zawód to klucz do sukcesu”	249 963,36 zł	
Zespół Szkół nr 6 im. Karola Brzostowskiego w Suwałkach	„Od nauki do zdobycia kwalifikacji zawodowych”	258 986,61 zł	
Zespół Szkół nr 1 w Suwałkach	„ARCHIMEDES”	143 831,50 zł	Modernizacja treści i metod kształcenia
Zespół Szkół nr 2 w Suwałkach		143 831,50 zł	
Zespół Szkół Technicznych w Suwałkach		143 831,50 zł	
Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Ustawicznego w Suwałkach	„Nowy zawód - nowe szanse”	248 055,00 zł	Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia oraz wspieranie aktywności w regionie
Zespół Szkół nr 3 w Suwałkach	„Wszystko w naszej mocy”	24 000,00 €	Wymiana i współpraca pomiędzy systemami edukacji i szkoleń w obrębie UE.
Zespół Szkół nr 1 w Suwałkach			

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Oświaty, Wychowania i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Szkolnictwo wyższe

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Suwałkach

Powstała 15 lipca 2005 r. na mocy decyzji Rady Ministrów z dnia 21 czerwca 2005 r.

3 października 2005 r. w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Suwałkach oficjalnie rozpoczęło naukę ok. 500 studentów, z czego blisko połowa w systemie studiów dziennych na kierunkach: finanse i bankowość oraz rolnictwo. Wraz z upływem lat następował systematyczny rozwój uczelni, która kształci obecnie prawie 1 600 studentów na następujących kierunkach: budownictwo, kosmetologia, ekonomia, pielęgniarstwo, ratownictwo medyczne, rolnictwo, zarządzanie i inżynieria, transport. Ponadto planowane jest uruchomienie następnych kierunków nauczania.

Zaplecze dydaktyczne stanowi budynek po byłym Urzędzie Wojewódzkim w Suwałkach, mieszczący się przy ul. Noniewicza 10, przekazany na potrzeby szkoły przez władze Miasta Suwałki. Ponadto, szkoła korzysta z bazy Ośrodka Sportu i Rekreacji w Suwałkach.

Tabela 2.3.4.: Liczba studentów na uczelniach wyższych w Suwałkach w roku szkolnym 2009/2010

Uczelnia wyższa	Liczba studentów
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Suwałkach	1 591
Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny Politechniki Białostockiej	103
Kolegium Języków Obcych	75
Wyższa Szkoła Suwalsko-Mazurska im. Jana Pawła II	ok. 600

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z uczelni

Tabela 2.3.5.: Kierunki studiów na uczelniach wyższych w Suwałkach

Uczelnia wyższa	Kierunki kształcenia
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Suwałkach	Budownictwo Architektura i urbanistyka* Ekonomia Filologia angielsko-rosyjska* Pielęgniarstwo Ratownictwo medyczne Kosmetologia Rolnictwo Zarządzanie i inżynieria Transport
Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny Politechniki Białostockiej	Mechanika Budowa maszyn
Kolegium Języków Obcych	Język angielski Język niemiecki
Wyższa Szkoła Suwalsko-Mazurska im. Jana Pawła II	Administracja Pedagogika

*Po uzyskaniu zgody Ministra Edukacji i Szkolnictwa Wyższego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z uczelni

Wyższa Szkoła Suwalsko-Mazurska im. Papieża Jana Pawła II w Suwałkach

Powstała z inicjatywy „Stowarzyszenia Integracja Europy”. Zgodnie z decyzją Ministra Edukacji Narodowej została wpisana do Rejestru Uczelni Wyższych Niepaństwowych MEN pod nr 136 w 1997 r.

Kadrę Wyższej Szkoły Suwalsko-Mazurskiej stanowi 80 profesorów, adiunktów i asystentów z renomowanych ośrodków akademickich, takich jak: Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytet w Białymstoku, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, UMCS w Lublinie i innych. Siedziba Uczelni znajduje się przy ul. M.C. Skłodowskiej 5. W budynku przy ul. E. Plater 2a mieści się biblioteka akademicka z bogatym księgozbiorem, czytelnia z sześćdziesięcioma stanowiskami, z dostępem do Internetu, w której można skorzystać z wiedzy „bez granic” oraz pracownia komputero-wa.

Finansowanie oświaty

Nakłady finansowe na oświatę i wychowanie oraz edukacyjną opiekę wychowawczą w 2009 roku wynosiły 101 065 tys. zł, czyli o 7 602 tys. zł więcej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego.

Tabela 2.3.6.: Wydatki z budżetu miasta na oświatę i wychowanie oraz edukacyjną opiekę wychowawczą w latach 2008-2009 (w tys. zł) wraz z wydatkami majątkowymi

Ogółem	Lata	
	2008	2009
	93 463	101 065

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu miasta Suwałk w latach 2008-2009

Tabela 2.3.7.: Wydatki na zadania inwestycyjne w zakresie oświaty i wychowania w latach 2008-2009 (w tys. zł)

Wydatki	Lata	
	2008	2009
I. Wydatki na zadania własne gminy, w tym:	797,6	2 425,8
Szkoły podstawowe	709,5	2 295,4
Przedszkola	88,1	122,9
Gimnazja	-	7,5
II. Wydatki na zadania własne powiatu, w tym:	1 404,8	2 039,1
Szkoły podstawowe specjalne	830,6	-
Gimnazja specjalne	-	-
Licea ogólnokształcące	15,4	389,4
Szkoły zawodowe	558,8	1 649,7
Ogółem	2 202,4	4 464,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu miasta Suwałk 2008-2009 r.

Tabela 2.3.8.: Średni roczny koszt nauczania jednego ucznia w jednostkach oświatowych (bez wydatków majątkowych), dla których organem prowadzącym jest miasto Suwałki, w 2009 roku

Typ placówki	Średni koszt	Subwencja
Przedszkola	5 469	0
Przedszkola specjalne	-	0
Szkoły podstawowe + świetlice + stołówki	5 726	4 176*
Gimnazja + stołówki	5 477	4 172*
Szkoły podstawowe specjalne	25 659	26 394
Gimnazja specjalne	19 860	17 592
Licea ogólnokształcące	5 087	4 479
Licea ogólnokształcące specjalne	-	0
Szkoły zawodowe wraz z centrami kształcenia ustawicznego i praktycznego	5 310	5 184*
Szkoły zawodowe specjalne	17 678	16 087

*bez stołówek i centrów kształcenia

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Oświaty, Wychowania i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach

W ramach realizacji rządowego programu „Monitoring wizyjny w szkołach i placówkach” w roku 2009 zainstalowano systemy monitoringu wizyjnego w trzech suwalskich zespołach szkół (Zespole Szkół nr 4, Zespole Szkół Technicznych oraz Zespole Szkół nr 6 im. K. Brzostowskiego). Dotacja z budżetu państwa w kwocie 16 200,00 zł stanowiła nieco ponad 15% rzeczywistych kosztów inwestycyjnych, które wyniosły ostatecznie 106 357,08 zł. Różnica w kwocie 90 157,08 zł została pokryta ze środków własnych Miasta Suwałki. Oprócz wymienionych placówek system monitoringu wizyjnego funkcjonuje również w SP nr 4, SP nr 6 im Aleksandry Kujalowicz, SP nr 7, SP nr 9 im Włodzimierza Puchalskiego, SP nr 10 (obecnie ZS nr 10), SP nr 11, Gimnazjum nr 6 im Jana Pawła II,

Gimnazjum nr 7 (obecnie ZS nr 10), ZS nr 8, ZS nr 9, ZS nr 1, ZS nr 2, ZS nr 3, ZS CKR, I LO im. Marii Kopnickiej oraz w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym nr 1. Dzięki zainstalowaniu systemów monitoringu wzrosło bezpieczeństwo uczniów w pobliżu szkół oraz w monitorowanych pomieszczeniach (głównie w holach i na korytarzach szkolnych).

Pomoc materialna

W 2008 r. Prezydent Miasta Suwałk przyznał uczniom i studentom szkół funkcjonujących na terenie Suwałk 13 stypendiów za wybitne osiągnięcia w nauce na łączną kwotę 12 750,00 zł. W 2009 r. zostało przyznanych 12 takich stypendiów na łączną kwotę 11 700,00 zł. W ramach wspierania działalności szkół w zakresie pomocy materialnej uczniom, samorząd suwalski w 2009 roku udzielił 2 878 uczniom pomocy materialnej na łączną kwotę 858 099,77 zł, w tym:

- a) 2 424 uczniów otrzymało stypendia socjalne oraz zasiłki szkolne na łączną kwotę 770 818,02 zł,
- b) 454 uczniów otrzymało dofinansowanie na zakup podręczników szkolnych na łączną kwotę 87 281,75 zł.

Tabela 2.3.9.: Stypendia oraz zasiłki przyznane uczniom i studentom w 2009 roku

Typ stypendium	Liczba wypłaconych stypendiów	Kwota wydatkowana na stypendia (w zł)
Stypendia szkolne o charakterze socjalnym	2 396	763 458,02
Zasiłki szkolne	28	7 360,00
Stypendia Prezydenta Miasta Suwałk przyznawane uczniom i studentom za wybitne osiągnięcia w nauce	12	11 700,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Oświaty, Wychowania i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach

2.4. Kultura

Suwałki są największym ośrodkiem kulturowym w północnej części województwa podlaskiego. W mieście funkcjonują liczne jednostki kulturalne, które oferują suwalczanom bogatą ofertę kulturalno-rozrywkową.

Działalność instytucji i placówek kulturalnych

Regionalny Ośrodek Kultury i Sztuki w Suwałkach

Jednostka odpowiedzialna za organizację życia kulturalno-artystycznego w mieście. Prowadzi warsztaty i konsultacje w dziedzinie: muzyki, tańca, plastyki i fotografii, teatru, kultury tradycyjnej i literatury. Organizuje wystawy, wernisaże, konkursy, przeglądy, festiwale oraz większość cyklicznych wydarzeń artystycznych w mieście, takich jak np. Suwałki Blues Festival, Międzynarodowy Festiwal Teatrów Dzieci i Młodzieży „Wigraszek”, „Włócznia Jaćwingów”, „Suwalski Jarmark Folkloru”, Ogólnopolskie Spotkania z Monodramem „O Złotą Podkowę Pegaza”, „Dni Suwałk” i wiele innych. W ramach jednostki działalność prowadzi m.in.: Suwalska Orkiestra Kameralna „Camerata dell'Arte”, Tygodnik Suwalski, Zespół Pieśni i Tańca „Suwalszczyzna”, Centrum Międzynarodowej Informacji Turystyczno-Krajoznawczej, Suwalska Formacja Szantowa „Zmiana Wacht”, zespół „Lustro”, grupa wokalna „Świetlik”.

Biblioteka Publiczna im. Marii Konopnickiej w Suwałkach

Jednostka popularyzująca czytelnictwo. Gromadzi materiały popularnonaukowe, udostępnia księgozbiory, organizuje lekcje biblioteczne. Prowadzi działalność oświatową, a w tym: organizuje spotkania autorskie połączone z promocją wydawnictw, tematycznie związane z Suwałkami i regionem, posiada stałą wystawę geologiczną „Ziemia zapisana w skałach” oraz organizuje liczne wystawy czasowe (fotograficzne, numizmatyczno-filatelistyczne, podręczników i zbiorów o charakterze bibliofilskim). Ponadto w ramach ogólnopolskiej akcji literackiej „Cała Polska czyta dzieciom” organizuje imprezę cykliczną pn. „Suwalczanie czytają dzieciom” oraz kolejne edycje konkursu „Suwalskie limeryki latem”. Jednostka wspólnie z Biblioteką Rejonu Wileńskiego realizuje projekt pt. „Interaktywne Centra Nauki i Technologii „Multicentrum w Suwałkach i Rejonie Wileńskim”.

Muzeum Okręgowe w Suwałkach

Jednostka prowadząca prace badawcze i naukowe w zakresie: archeologii, etnografii, historii, sztuki; a także działalność wystawienniczą. W ramach jednostki działają: Muzeum im. Marii Konopnickiej oraz Centrum Sztuki Współczesnej – Galeria Andrzeja Strumiły. Ponadto jednostka organizuje imprezy cykliczne, a wśród nich: „Noc Muzeów”, „Jaćwieski Festyn Archeologiczny”, „Piknik Kawalerski”, „Zimowy Pałac Świętego Mikołaja”. Prowadzi również działal-

ność oświatowo-naukową, a wśród niej organizuje lekcje muzealne oraz realizuje wykłady o charakterze naukowym i popularnonaukowym. Zajmuje się także działalnością wydawniczo-publikacyjną, wśród popularnych tytułów należy wymienić: Rocznik Augustowsko-Suwalski (wydawany przez Augustowsko-Suwalskie Towarzystwo Naukowe), „Dzisiaj wasza ziemia jest wolna”, „Suwalszczyzna. Świat pogranicza” oraz wiele innych.

Działania w zakresie realizacji zadań i przedsięwzięć kulturalnych prowadziły również:

- Młodzieżowy Dom Kultury (miejska jednostka oświatowa) – organizuje zajęcia muzyczne, plastyczne, taneczne, teatralne oraz inne dla dzieci i młodzieży.
- Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia (państwowa placówka kształcenia artystycznego),
- Archiwum Państwowe
- stowarzyszenia kulturalne oraz inne jednostki realizujące zadania na terenie miasta.

Wśród stowarzyszeń kultury Miasto Suwałki współpracuje z następującymi organizacjami pozarządowymi: Międzynarodowym Stowarzyszeniem na Rzecz Rozwoju Społecznego, Centrum Aktywności Społecznej „Przymat”, Stowarzyszeniem Aktywności Społeczno-Artystycznej „Nie Po Drodze”, Stowarzyszeniem Edukacji Muzycznej, Fundacją Miasto, Stowarzyszeniem „Uniwersytet Trzeciego Wieku”, Komendą Hufca im. Tadeusza Lutościańskiego Związku Harcerstwa Polskiego, Polskim Towarzystwem Kulturalno-Turystycznym, Augustowsko-Suwalskim Towarzystwem Naukowym, Fundacją „Młoda Muzyka Śląska”. Samorząd suwalski współpracuje również ze związkami kombatanckimi działającymi w mieście: Suwalską Radą Kombatanatów i Osób Represjonowanych, zrzeszającą następujące organizacje: Suwalski Obwód Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej, Zrzeszenie „Wolność i Niezawisłość” – Inspektorat, Związek Represjonowanych Politycznych Żołnierzy Górników, Związek Inwalidów Wojennych i Związek Sybiraków, a także z kołem miejskim Związku Kombatanatów RP i Byłych Więźniów Politycznych oraz Związkiem Byłych Żołnierzy Zawodowych w ramach realizacji Planu obchodów świąt państwowych, wojskowych i rocznic historycznych w Suwałkach.

Najchętniej odwiedzanymi wystawami w Muzeum Okręgowym w roku 2009 były:

1. „Generał Brygady pilot Witold Urbanowicz legenda polskich skrzydeł” - ekspozycję zwiedziło 4 589 osób,
2. „Suwalskie przenikania Stanisław J. Woś” – ekspozycję zwiedziło 2 359 osób,
3. „Dym” twórczość Wiesława Szumińskiego – ekspozycję zwiedziło 2 132 osób.

W Muzeum im. Marii Konopnickiej Oddziale Muzeum Okręgowego w Suwałkach w 2009 roku najczęściej odwiedzanymi wystawami były:

1. „Podróże Pana Cogito” – ekspozycję zwiedziło 1 865 osób,
2. „Legends polskie – spotkanie w Ogrodzie Baśni” – ekspozycję zwiedziło 1 589 osób.

Ponadto, w lekcjach muzealnych organizowanych przez Muzeum Okręgowo w Suwałkach uczestniczyło 3 577 osób.

Wystawy organizowane w 2009 roku w galeriach prowadzonych przez Regionalny Ośrodek Kultury i Sztuki w Suwałkach łącznie odwiedziło ponad 13 tys. osób. Najchętniej odwiedzanymi wystawami w Galerii Pakamera były:

1. „Akt 2” Wacława Wantucha,
2. Salon niebieski SGT.

A w Galerii Chłodna 20:

1. „Obiekty świetlne” Iwony Szpak,
2. Akwarele Euegnijusa Nalewaika,
3. Rzeźba Elżbiety Pietras.

W Bibliotece Publicznej im. Marii Konopnickiej w Suwałkach zarejestrowanych było w 2009 roku 12 232 czytelników. W Bibliotece Głównej przy ul. E. Plater liczba czytelników wyniosła 5 676 osób, w filiach zarejestrowano 4 093 osoby, a w Oddziale dla Dzieci – 2 463 osoby. Ponadto zanotowano 83 900 odwiedzin w wypożyczalni Biblioteki oraz 249 073 wypożyczeń pozycji bibliotecznych. Poza działalnością związaną z udostępnianiem zbiorów bibliotecznych w 2009 roku Biblioteka Publiczna organizowała również spotkania autorskie, wykłady i promocje książek związanych z regionem, w tym m. in.:

1. „Ludzie stąd, ludzie obok” – promocja książki Zbigniewa Gnedziejko i spotkanie z jej bohaterami,
2. „Dym się rozwiewa” – spotkanie autorskie z Jackiem Milewskim,
3. „Impresje suwalskie” – spotkanie autorskie z poetą Jerzym Karpem,
4. „Skazany na rozstrzelanie” – spotkanie z autorami: Eugeniuszem Januszem i Małgorzatą Janusz-Konopelko.

Tabela 2.4.1.: Liczba odwiedzających suwalskie muzea i galerie w 2009 roku

Muzeum/galeria	Odwiedzający
Muzeum Okręgowo	22 357
Muzeum im. M. Konopnickiej	7 415
Centrum Sztuki Współczesnej - Galeria Andrzeja Strumiły	3 666
Galeria Sztuki Współczesnej „Chłodna 20”	4 640
Galeria fotografii Pacamera	4 000
Galeria „Na Marmurach”	3 930
Sala Kameralna ROKIS	530
Razem	46 538

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Muzeum Okręgowego w Suwałkach

Ponadto wśród wielu wystaw organizowanych w budynku Biblioteki były też organizowane wystawy i ekspozycje dotyczące głównie suwalszczyzny, w tym m. in.:

1. „70 rocznica wybuchu II Wojny Światowej”
2. „11 Listopad - Narodowe Święto Niepodległości”
3. „...Dzisiaj ziemia wasza jest wolna...” – wystawa z okazji 90. rocznicy odzyskania niepodległości przez Suwałki
4. „Norwegia w zbiorach numizmatycznych i filatelistycznych” – wystawa z okazji 195. rocznicy podpisania Konstytucji Norwegii.

W 2009 roku w 13 lekcjach bibliotecznych, organizowanych przez Bibliotekę Publiczną, uczestniczyło 170 uczniów.

Tabela 2.4.2.: Struktura wiekowa czytelników zarejestrowanych w Bibliotece Publicznej im. Marii Konopnickiej w Suwałkach w 2009 roku

Wiek	Liczba czytelników	Czytelnicy w %
do 15 lat	2 634	21,5%
16-19 lat	1 849	15,1 %
20-24 lat	1 971	16,1 %
25-44	3 234	26,5 %
45-60	1 793	14,7 %
60+	751	6,1 %
Razem	12 232	100%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Biblioteki Publicznej im. Marii Konopnickiej w Suwałkach

Wydarzenia i inicjatywy kulturalne

„Włócznia Jaćwingów”

Bal charytatywny, w ramach którego corocznie wręczane są statuetki za najlepsze osiągnięcia w następujących kategoriach: działanie gospodarcze, działanie oświatowe, działanie prospołeczne, działanie kulturalne, działanie sportowe oraz wydarzenie specjalne. Dochód, w wysokości 17 750 złotych, z aukcji charytatywnej przeprowadzonej podczas balu w roku 2009 przeznaczony został na zakup wyposażenia medycznego Oddziału Pulmonologicznego Samodzielnego Publicznego Szpitala Wojewódzkiego w Suwałkach.

„Suwałki Blues Festival”

Cykliczny festiwal bluesowy, w ramach którego na dwóch scenach plenerowych w centrum miasta odbywają się koncerty, a na terenie całego miasta koncerty klubowe, warsztaty i spotkania. Podczas imprezy w 2009 roku wystąpili: Ten Years After, Joe Bonamassa, Jarle Bernhoft & Knut Reiersrud Band, Jesus Volt, TSA, Sławek Wierzchołski & Nocna Zmiana Bluesa, Wanda Johnson & The Shrimp City Blues Band oraz wielu innych wykonawców.

X Filharmonia Aukso – Wigry

Cykl koncertów orkiestrowych, kameralnych i towarzyszących Orkiestry Kameralnej Miasta Tychy AUKSO pod dyktando Marka Mosia. Gościnnie podczas imprezy wystąpili: pianista – Ewa Póblocka, trójka skrzypków – Agata Szymczewska, Piotr Pławner i Bartłomiej Nizioł; światowej klasy artysta jazzowy – Jarosław Śmietana. Gościem specjalnym był dyrygent – Jacek Kasprzyk.

IX Piknik Kawalerski

Dni Kawalerskie w Suwałkach są cykliczną, otwartą dla publiczności imprezą plenerową, organizowaną od 2001 roku, rokrocznie w połowie czerwca. Najważniej-

szym celem pikniku jest przypomnienie i podtrzymanie kawalerskich tradycji Suwałk – w okresie międzywojennym licznego garnizonu, w skład którego wchodziły m.in. oddziały kawalerii: 3. Pułk Szwoleżerów Mazowieckich im. płk Jana Kozińskiego, 2. Pułk Ułanów Grochowskich im. gen. Józefa Dwernickiego oraz 4. Dywizjon Artylerii Konnej.

XI Jaćwieski Festyn Archeologiczny

Odbywa się on w Szwajcarii koło Suwałk, w pobliżu słynnego cmentarzyska kurhanowego z okresu rzymskiego i wędrowek ludów, przebadanego w latach pięćdziesiątych i sześćdziesiątych ubiegłego wieku przez Kompleksową Ekspedycję Jaćwieską. Pokazy odbywają się w miejscu, gdzie przed laty znajdowało się obozowisko ekspedycji.

Celem tej cyklicznej imprezy jest zaprezentowanie zagadnień związanych z archeologią doświadczalną. Najlepsi specjaliści w tej dziedzinie z Polski i Litwy demonstrują najróżniejsze techniki i rzemiosła, jakimi posługiwano się w zamierzchłych czasach. Można między innymi obejrzeć, jak w epoce kamienia wykonywano narzędzia i broń z krzemienia, kości i rogu, w jaki sposób wykonywano naczynia gliniane, zarówno poprzez lepienie ręczne, jak i na kole garncarskim. Prezentowane są też sposoby wykonywania odzieży i najprzeróżniejszych ozdób. Odtwarza się także metody sporządzania pożywienia, mikstur leczniczych z ziół czy truczyn.

Źródło: Muzeum Okręgowe w Suwałkach

Suwałki Jarmark Folkloru

Festiwal Jadła Kresowego – impreza, podczas której prezentują się zespoły folklorystyczne z Suwalszczyzny i Litwy. Występem towarzyszy kiermasz sztuki ludowej i rzemiosła artystycznego oraz wyrobów kulinarnych pogranicza polsko-litewskiego, Kurpi, Mazur i Podlasia.

Suwalskie Teatr – Akcje

Cykliczne święto teatru w Suwałkach, w ramach którego odbywają się spektakle teatralne, performance, akcje uliczne, warsztaty oraz koncerty muzyczne. Gwiazdami imprezy w 2009 roku byli m. in.: Psio Krew oraz My Myself and I. Organizowane przez stowarzyszenie „Nie Po Drodze”.

Dni Suwałk

Święto miasta, w ramach którego odbywają się imprezy okolicznościowe, koncerty oraz wiele innych atrakcji. W 2009 r. obchodom dni miasta towarzyszyły wydarzenia specjalne w ramach obchodów 90. rocznicy wyzwolenia Suwałk, a w tym: promocja książki biograficznej poświęconej prof. Edwardowi F. Szczepanikowi autorstwa prof. dr hab. Adama Sudoła z Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy oraz inscenizacje historyczne, w rolę Marszałka Józefa Piłsudskiego wcielił się Janusz Zakrzeński. Gwiazdami imprezy byli: Ryszard Rynkowski oraz zespół „Manchester”. Obejrzało je 7 tys. mieszkańców miasta i przyjezdnych.

Niedzielne Poranki Teatralne

Cykl spektakli dla dzieci odbywających się w letnie poranki w parku Konstytucji 3 Maja w Suwałkach.

Tabela 2.4.3.: Najważniejsze wydarzenia kulturalne w 2009 roku

Data	Wydarzenie
9.05	IX Międzynarodowy Festiwal Piosenki i Tańca „Muszelki Wigier”
21.05	Wernisaż wystawy „Norwegia w zbiorach numizmatycznych i filatelistycznych”
3-6.06	VIII Międzynarodowy Festiwal Teatrów Dzieci i Młodzieży „Wigraszek”
10.06	Koncert „Santo Subito” w wykonaniu Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk” im. Stanisława Hadyny z okazji 10. rocznicy pobytu Jana Pawła II na Suwalszczyźnie
19.06	Koncert okolicznościowy z okazji 1000-lecia pierwszej wzmianki nazwy Litwa w źródłach historycznych w wykonaniu Suwalskiej Orkiestry Kameralnej „Camerata dell'Arte” oraz Młodzieżowej Orkiestry Smyczkowej Konserwatorium im. J. Gruodisa w Kownie i solistów litewskich
20-21.06	IX Piknik Kawaleryjski
4.07	Lato z Radiem 5
11-12.07	XI Festyn Archeologiczny
16-18.07	Suwałki Blues Festival
25.07-9.08	X Letnia Filharmonia „Aukso – Wigry 2009”
1-2.08	XI Suwalski Jarmark Folkloru
6-21.08	IV Suwalskie Teatr – Akcje
21-24.08	Obchody 90. rocznicy wyzwolenia Suwałk. „Dni Suwałk” – w tym koncert Ryszarda Rynkowskiego i zespołu Manchester
18-20.09	VII Objazdowy Międzynarodowy Festiwal Filmowy „Watch Docs”

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury, Turystyki i Promocji Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Finansowanie kultury

Formami wsparcia lokalnych twórców są: doroczne Nagrody Miasta Suwałki, nagrody jubileuszowe, „Mecenat Kultury Suwałki” oraz stypendia. Doroczne Nagrody Miasta Suwałki za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury, opieki nad zabytkami za 2009 r. otrzymali:

Mirosława Krymska – nagroda za spektakl „Trzynasty fałszywy miesiąc” na motywach „Sklepów Cynamonowych” Bruno Schulza. Spektakl łączył w sobie teatr, multimedia, malarstwo, fotografię, performance.

Magdalena Urbanowicz – nagroda za całokształt osiągnięć wokalnych oraz za zdobyte nagrody i wyróżnienia w wielu konkursach wokalnych organizowanych w 2009 r.

Cezary Iber – nagroda za reżyserię i scenariusz filmu „Dialog”, który zyskał uznanie na Festiwalu Filmów Polskich w Gdyni.

Jacek Milewski – nagroda za niezwykłą książkę o cyganach w Polsce pt. „Dym się rozwiewa”. To znakomita i wielce pouczająca publikacja, bez której nasza wiedza o Cyganach byłaby o wiele uboższa. Książkę wyróżniono nagrodą im. Beaty Pawlak.

Mieczysław Iwaszko – nagroda za pomysł, inicjatywę i realizację projektu „Biurowiec Sztuki”, awangardowej i niezależnej wystawy w nieczynnym biurówce fabryki mebli. Pan Iwaszko był też pomysłodawcą Galerii Jednego Obrazu w Suwałkach.

Krzysztof Skłodowski – nagroda za popularyzowanie i upowszechnianie wiedzy na temat dziejów Suwałk. W 2009 r. ukazała się książka „2 Pułk Ułanów Grochowskich im. gen. Dwernickiego 1917-1939”, której jest współautorem oraz wznowiono jego książkę „Dzisiaj wasza ziemia jest wolną”.

Studio Piosenki Beciaki – nagroda za zdobyte wyróżnienia na festiwalach i konkursach zarówno zespołu, jak i solistów.

Jan Bacewicz – nagroda jubileuszowa w związku z 30-leciem pracy regionoznawczej i popularyzatorskiej oraz za działania na rzecz promocji Suwałk i Suwalszczyzny.

Ponadto Prezydent Suwałk w 2009 r. przyznał wiele nagród stowarzyszeniom kulturalnym, a w tym: Stowarzyszeniu Aktywności Społeczno-Artystycznej „Nie Po Drodze” nagrodę doroczną za osiągnięcia w 2008 r. w wysokości 6 000 zł. Ponadto ufundowane zostały nagrody w wysokości 14 000 zł dla laureatów IX Międzynarodowego Festiwalu Piosenki i Tańca „Muszelki Wigier 2009” organizowanego przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Społecznego oraz nagrody w wysokości 4 500 zł dla najlepszych uczestników kursów wokalnego i orkiestrowego oraz seminarium barokowego organizowanych przez Stowarzyszenie Edukacji Muzycznej w Suwałkach. Przyznano również nagrodę jubileuszową za organizację X. Filharmonii AUKSO w wysokości 6 000 zł dla Fundacji „Młoda Muzyka Śląska” z Katowic.

Osoby zajmujące się twórczością artystyczną, tworzeniem, upowszechnianiem kultury oraz opieką nad zabytkami mogą otrzymać wsparcie z budżetu miejskiego w postaci stypendiów. Stypendia Miasta Suwałki na 2009 roku otrzymali:

Ireneusz Andrzej Sewastianowicz – w wysokości 15 000 zł na realizację przedsięwzięcia twórczego pt. „Wolność krzyżami się mierzy. Suwalszczyzna i Suwałczanie podczas II wojny światowej”. Rezultatem stypendium było wydanie książki dotyczącej losów Suwalszczyzny i Suwałczan podczas II wojny światowej oraz w okresie po 1945 roku w nakładzie 500 sztuk.

Hubert Stojanowski – w wysokości 15 000 zł na realizację przedsięwzięcia twórczego pt. „Napowietrzne. Suwalszczyzna z perspektywy bociana”. Rezultatem stypendium było wydanie autorskiego albumu fotograficznego w nakładzie 1 000 sztuk, zrealizowanie filmu dotyczącego prac nad projektem stypendialnym oraz wystawa autorska.

Grzegorz Bogdan – w wysokości 19 700 zł ma realizację przedsięwzięcia twórczego pt. „Cztery pory roku... czyli śpiewnikowe piosenki dla małych i dużych dzieci na płytach CD”. Rezultatem stypendium było zaaranżowanie, nagranie i wydanie 50 piosenek pochodzących ze „Śpiewnika dla dzieci” autorstwa Marii Konopnickiej z muzyką Zygmunta Noskowskiego w postaci 4 płytowego wydawnictwa z dołączonym śpiewnikiem.

Działalność kulturalna wspierana jest przez władze miejskie na wielu płaszczyznach. Odbywa się głównie poprzez ochronę dziedzictwa kulturowego, realizację inwestycji mających na celu rozwój obiektów kultury oraz promocję suwalskiego środowiska artystycznego.

Miasto dofinansowuje także wiele projektów artystycznych i kulturalnych realizowanych przez różne instytucje i organizacje. W 2009 r. na realizację zadań w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i tradycji jednostkom pozarządowym przeznaczono 170 000 zł.

Tabela 2.4.4.: Dotacje z budżetu Miasta Suwałk przeznaczone na dofinansowanie działalności wybranych instytucji kulturalnych w latach 2007-2009 (w zł)

Instytucja kultury	2007	2008	2009
Regionalny Ośrodek Kultury i Sztuki	2 747 247	2 707 000	3 218 740
Biblioteka Publiczna im. Marii Konopnickiej	1 132 110	1 142 657	1 425 585
Muzeum Okręgowe	1 329 400	1 762 160	1 956 151
Ogółem	5 208 757	5 611 817	6 600 476

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu Miasta Suwałk za lata 2007-2009.

2.5. Sport

Zadania i środki

W 2009 r. na inwestycje z zakresu kultury fizycznej i sportu wydatkowano kwotę 13 738 266 zł. W stosunku do roku poprzedniego wydatki te wzrosły ponad 11 razy, natomiast w roku 2010 planuje się, że wydatki te wyniosą 35 737 276 zł i wzrosną w stosunku do 2009 r. 2,6 raza. Tak znaczący wzrost nakładów na inwestycje sportowe w mieście jest efektem rozpoczęcia i kontynuacji niżej wymienionych zadań:

- budowę kompleksu sportowego – Aquaparku przy ul. Jana Pawła II,
- przebudowę hali sportowej Ośrodka Sportu i Rekreacji w Suwałkach przy ul. Wojska Polskiego 2,
- planowaną przebudowę stadionu piłkarskiego przy ul. Zarzecze 26,
- planowaną przebudowę stadionu lekkoatletycznego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Suwałkach przy ul. Wojska Polskiego 2.

Bieżące wydatki na kulturę fizyczną i sport w 2009 roku wyniosły 6 038 812 zł, z tego 4 751 374 zł przeznaczono na działalność OSiR w Suwałkach.

Ośrodek Sportu i Rekreacji w Suwałkach realizuje powierzone mu zadania z zakresu kultury fizycznej i sportu. Świadczy różnorodne usługi z zakresu kultury fizycznej, propaguje sport wyczynowy i masowy oraz rekreację przy współdziałaniu z organizacjami kultury

fizycznej i sportu. Udostępnia bazę sportowo-rekreacyjną, organizuje zajęcia, zawody i imprezy sportowe, imprezy rekreacyjne. Pobudza do dbania o sprawność fizyczną oraz czynnego wypoczynku. Uczy rozwijać umiejętności społeczne takie jak: praca zespołowa, solidarność, tolerancja. Dąży do stworzenia dobrych, odpowiadających standardom europejskim warunków do uprawiania sportu, rekreacji dla dzieci i młodzieży, osób dorosłych, uczniowskich klubów sportowych, stowarzyszeń i innych podmiotów w szczególności poprzez tworzenie atrakcyjnej oferty sportowej i modernizację bazy sportowo-rekreacyjnej. Do podstawowych zadań Ośrodka należą:

- współpraca z organizacjami kultury fizycznej i sportu przy realizacji wszelkich usług i zadań z zakresu sportu i masowej kultury fizycznej, w tym również na rzecz osób niepełnosprawnych,
- organizowanie zawodów i imprez sportowo-rekreacyjnych, turystycznych oraz innych promujących miasto i aktywny sposób spędzania czasu,
- organizowanie zajęć sportowych w sześciu dyscyplinach sportu: piłce nożnej, modelarstwie lotniczym, żeglarskim, kulturystyce, fitness i trójboju siłowym, tenisie stołowym, boksie,

Tabela 2.5.1.: Wydatki miasta na kulturę fizyczną i sport w latach 2007-2009 (w zł)

Wyszczególnienie	2007	2008	2009
Nakłady na kulturę fizyczną i sport ogółem	5 403 566	7 858 387	19 981 000
Nakłady na OSiR	4 074 455	5 393 039	4 751 374
Nakłady na obiekty sportowe	0	1 176 416	13 784 557
w tym nakłady wyłącznie na inwestycje	0	1 176 416	13 738 266
Nakłady na zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu (nagrody i stypendia)	443 530	517 519	451 415
Nakłady na zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu (pozostałe)	885 582	771 413	993 654
w tym dotacje dla stowarzyszeń	502 888	597 090	910 000
Procentowy udział nakładów na kulturę fizyczną i sport w strukturze wydatków budżetowych	2,55%	3,56%	7,54%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Finansowego Urzędu Miejskiego w Suwałkach

w tym szkolenie dla grup zaawansowanych (sport kwalifikowany),

- udostępnianie bazy sportowej i rekreacyjnej według zapotrzebowania społecznego: klubów i związków sportowych, organizacji kultury fizycznej, innych organizacji społecznych, osób indywidualnych, innych zainteresowanych,
- koordynacja wydarzeń sportowych organizowanych w Suwałkach,
- działalność informacyjna i reklamowa dotycząca zakresu działania jednostki,
- właściwa eksploatacja, konserwacja i rozbudowa bazy sportowej, rekreacyjnej na terenie działania.

Ośrodek prowadzi działalność wspomagającą osiągnięcie głównych celów statutowych w zakresie:

- świadczenia usług transportowych, hotelarskich i gastronomicznych,
- najmu lokali użytkowych,
- wypożyczania sprzętu sportowego i turystycznego.

Wykorzystanie obiektów sportowych w 2009 roku przedstawiało się w sposób następujący:

- hala sportowa – ok. 43 540 osób (I kwartał 2009 r.*),
- sauna – ok. 5.000 osób (I kwartał 2009 r.*),
- siłownia przy hali – ok. 1 200 osób (I kwartał 2009 r.*),
- korty tenisowe – ok. 1 270 osób (sezon V-X),
- stadion lekkoatletyczny (boisko piłkarskie + bieżnia) – 9 000 osób,
- pływalnia – 61 558 osób,
- siłownia – 30 408 osób,
- solarium – 10 060 osób,
- jaccuzi – 430 osób,
- Dom Noclegowy „Wigry” – ok. 4 800 osobonoclegów,
- Ośrodek Wypoczynkowo – Żeglarski w Starym Folwarku – 561 osobonoclegów,
- lodowisko i wypożyczalnia – 29 545 osób (1.01-20.03.2009 r. i 12-31 grudnia 2009 r.).

Ośrodek Sportu i Rekreacji w Suwałkach prowadząc działalność statutową poniósł w 2009 roku koszty w wysokości 4 751 374 zł uzyskując dochody w wysokości 655 554,90 zł. Ośrodek Sportu i Rekreacji w Suwałkach czynił również starania w celu pozyskiwania

środków pozabudżetowych na organizację imprez sportowych. Udało się uzyskać z Ministerstwa Sportu i Turystyki środki pieniężne na organizację Mistrzostw Polski Modeli Halowych i organizację zgrupowania modelarskiej kadry narodowej w wysokości 16 300,00 zł.

Średnioroczne zatrudnienie w OSiR to ogółem 61 pracowników. Jest to przeciętna liczba zatrudnionych. Niektóre obiekty działają tylko sezonowo, np. plaża nad zalewem Arkadia czy lodowisko, co skutkuje wzrostem zatrudnienia w miesiącach, w których obiekty te są czynne. W ogólnej liczbie zatrudnionych znajduje się 9 osób niepełnosprawnych, z czego 2 osoby są zatrudnione w ramach umowy z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (realizacja programu „Osoby niepełnosprawne w służbie publicznej”).

* w pozostałych kwartałach 2009 roku obiekty pozostawały w remoncie

Osiągnięcia

W ostatnich trzech latach Suwałki uzyskały znaczący postęp w klasyfikacji sportu młodzieżowego prowadzonej przez Ministra Sportu i Turystyki. Jesteśmy w krajowej czołówce. Ubiegłoroczne wyniki potwierdzają ten fakt. Suwalscy sportowcy zdobyli rekordową liczbę punktów – ponad 581,5 punktu w Systemie Sportu Młodzieżowego. Dzięki temu Suwałki zajęły szóste miejsce w kraju w rywalizacji średniej wielkości powiatów i 46 miejsce wśród 844 gmin biorących udział w współzawodnictwie.

Sukcesy młodych suwalskich sportowców znalazły uznanie Ministra Edukacji Narodowej i dwaj młodzi suwalscy sportowcy – Mateusz Krejpcio i Bartłomiej Skibicki uzyskali stypendia ministra i znaleźli się w nielicznym gronie najlepszych uczniów w Polsce.

Miniony rok był szczególnie udany dla lekkoatletów i karateków, którzy odnieśli największe w historii suwalskiego sportu sukcesy w swoich dyscyplinach. W Mistrzostwach Polski Juniorów w lekkiej atletyce w Słupsku Izabela Dziedzich zdobyła złoty medal w biegu na 800 m i srebrny medal w biegu na 1500 m, a Karolina Mor złoty medal w rzucie oszczepem. Obie zawodniczki ustanowiły jednocześnie nowe rekordy życiowe. W XV Ogólnopolskiej Olimpiadzie Młodzieży w lekkoatletyce w Krakowie srebrne medale zdobyły: Marlena Dołot w siedmioboju i Agnieszka Kozłowska w skoku w dal. W LXXXV Mistrzostwach Polski w Lekkoatletyce w Bydgoszczy Karolina Mor zdobyła brązowy medal, a w Mistrzostwach Europy Juniorów w Lekkoatletyce srebrny medal w rzucie oszczepem.

Dziesiąte miejsce w rzucie oszczepem w Mistrzostwach Świata Juniorów Młodszych w Lekkoatletyce zdobył Mateusz Poniatowski.

Z powodzeniem startowali również suwalscy karatecy zdobywając między innymi wicemistrzostwo Europy juniorów (Mateusz Krejpcio) w karate kyokushin w Paryżu oraz brązowy medal (Marek Krejpcio) w mistrzostwach świata w Japonii, w rywalizacji weteranów.

Suwalscy pływacy zdobywali medale na Mistrzostwach Polski w kategorii młodzika, a największy sukces odniosła Joanna Mendak, która startując na pięciu dystansach w Mistrzostwach Europy w pływaniu osób niepełnosprawnych w Reykjavíku w Islandii, wywalczyła: dwa złote i dwa brązowe medale.

Medale na mistrzostwach świata i mistrzostwach Polski zdobywali suwalscy modelarze. Anna Warakomska po raz drugi wywalczyła Puchar Świata w kategorii junióra w klasie F1B modeli swobodnie latających. Pierwsze medale na mistrzostwach Polski zdobyli suwalscy bokserzy (Martyna Letkiewicz i Jakub Krajewski). Badmintoniści po raz dziesiąty wywalczyli Drużynowe Mistrzostwo Polski. Zdobywcze medalowe Suwałk powiększyli w minionym roku także szachciści i żeglarze.

Z powodzeniem w rozgrywkach drugiej ligi piłkarskiej rywalizowali piłkarze Wigier, a w sezonie 2009/2010 po raz pierwszy w rozgrywkach I ligi siatkówki mężczyzn Suwałki reprezentuje drużyna Ślepsk Suwałki.

Tabela 2.5.2.: Osiągnięcia w dziedzinie sportu w 2009 roku

Wyszczególnienie
Drużynowe Mistrzostwo Polski w badmintonie – zdobyte po raz dziesiąty przez drużynę Suwalskiego Klubu Badmintona Litpol-Malow
Puchar Świata w modelarstwie lotniczym w kategorii junióra w klasie F1B modeli swobodnie latających (Aleksandra Warakomska)
srebrny medal w skoku wzwyż, złoty medal w skoku w dal – Halowe Mistrzostwa Polski Juniorów i Juniorów Młodszych w Spale, 22-25 stycznia 2009 r. (Justyna Sobuń, Agnieszka Kozłowska)
złoty medal na dystansie 100 m stylem dowolnym i brązowy medal na dystansie 200 m stylem dowolnym – Zimowe Mistrzostwa Polski Juniorów w Pływaniu 15-ląt w Nowej Rudzie – Słupcu, 23-25 stycznia 2009 r. (Daniel Rządkowski)
brązowy medal w sztafecie na dystansie 4x100 m stylem zmiennym – Zimowe Mistrzostwa Polski Juniorów Młodszych w Pływaniu 14-ląt w Gorzowie Wielkopolskim, 16-18 stycznia 2009 r. (Ewelina Bartoszewicz)
srebrny medal w windsurfingu lodowym – Mistrzostwa Polski w Windsurfingu Lodowym – j. Niegocin, 06-08 lutego 2009 r. (Andrzej Wiśniewski)
2 złote medale: w kategorii D16 i D18 – Mistrzostwa Polski Juniorów w Chotowej, 28 marca – 05 kwietnia 2009 r. (Dominika Ostrowska, Anna Warakomska)
złoty medal w kategorii wagowej 57 kg – VIII Mistrzostwa Polski Kobiet w Boksie Juniorek – Grudziądz, 05-kwietnia 2009 r. (Martyna Letkiewicz)
Tytuł Drużynowego Mistrza Polski, 3 złote medale, 1 srebrny medal – VI Mistrzostwa Polski Juniorów Młodszych w Karate Kyokushin w ramach XV Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży w Kielcach, 15-16 maja 2009 r. (Mateusz Krejpcio, Jan Podurgiel)
złoty medal – Akademickie Mistrzostwa Polski w Trójboju Siłowym w Bydgoszczy, 1-3 maja 2009 r. (Grzegorz Skowroński)

srebrny medal – Mistrzostwa Polski Junierek i Juniorów do 20 i 23 lat w Wyciskaniu Leżąc we Władysławowie, 1-3 maja 2009 r. (Kamil Wojciechowski)
2 złote medale i 3 brązowe medale – Młodzieżowe Mistrzostwa Polski w Badmintonie w Częstochowie, 24-26 kwietnia 2009 r. (Katarzyna Nideraus, Maciej Kowalik, Hubert Jaworski)
brązowy medal w kategorii do 70 kg + 35 lat – Mistrzostwa Świata w Kategoriach Wagowych Mężczyzn, Mistrzostwa Kobiet, Mistrzostwa Seniorów (Oldboy) Mistrzostwa Juniorów w Kumite, Mistrzostwa w Kata, Japonia – Chiba, 21-23 sierpnia 2009 r. (Marek Krejpcio)
srebrny medal – Mistrzostwa Polski Juniorów w Szachach P05, Koszalin, 4 maja 2009 r. (Dominika Ostrowska)
brązowy medal drużynowo – Drużynowe Błyskawiczne Mistrzostwa Polski Kobiet w Szachach P-5, Bydgoszcz, 30 maja 2009 r. (Magdalena Kozak, Dominika Ostrowska, Anna Warakomska)
brązowy medal – Indywidualne Mistrzostwa Polski Juniorów P05 w Szachach Szybkich, Koszalin, 5 sierpnia 2009 r. (Anna Warakomska)
2 złote medale: w biegu na dystansie 800 m i w rzucie oszczepem oraz srebrny medal w biegu na dystansie 1500 m – Mistrzostwa Polski Juniorów w lekkiej atletyce, Stupsk, 03-05 lipca 2009 r. (Izabela Dziedzic, Karolina Mor)
2 srebrne medale: siedmioboju i w skoku w dal – XV Ogólnopolska Olimpiada Młodzieży w lekkoatletyce, Kraków, 04-26 lipca 2009 r. (Marlena Dolot, Agnieszka Kozłowska)
srebrny medal w rzucie oszczepem – Mistrzostwa Europy Juniorów w Lekkoatletyce, Serbia - Nowy Sad, 23-26 lipca 2009 r. (Karolina Mor)
brązowy medal w rzucie oszczepem – LXXXV Mistrzostwa Polski w Lekkoatletyce, Bydgoszcz, 31 lipca-02 sierpnia 2009 r. (Karolina Mor)
2 złote medale na dystansie 50 i 100 metrów stylem dowolnym – Letnie Mistrzostwa Polski w Pływaniu 15-lat, Oświęcim, 26-28 czerwca 2009 r. (Daniel Rzadkowski)
2 srebrne medale na dystansie 200 metrów stylem zmiennym i na dystansie 200 metrów stylem klasycznym oraz 2 brązowe medale na dystansie 100 metrów stylem zmiennym oraz w sztafecie na dystansie 4x100 metrów stylem dowolnym – Letnie Mistrzostwa Polski w Pływaniu 12-lat, Ostrowiec Świętokrzyski, 26-28 czerwca 2009 r.
3 srebrne medale na dystansie 100 i 200 metrów stylem motylkowym i na dystansie 4x200 metrów stylem dowolnym oraz 2 brązowe medale na dystansie 4x100 metrów stylem dowolnym i na dystansie 4x100 metrów stylem zmiennym – Letnie Mistrzostwa Polski w Pływaniu 14-lat, Dębica, 3-5 lipca 2009 r.
srebrny medal w kategorii wagowej 75 kg – Puchar Polski Kobiet i Mężczyzn w Wyciskaniu Leżąc, Nasielsk, 6-7 czerwca 2009 r. (Kamil Wojciechowski)
2 złote medale – Mistrzostwa Polski Modeli Halowych F1N i F1L, Suwałki, 17-19 kwietnia 2009 r. (Aleksandra Warakomska, Natalia Bilewicz)
brązowy medal w skoku wzwyż – Międzynarodowy Wielomecz Lekkoatletyczny pod nazwą International Children's Athletics Game, Warszawa, 18 czerwca 2009 r. (Elwira Wróbel)
srebrny medal drużynowo – Mistrzostwa Świata modeli swobodnie latających z napędem gumowym F1B, Chorwacja, 19-26 lipca 2009 r.
złoty medal drużynowo – Mistrzostwa Europy modeli swobodnie latających dla juniorów z napędem gumowym F1B, Salonta – Rumunia, 02-08 sierpnia 2009 r.
brązowy medal w boksie w kategorii 80 kg – XV Ogólnopolska Olimpiada Młodzieży w Sportach Halowych – „Świętokrzyskie 2009”, Kielce, 30 kwietnia – 04 maja 2009 r. (Jakub Krajewski)
Puchar Polski w klasie Cadet w żeglarskim – sezon 2009 r.
srebrny medal – XV Ogólnopolska Olimpiada Młodzieży w żeglarskim, Znamirówice k. Limanowej, 12-16 sierpnia 2009 r. (Paweł Cherubin, Bartłomiej Waszkiewicz)
2 złote medale w Kumite Juniorów do 70 kg i Kumite Light Kontakt – XX Mistrzostwa Polski Juniorów Karate Kyokushin w Świnoujściu, 02-04 października 2009 r. (Gerard Will)
brązowy medal w kategorii do 70 kg – XXVI Puchar Polski Seniorów w Karate Kyokushin w Bydgoszczy, 14-15 listopada 2009 r. (Gerard Will)
srebrny medal w kategorii do 65 kg – IX Mistrzostwa Europy Seniorów w kategorii Open i Juniorów w Kategoriach Wagowych w karate kyokushin w Paryżu we Francji, 28 listopada 2009 r. (Mateusz Krejpcio)
1 srebrny drużynowo – Drużynowe Mistrzostwa Polski Juniorów w Badmintonie w Choroszcy, 21-22 listopada 2009 r.
srebrny medal w kat. 86 kg – VI Otwarte Mistrzostwa Polski Amatorów w Siłowaniu na Ręce „Debiuty 2009” w Starym Mieście koło Konina, 25 października 2009 r. (Marcin Sacharzewski)
złoty medal w boksie w kat. wagowej 54 kg – IV Międzynarodowe Mistrzostwa Śląska Kobiet w Boksie w Gliwicach, 23-27 września 2009 r. (Martyna Letkiewicz)
złoty medal w boksie junierek w kat. wagowej 54 kg – Puchar Polski Kobiet Senierek i Junierek w Boksie w Grudziądzu, 26-29 listopada 2009 r. (Martyna Letkiewicz)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Oświaty, Wychowania i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Wydarzenia sportowe

Mistrzostwa Polski Modeli Halowych F1N i F1L – zawody halowe są organizowane w Suwałkach od pięciu lat zgodnie z kalendarzem sportowym Aeroklubu Polskiego w modelarstwie lotniczym i kosmicznym. Organizatorami są Ośrodek Sportu i Rekreacji w Suwałkach oraz Aeroklub Polski. Udział w nich biorą zawodnicy z całego kraju m. in. Chrzanowa, Kwidzyna, Tarnobrzegu, Bochni, Kutna, Opola, Białegostoku, Elku, Zielonki, Dąbrowy Górniczej, Suwałk. Zawody są rozgrywane zgodnie z regulaminem „Sport Wszystkich Dzieci” indywidualnie i drużynowo w klasach F1N chłopców młodzików, F1N dziewcząt młodzików, F1N chłopców juniorów, F1N dziewcząt juniorów, F1N seniorów, F1L. Powierzenie organizacji mistrzostw jest wyrazem uznania ze strony Aeroklubu Polskiego dla zawodników sekcji modelarstwa lotniczego OSiR za ich osiągnięcia sportowe na arenie krajowej i międzynarodowej.

XX Spartakiada Dzieci i Młodzieży Specjalnej Troski – od 20 lat jest to impreza cykliczna w kalendarzu imprez Miasta Suwałk organizowana przez Ośrodek Sportu i Rekreacji w Suwałkach oraz Miejskie Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej, przy współpracy

PFRON i Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Udział w niej rokrocznie bierze ok. 400-600 niepełnosprawnych dzieci z Warsztatów Terapii Zajęciowej, klas integracyjnych, Ośrodka Szkolno-Wychowawczego, stowarzyszeń niewidomych i stowarzyszenia stwardnienia rozsianego a także indywidualne osoby z Suwałk. Uczestnicy biorą udział w imprezach sportowych takich jak: rzut ringo, rzut piłką do kosza, bieg w workach, chód na szczudłach, strzał na bramkę kijem hokejowym, strzał piłką na bramkę, wyścigi z kółkami. Są także konkursy malarskie, rysunkowe, a także przejażdżki na kucykach. Na zakończenie spartakiady uczestnicy otrzymują paczki świąteczne ze słodyczami. Imprezę zawsze uświetnia występ zespołu muzycznego.

Biegi – w biegach przełajowych bierze udział jednorazowo ok. 1000 uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych. Organizowane są od 10 lat w zależności od kategorii wiekowych na dystansach od 400 m do 2000 m. Zwycięzcy poszczególnych biegów otrzymują puchary, medale i dyplomy. Celem imprezy jest popularyzacja kultury fizycznej wśród suwałczan.

Tabela 2.5.3.: Ważniejsze imprezy sportowe zrealizowane w Suwałkach w 2009 roku

Data	Nazwa imprezy
29-31.01	49. Indywidualne Mistrzostwa Polski Seniorów w Badmintonie
21.02	I Mistrzostwa Polski Północno-Wschodniej w Siłowaniu na Rękę
21-22.03	Mistrzostwa Polski Szkół Wyższych w Badmintonie
28-29.03	Międzynarodowe Zawody w Futsalu Szkół Wyższych
28.02	Ogólnopolskie Zawody Modeli Halowych w klasach F1N młodzików, juniorów i seniorów zaliczanych do Pucharu Polski
17-19.04	Mistrzostwa Polski Modeli Halowych F1N i F1L
28-29.03	I i II runda Mistrzostw Polski oraz I i II runda Pucharu Polski w Cross Country
30.04	Biegi Przełajowe z okazji 3-go Maja
10.05	Sztafeta „Polska Biega” w ramach ogólnopolskiej akcji propagującej bieganie jako podstawową formę zdrowego stylu życia
09-10.05	dwie rundy Pucharu Polski w Easycart pod patronatem Prezydenta Miasta Suwałk
21-23.08	zawody „Siłacz Suwalszczyzny” podczas Dni Suwałk
22.08	I Suwalski Maratonu MTB „Panoramy Suwalskiego Parku Krajobrazowego”
01-12	cykl imprez w ramach II Otwartych Mistrzostw Suwałk pod Patronatem Prezydenta Miasta Suwałk
01-06	IX runda Miejskiej Rywalizacji Sportowej
26.05 – 01.06	blok imprez w ramach ogólnopolskiej akcji – Europejskiego Tygodnia Sportu
26-28.06	XXIV Regaty o Puchar Prezydenta Miasta Suwałk w klasie OPP i CADET
07-08	Mistrzostwa Województwa Podlaskiego w piłce siatkowej plażowej w kategorii juniora oraz w kategorii seniora
11-13.09	I Międzynarodowy Turniej w Siatkówce Mężczyzn o Puchar Prezydenta Suwałk
10.11	Biegi Przełajowe z okazji 11 Listopada
5.12	XIX Spartakiada Dzieci i Młodzieży Specjalnej Troski
19.12	Mikołajkowy Turniej Piłki Nożnej im. Tomka Godlewskiego o Puchar Prezydenta Miasta Suwałk.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Oświaty, Kultury Fizycznej i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach

System upowszechniania kultury fizycznej

Od kilku lat w Suwałkach budowany jest modelowy system sportu dzieci i młodzieży. Działania te wypracowywane są i realizowane wspólnie ze środowiskiem sportowym miasta. Kierunki rozwoju kultury fizycznej określone zostały w Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Suwałki do roku 2020 i Programie Działań Oświatowych w Mieście Suwałki do 2010 r. Ustalona została lista zadań priorytetowych oraz lista dyscyplin wiodących:

- w zakresie szkolenia dzieci i młodzieży uzdolnionej sportowo, są to: badminton, piłka nożna, szachy, karate kyokushin, piłka siatkowa, unihokej, lekkoatletyka, pływanie, zapasy, żeglarstwo.
- w zakresie rozwoju zainteresowań dzieci i młodzieży kulturą fizyczną, są to: badminton, karate kyokushin, karting, lekkoatletyka, piłka nożna, piłka ręczna, piłka siatkowa, pływanie, szachy, unihokej, zapasy, żeglarstwo.

Kluby i stowarzyszenia sportowe otrzymują pomoc finansową – dotacje startując w ogłaszanych corocznie przez samorząd otwartych konkursach ofert na zadania publiczne w zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu.

Organizatorzy imprez sportowych, zajęć sportowo – rekreacyjnych oraz szkolenia dzieci i młodzieży mają możliwość korzystania z obiektów sportowych korzystając z bonifikaty do 95%.

Miasto wspiera działalność przychodni sportowo-lekarskiej, gdyż, biorąc pod uwagę liczbę zawodników klubów sportowych, poziom ich wyników sportowych, zainteresowania dzieci i młodzieży, zaangażowanie środowiska sportowego oraz rozwój środowiska akademickiego, jest niezbędna i społecznie uzasadniona. Utworzone zostały także klasy sportowe w dyscyplinach: siatkówka, lekkoatletyka, pływanie i badminton.

Docelowo planowane jest utworzenie szkoły sportowej. W Suwałkach funkcjonuje od ubiegłego roku Ośrodek Szkolenia Młodzieżowego w Pływaniu.

W miarę możliwości finansowych corocznie dokonuje się zakupu sprzętu sportowego oraz wspiera się szkolenia z zakresu uzyskiwania i podwyższania kwalifikacji np. kurs instruktorów sportu oraz organizowane są konferencje metodyczne adresowane do animatorów sportu i rekreacji.

Niezwykle ważnym elementem systemu okazał się system stypendialny, którego początki sięgają lat dziewięćdziesiątych. System jest sukcesywnie modyfikowany i przynosi wymierne efekty, czego dowodem jest aktywność sportowa mieszkańców, zwłaszcza dzieci i młodzieży, oraz osób zrzeszonych w organizacjach pozarządowych.

Organizatorzy imprez otrzymują także, w miarę potrzeb, pomoc rzeczową i organizacyjną. Najważniejsze imprezy organizowane w mieście obejmowane są patronatem przez Prezydenta Miasta Suwałki. Organizacje pozarządowe uczestniczą corocznie przy opracowywaniu Programu współpracy miasta Suwałki z organizacjami pozarządowymi oraz z innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

2.6. Bezpieczeństwo publiczne

Zadania związane z ochroną bezpieczeństwa i porządku publicznego to jedno z podstawowych zadań jednostek samorządu terytorialnego.

Realizując to zadanie samorząd suwalski w okresie 2007-2009 wyznaczył kierunki rozwoju i aktywności w tym zakresie, które polegają na:

- pełnieniu aktywnej roli w kreowaniu polityki bezpieczeństwa i porządku publicznego (opracowano Miejski program zapobiegania przestępczości oraz porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli na lata 2007-2010, który obejmuje całokształt przedsięwzięć w tym zakresie),
- inwestowaniu w infrastrukturę na rzecz bezpie-

czeństwa (realizacja kolejnego etapu budowy monitoringu, budowa/przebudowa ulic w mieście, wdrażanie nowych rozwiązań architektoniczno-urbanistycznych),

- stanowieniu prawa miejscowego w odniesieniu do spraw ładu i porządku publicznego.

Bezpieczeństwo jest wyznacznikiem poziomu życia społecznego.

Nad bezpieczeństwem publicznym mieszkańców Suwałk czuwają m.in.: Komenda Miejska Policji, Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej, Straż Miejska.

Działalność Komendy Miejskiej Policji w Suwałkach

Bezpieczeństwo ruchu drogowego

Na suwalskich drogach w 2009 r. zaistniały 23 wypadki drogowe o 12 mniej niż w 2008 roku. Był to również rok, w którym zmniejszyła się liczba kolizji drogowych z 1 023 (2008 r.) do 840. W wyniku wypadków drogowych zginęły o 3 osoby więcej niż w 2008 roku. Głównymi przyczynami wypadków drogowych było nieudzielenie pierwszeństwa przejazdu, nieprawidłowe manewry, nadmierna prędkość, nieprawidłowe przejeżdżanie przejść oraz błędy pieszych. Najczęstszymi przyczynami spowodowania kolizji w 2009 roku była nadmierna prędkość, nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu, nieprawidłowe manewry, niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami.

Tabela 2.6.1.: Bezpieczeństwo ruchu drogowego na terenie Suwałk w latach 2007 - 2009

Wyszczególnienie	2007	2008	2009
liczba wypadków drogowych	50	35	23
liczba kolizji drogowych	1 041	1 023	840
osoby zabite	5	3	6
osoby ranne	59	37	32

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych KMP w Suwałkach

Przestępstwa i wykroczenia

W 2009 roku w wyniku przeprowadzonych postępowań przygotowawczych stwierdzono popełnienie 3 382 przestępstw. W porównaniu z rokiem 2008 nastąpił wzrost o 466 (2008 – 2 916 przestępstw stwierdzonych). Wskaźnik dynamiki przestępstw stwierdzonych ukształtował się na poziomie 116,00%.

W 2009 roku wzrosła liczba ujawnionych wykroczeń i wyniosła 29 643. Miało to odzwierciedlenie w ilości nałożonych mandatów karnych oraz zastosowanych

środków oddziaływania poza karnego. W porównaniu z 2008 rokiem:

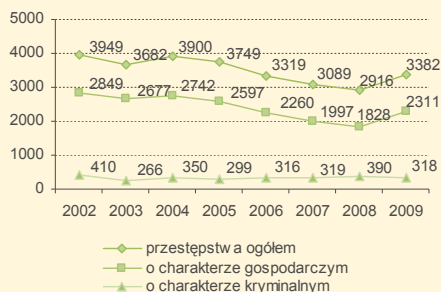
- ujawniono o 2 299 wykroczeń więcej,
- nałożono o 1 250 więcej mandatów karnych,
- zastosowano o 711 więcej pouczeń,
- skierowano mniej o 613 wniosków do sądu,
- o 78 przypadków więcej razy odstąpiono od skierowania wniosków o ukaranie do sądu.

Tabela 2.6.2.: Dofinansowanie Policji z budżetu Miasta Suwałk w latach 2007 – 2009 (w tys. zł.)

Wyszczególnienie	2007	2008	2009
Środki z budżetu	54,000	108,000	99,950

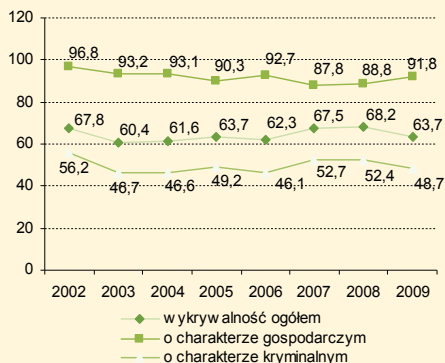
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Finansowego Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Wykres 2.6.1.: Przestępstwa stwierdzone w latach 2002-2009

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych KMP w Suwałkach

Wykres 2.6.2.: Wykrywalność przestępstw w latach 2002-2009

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych KMP w Suwałkach

Tabela 2.6.3.: Przestępstwa stwierdzone o charakterze kryminalnym

Kategoria	Stwierdzenia		
	2007	2008	2009
Bójka i pobicie	46	39	56
Uszczerbek na zdrowiu	73	65	60
Kradzież	483	444	664
Kradzież z włamaniem	301	227	345
Kradzież samochodu	16	11	32
Rozbój i wymuszenie rozbójnicze	99	64	81
Uszkodzenie mienia	233	251	268
Przestępczość narkotykowa	95	126	171
Przestępczość korupcyjna	10	6	9
Prowadzenie pojazdów pod wpływem alkoholu	515	517	531
Przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu	138	121	133
Przestępstwa przeciwko mieniu	1 405	1 336	1 693
Przestępstwa kryminalne ogółem	1 997	1 828	2 311
Przestępstwa gospodarcze ogółem	319	390	318
Ogółem	3 089	2 916	3 382

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych KMP w Suwałkach

Działalność Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej

W 2009 roku na funkcjonowanie Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Suwałkach została przekazana dotacja z budżetu państwa w wysokości 4 886,7 tys. zł oraz 361,9 tys. zł na rozbudowę strażnicy dla Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej i 219,9 tys. na zakup wyposażenia teleinformatycznego dla Miejskiego Centrum Powiadomienia Ratunkowego. Władze miasta dodatkowo wsparły Komendę kwotą 117,6 tys. zł., którą przeznaczono na rozbudowę strażnicy.

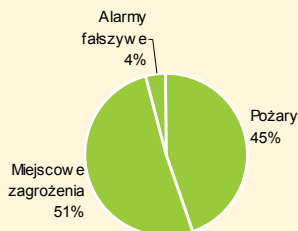
W 2009 roku Państwowa Straż Pożarna przeprowadziła na terenie Suwałk 782 akcje ratowniczo-gaśnicze. W ogólnej liczbie interwencji pożary stanowiły 45% wszystkich interwencji, miejscowe zagrożenia – 51% zdarzeń, a fałszywe alarmy – 4%. W porównaniu do roku 2008 liczba interwencji Państwowej Straży Pożarnej zmniejszyła się o 6%, przy czym liczba pożarów o 7,6%, a liczba innych zagrożeń o 8%. Natomiast liczba alarmów fałszywych wzrosła o 82%.

Tabela 2.6.4.: Interwencje ratownicze PSP w Suwałkach w latach 2007- 2009

Interwencje ratownicze	2007	2008	2009	Dynamika 2009- /2008 (%)
Pożary	317	379	350	92,4%
Inne zagrożenia	435	436	401	92%
Fałszywe alarmy	11	17	31	182%
Suma	763	832	782	94%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PSP w Suwałkach

Wykres 2.6.3.: Struktura interwencji PSP w Suwałkach

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PSP w Suwałkach

Źródło: Komenda Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej

Działalność Straży Miejskiej

Straż Miejska realizuje zadania z zakresu ochrony porządku publicznego, zaspokajania istotnych potrzeb mieszkańców oraz eliminowania zjawisk patologii społecznej, a także zaspokajania skutecznych, jednolitych form oddziaływania na stan porządku publicznego, czystości i estetyki na terenie miasta. W 2009 r. zadania te wykonywało 17 funkcjonariuszy. Straż pełni służbę patrolową na terenie miasta w oparciu o 12 wydzielonych rejonów służbowych. Strażnicy pracują w systemie dwuzmianowym

Tabela 2.6.5.: Interwencje Straży Miejskiej w Suwałkach w latach 2007-2009

Wyszczególnienie	2007	2008	2009
Liczba interwencji ogółem	2 469	3 316	3 820
Pouczenia	2 245	2 969	3 494
Mandaty karne	188	285	288
Wnioski o ukaranie	36	62	38
Dowieziono do Izby wytrzeźwień	71	86	107

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych SM w Suwałkach

W ramach współpracy ze szkołami uruchomiono patrol pieszy tzw. szkolny, którego zadaniem jest czuwanie nad bezpieczeństwem dzieci i młodzieży w rejonie szkół w centrum miasta. Dzieci, młodzież uczęszczające do szkół, rodzice oraz nauczyciele potwierdzili

potrzebę funkcjonowania takiego patrolu. Obecność umundurowanych funkcjonariuszy w rejonach szkół przyczyniła się do spadku zdarzeń z udziałem dzieci i młodzieży.

Ponadto Straż Miejska bierze udział w szeregu działaniach promujących i propagujących bezpieczeństwo:

- Tydzień bezpieczeństwa w Mieście Suwałki,
- Akcja „Krzyś”- bezpieczeństwo w ruchu drogowym,
- Jak żyć bezpiecznie,
- Turniej bezpieczeństwa w ruchu drogowym,
- Alkohol – nieletniemu dostęp wzbroniony.

Monitoring wizyjny

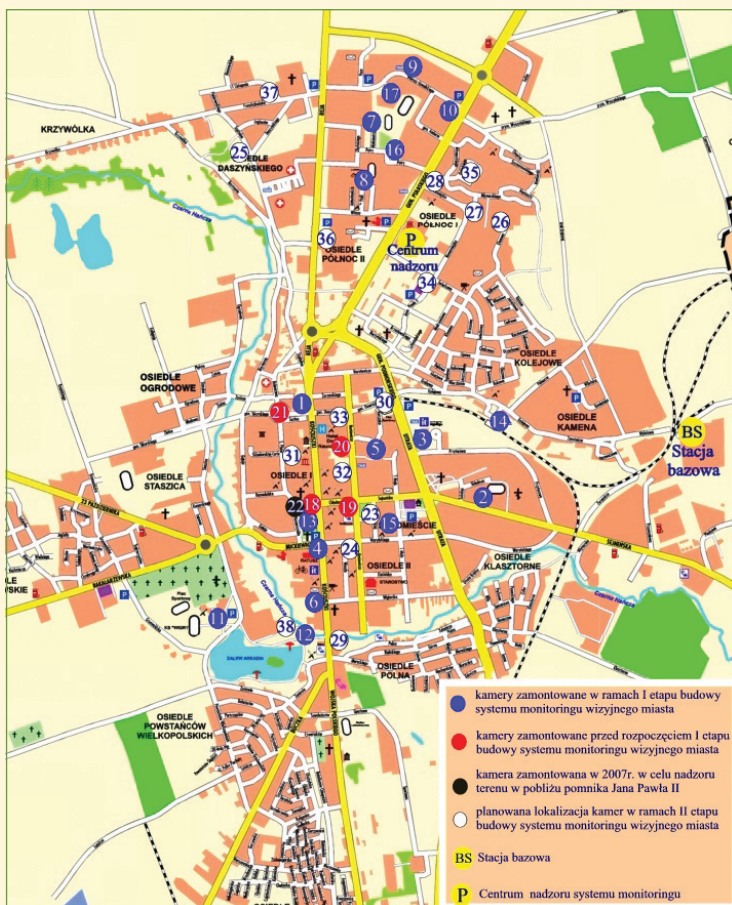
Elementem mającym wpływ na poprawę bezpieczeństwa w Suwałkach jest monitoring wizyjny. Od 2000 r. funkcjonuje system monitoringu wizyjnego wybranych miejsc na terenie miasta. Monitoring obsługiwany jest przez funkcjonariuszy Policji (2/3 czasu pracy) i funkcjonariuszy Straży Miejskiej 1/3 czasu pracy). Kamery zostały zamontowane w najbardziej niebezpiecznych miejscach w mieście. Efektem wprowadzenia monitoringu jest spadek zdarzeń w tych miejscach.

Monitoring wizyjny aktualnie obejmuje następujące miejsca i dzielnice:

1. Skrzyżowanie ulic Dwernickiego i Kościuszki.
2. Ulica Sejneńska – widok m.in. na ulicę oraz przyległe budynki, w tym Bursę Szkolną.
3. Ulica Utrata – widok m.in. na dworzec PKS.
4. Skrzyżowanie ulic Kościuszki i Mickiewicza.
5. Pasaż Grande – Synthe.
6. Skrzyżowanie ulic Wigierskiej i Kościuszki.

7. Punkt kamerowy między budynkami Kowalskiego 7 i Lityńskiego 10 – widok m.in. na ulicę Minikiewicza.
8. Punkt kamerowy przy SP nr 10 – widok m.in. na ulicę Patli.
9. Ulica Kowalskiego – widok m.in. na bankomat, postój taxi oraz dojazd do supermarketu.
10. Skrzyżowanie ulic Kowalskiego i Pułaskiego.
11. Punkt kamerowy przy stadionie ul. Zarzecze – widok na parkingi i ścieżki rekreacyjne.
12. Tereny rekreacyjne nad zalewem „Arkadia” – widok m.in. na plażę miejską, skatepark, ścieżki rowerowe.
13. Parku Konstytucji 3 Maja – widok m.in. na muszlę koncertową.
14. Punkt kamerowy przy dworcu PKP – widok m.in. na ulicę i park przed dworcem.
15. Okolice skrzyżowania ulic 1 Maja i Sejneńskiej – widok na parkingi i bazar.

16. Ulica Putry – widok m.in. na park miejski usytuowany w nowej części miasta.
17. Ulica Kowalskiego – widok na skwer z fontanną i skateparkiem.
18. Róg ulicy Kościuszki i pl. J. Piłsudskiego – widok m.in. na Kościół św. Aleksandra i postój taksówek.
19. Skrzyżowanie ulic Chłodna i Noniewiczca.
20. Ulica Noniewiczca przy budynku Banku PKO BP.
21. Rondo na skrzyżowaniu ulic Sikorskiego i E. Plater.
22. Róg ulicy Hamerszmita i pl. J. Piłsudskiego.

3

STREFA GOSPODARCZA

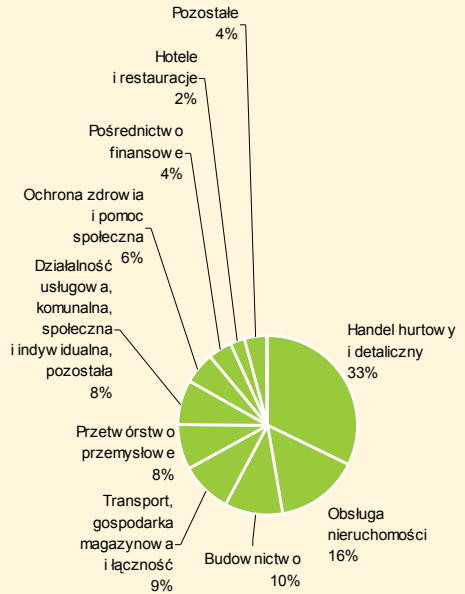

3.1. Podmioty gospodarcze

Struktura podmiotów gospodarczych

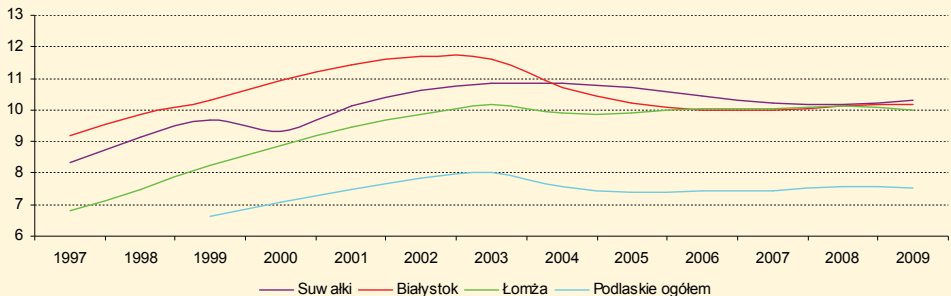
Na koniec grudnia 2009 r. na terenie Suwałk zarejestrowanych było 7 163 podmiotów gospodarczych, z czego 97% działało w sektorze prywatnym. W stosunku do roku 2008 liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych wzrosła o 85, tj. o 1,2%. Zdecydowana większość podmiotów gospodarczych (82%) to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Do największych suwalskich przedsiębiorstw należą m.in.: MISPOL S. A., ANIMEX Grupa Drobiarska S. A. (branża spożywcza), Lutostański Sp. z o.o., PORTA KMI Poland Sp. z o.o. (branża drzewna i stolarka otworowa), Spółdzielnia Mleczarska „Sudowia”, PPHU „Lactopol” (branża spożywcza), Malow Sp. z o.o., GASTECH Sp. z o.o. (branża metalowa), AQUAEL Sp. z o.o. (mechanika precyzyjna, sprzęt akwarystyczny), Fabryka Przewodów i Kabli ELPAR II Sp. z o.o. (branża elektryczna), Kruzsbet S. A., SKSM Sp. z o.o. (wydobycie kruszywa), PRIBO (budownictwo).

Wykres 3.1.1.: Struktura podmiotów gospodarczych wg sekcji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego w Białymstoku

Wykres 3.1.2.: Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców w latach 1997-2009

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego w Białymstoku

Wspieranie przedsiębiorczości

Rok 2009, w związku z ogólnosiątkowym kryzysem gospodarczym, był trudnym czasem dla wielu suwalskich firm. Spadek zamówień, problemy z wypłacalnością kontrahentów oraz trudności z otrzymaniem kredytu na finansowanie bieżącej działalności spowodowały znaczne pogorszenie wyników finansowych firm. Dlatego też niezwykle cenne okazało się wsparcie jakie suwalskie firmy mogły otrzymać ze strony działających na lokalnym rynku instytucji otoczenia biznesu.

Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości

Działa na rzecz zwiększenia aktywności gospodarczej w regionie poprzez promocję i propagowanie małych przedsiębiorstw i innych przedsięwzięć gospodarczych organizowanych przez bezrobotnych lub dających im zatrudnienie w celu rozwoju gospodarczego regionu i likwidacji w ten sposób bezrobocia.

W ramach realizacji celów statutowych Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości przygotowuje i realizuje autorskie programy ukierunkowane na wzmocnienie i rozwój przedsiębiorczości, rozwój gospodarczy, a także rozwój społeczności lokalnej i budowę społeczeństwa obywatelskiego. Uczestniczy w inicjatywach mających na celu rozbudowanie potencjału gospodarczego w wyniku którego mogą powstać nowe miejsca pracy. Cele swoje Fundacja realizuje poprzez podejmowane działań na rzecz wzrostu konkurencyjności mikro, małych i średnich przedsiębiorstw m.in. poprzez następujące działania:

- wspieranie finansowe istniejących i nowo tworzonych firm,
- doradztwo konsultacyjno-prawno-ekonomiczne i wszelkie inne działania promujące działalność gospodarczą i rozwój regionalny,
- promocję przedsiębiorczości w postaci szkoleń, konferencji, misji gospodarczych, wizyt studyjnych, spotkań biznesowych.

Fundacja od 14 lat prowadzi Fundusz Pożyczkowy, którego celem jest wsparcie mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw z terenu całej Polski. Dotychczas Fundacja wsparła finansowo ponad 400 przedsiębiorców na łączną kwotę ponad 7 milionów złotych.

Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości od początku swojego istnienia realizuje szereg projektów, które wspierają rozwój przedsiębiorczości, przedsiębiorców, bezrobotnych oraz osoby zamierzające rozpocząć działalność gospodarczą na własny rachunek. Od początku istnienia Fundacji powstało i zostało zrealizowanych ponad 100 autorskich programów skierowanych do różnych grup społeczności lokalnych.

Zarówno pod względem organizacyjnym, technicznym, jak i merytorycznym Fundacja przygotowana jest do aktywnego uczestnictwa w życiu społeczno-gospodarczym.

Agencja Rozwoju Regionalnego „ARES” S.A.

Wspiera rozwój regionalny w różnych jego obszarach i jest ukierunkowana przede wszystkim na realizację inicjatyw gospodarczych w regionie Podlasia i Suwalszczyzny, a w szczególności:

- współdziała w opracowaniu programów rozwoju regionu
- aktywnie wspiera biznes i eksport
- promuje region suwalski
- tworzy i realizuje programy aktywnej walki z bezrobociem
- tworzy nowe podmioty gospodarcze
- organizuje kształcenie zawodowe dorosłych i młodzieży
- organizuje systemy gromadzenia i dystrybucji informacji gospodarczej
- organizuje inkubatory przedsiębiorczości
- przygotowuje i wdraża programy pomocowe

W 2009 r. Agencja ARES rozpoczęła projekt „**Starter – nowa firma, nowe możliwości**” (okres realizacji od 01.11.2009 r. do 31.10.2011 r.). Wsparcie w ramach projektu zostało skierowane do osób fizycznych, na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej i obejmuje pomoc finansową, a także wsparcie merytoryczno-doradcze zarówno w momencie zakładania firmy, jak również w początkowym okresie jej funkcjonowania. W ramach projektu wsparciem doradczym zostało objętych 100 osób z powiatów: m. Suwałki, suwalskiego, sejneńskiego i augustowskiego. Ponadto 71 najlepszych pomysłów biznesowych zostanie wspartych dotacją na rozpoczęcie działalności w kwocie ponad 40 tys. zł.

Projekt „**Studencka przedsiębiorczość – II edycja**”

realizowany jest przez Agencję Rozwoju Regionalnego „ARES” S.A. w Suwałkach oraz Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Suwałkach. Celem projektu jest poprawa innowacyjności i zwiększenie konkurencyjności regionu przez realizowane za pomocą szkoleń praktycznych i doradztwa oraz promocji idei przedsiębiorczości akademickiej, inwestycje w młode kadry (studentów) zainteresowanych tworzeniem spółek typu spin-off i spin-out. Wsparcie szkoleniowo-doradcze w ramach projektu otrzyma 60 studentów suwalskich wyższych uczelni .

Ponadto wszyscy przedsiębiorcy podejmujący w roku 2009 na terenie miasta Suwałki inwestycje początkowe mogli skorzystać z ulgi podatkowej w podatku od nieruchomości na zasadach określonych w Uchwale Rady Miejskiej w Suwałkach nr XXIX/284/08 z dnia 26 listopada 2008 r., w sprawie programu pomocy de minimis w zakresie zwolnień od podatku od nieruchomości dla przedsiębiorstw tworzących nowe miejsca pracy związane z inwestycjami początkowymi na terenie miasta Suwałk.

Tabela 3.1.1.: Działalność Funduszy Pożyczkowych prowadzonych przez ARR ARES S.A. w 2009 r.

	Liczba (szt.)	Wartość (tys. zł)
Pożyczki wypłacone ogółem	24	1 638
Pożyczki wg przeznaczenia	Liczba (szt.)	Wartość (tys. zł)
cele obrotowe	6	288
cele inwestycyjne	7	510
cele obrotowo-inwestycyjne	11	840
Pożyczki wg liczby zatrudnionych (zatrudnienie średnioroczne) u pożyczkobiorcy	Liczba (szt.)	Wartość (tys. zł)
do 9 osób	20	1 198
od 10 do 49	3	320
od 50 do 249	1	120
od 250 i więcej osób	0	0
Pożyczki wg statusu pożyczkobiorcy	24	
do 12 miesięcy od zarejestrowania działalności gospodarczej	5	
powyżej 12 miesięcy od zarejestrowania firmy	19	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ARR ARES S.A.

Park Naukowo-Technologiczny Polska-Wschód Sp. z o.o.

Przedsięwzięciem zainicjowanym w 2004 roku przez władze Suwałk i mającym na celu aktywizację gospodarczą regionu, poprzez wspieranie lokalnego i regionalnego środowiska innowacyjnego nastawionego na rozwój przedsiębiorczości oraz tworzenie bazy materialnej, technologicznej i naukowo-badawczej, jest Park Naukowo-Technologiczny Polska Wschód Sp. z o.o. W ramach Parku funkcjonuje inkubator przedsiębiorczości, w którym działalność prowadzi kilkanaście firm. Zakończony został I etap inwestycji zmierzającej do wyposażenia terenów Parku w niezbędną infrastrukturę techniczną, na wykonanie której Park uzyskał dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej w wysokości 9 mln zł. W latach 2010-2012 planowana jest budowa obiektów kubaturowych do prowadzenia innowacyjnej działalności gospodarczej, na realizację których Park uzyskał dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej w kwocie 46,5 mln zł. Przewiduje się, że na terenie Parku lokować się będą przede wszystkim inwestycje z następujących dziedzin: technologie systemów informacyjnych i sieci telekomunikacyjnych, elektroniki w tym optoelektroniki i mikroelektroniki, technologii inżynierii materiałowej, technologii ochrony zdrowia, inżynierii medycznej, farmaceutyki i telemedycyny, technologii związanych z ochroną środowiska i niekonwencjonalnych źródeł energii, w tym ekologii i geoekologii, automatyki, aparatury pomiarowej, i laboratoryjnej oraz mechaniki precyzyjnej.

Wizualizacja Obiektów Parku Naukowo-Technologicznego Polska-Wschód Sp. z o.o.

Suwalska Specjalna Strefa Ekonomiczna

Suwalska Specjalna Strefa Ekonomiczna jest jedną z najdłuższych istniejących stref ekonomicznych w kraju. Składa się z sześciu wydzielonych obszarów na terenie Suwałk, Eiku, Goldapi, Grajewa, Małkini Górnej oraz Białegostoku o łącznej powierzchni 342 766,2 ha, na których przedsiębiorcy prowadzą działalność gospodarczą na preferencyjnych warunkach. Strefa oferuje inwestorom tereny przemysłowe wyposażone w pełną infrastrukturę techniczną oraz posiadające miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. W Suwalskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej – Podstrefie Suwałki – inwestor może uzyskać ulgi w podatkach lokalnych oraz korzystać z pomocy publicznej w formie zwolnienia dochodu z podatku dochodowego w kolejnych latach aż do momentu odzyskania 50% wartości nakładów inwestycyjnych poniesionych przez przedsiębiorcę (firmy z sektora Małych i Średnich Przedsiębiorstw uprawnione są do odzyskania odpowiednio nawet 70% i 60% nakładów inwestycyjnych). O atrakcyjności inwestycyjnej Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej stanowią również: niskie koszty pracy i dostępność wykwalifikowanych pracowników oraz bezpośrednie sąsiedztwo wschodniej granicy Unii Europejskiej (bliskość Rosji i Białorusi).

Podstrefa Suwałki zlokalizowana jest pomiędzy drogą krajową nr 8 (Via Baltica) a drogą nr 655, w bezpośrednim sąsiedztwie linii kolejowej i lotniska V klasy, w pobliżu planowanej obwodnicy miasta i zajmuje obszar około 117 ha. W Podstrefie Suwałki działają 24 firmy, które zatrudniają w sumie około 2,5 tys. osób (stan na 31.12.2009 r.). Łączna wartość nakładów w Podstrefie Suwałki wynosi 331 441 317 zł

Tabela 3.1.2.: Firmy działające w Suwalskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej (podstrefy Suwałki)

Branża	Nazwa firmy
Maszynowa	EUROHEAT HQ Sp. z o.o.
Chemiczna	ATLAS Sp. z o.o.*
Mechanika precyzyjna - sprzęt akwarystyczny	AQUAEL Sp. z o.o.
Metalowa	MALOW Sp. z o.o. GASSTECH Sp. z o.o.
Rolno-spożywcza	A.N.N.O. HIMAL Sp. z o.o.
Drzewna, Stolarstwo otworowe	PORTA KMI Poland Sp. z o.o. ORTIS Sp. z o.o. (Decco)* LUTOSTAŃSKI Sp. z o.o. CDM Sp. z o.o. DREWKAR Sp. jawna
Tworzywa sztuczne	NORD-PLAST Sp. z o.o. SALAG Sp. komandytowa
Elektryczna	ELPAR II Sp. z o.o.
Odzieżowa	RECMAN Sp. jawna
Materiały budowlane	TRAFFIC Sp. z o.o.
Elektroniczna	MEGAPOL Sp. z o.o.
Papiernicza	PADMA ART Sp. jawna
Drzewna	Zakład Stolarsko-Tapicerski Władysław Walendzewicz
Spożywcza	SIDO SIDOREK, WRÓBLEWSKI Sp. j. ANIMEX S.A.* MISPOL S.A.
Komputerowa	IDEA NORD Sp. z o.o.
Metalowa, energetyczna	ENCO NORD Sp. z o.o.

*Firmy działające w SSSE bez zezwoleń

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych dostarczonych przez SSSE

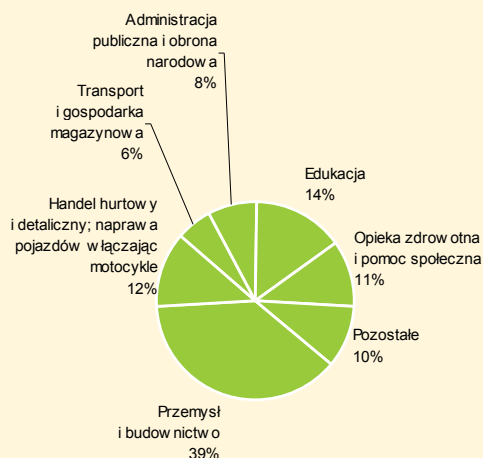
3.2. Rynek pracy

Zatrudnienie i wynagrodzenia

Na koniec 2009 r. na terenie Miasta Suwałki, w podmiotach gospodarczych zatrudniających powyżej 10 osób, pracowało 14 711 osób, w tym 6 413 osób w sektorze publicznym oraz 8 298 osób w sektorze prywatnym (statystyki prowadzone przez Główny Urząd Statystyczny nie obejmują zatrudnienia w podmiotach zatrudniających poniżej 10 osób). Najwięcej osób zatrudnionych było w przemyśle i budownictwie (5 610 osób), edukacji (2 131 osób), handlu hurtowym i detalicznym oraz naprawach pojazdów (1 789 osób), a także ochronie zdrowia i pomocy społecznej (1 631 osób). W stosunku do roku 2008 nastąpiły dość istotne zmiany w strukturze zatrudnienia – spadło zatrudnienie w przetwórstwie przemysłowym (o 6,2%), zaś wzrosło w handlu hurtowym i detalicznym oraz naprawach pojazdów (o 6,9%), a także edukacji (o 5,3%).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na terenie Miasta Suwałki w roku 2009 wynosiło 2 710,68 zł i było o 126,33 zł (4,9%) wyższe niż w roku 2008 (2 584,35 zł), przy czym w sektorze publicznym wynosiło 3 259,02 zł, a w sektorze prywatnym 2 286,91 zł. Najwięcej zarabiali zatrudnieni w administracji publicznej i obronie narodowej (4 070,57 zł miesięcznie), w sektorze finansowym i ubezpieczeniowym (3 936,36 zł miesięcznie) oraz obsłudze nieruchomości (3 375,03 zł miesięcznie). W 2009 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na terenie Miasta Suwałki stanowiło niespełna 82% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w kraju.

Wykres 3.2.1.: Struktura zatrudnienia wg sekcji w 2009 roku

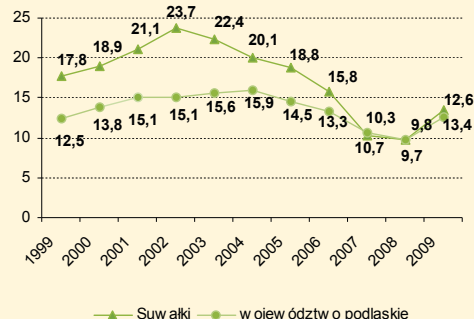

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Białymstoku

Bezrobocie

Na koniec 2009 r. stopa bezrobocia w Suwałkach wyniosła 13,4% i była wyższa niż przeciętna stopa bezrobocia w kraju (11,9%) oraz województwie podlaskim (12,6%). Należy przy tym zauważyć, iż główną przyczyną wzrostu bezrobocia w Suwałkach był ogólnoswiatowy kryzys, który odbił się również na kondycji lokalnych przedsiębiorstw i wywołał negatywne zjawiska na suwalskim rynku pracy. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych wzrosła w porównaniu z grudniem 2008 r. o około 1 100 osób i wynosiła na koniec 2009 r. 3 566 osób. W tej liczbie osoby nigdy niepracujące stanowiły 15%, a osoby długotrwale bezrobotne 34%. Spośród 3 566 osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Suwałkach kobiety stanowiły ponad 53% ogółu bezrobotnych.

Wykres 3.2.2.: Stopa bezrobocia w latach 1999-2009

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Ponad 55% bezrobotnych nie miała średniego wykształcenia, przy czym 24% legitymowało się wykształceniem zawodowym, a 32% gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym. Bezrobotni z wykształceniem średnim stanowili 33%, z czego 10% osób miało wykształcenie średnie ogólnokształcące, a 23% policealne i średnie zawodowe. Wykształcenie wyższe miało 11% zarejestrowanych bezrobotnych.

Wykres 3.2.3.: Struktura bezrobotnych wg stopnia wykształcenia w 2009 roku

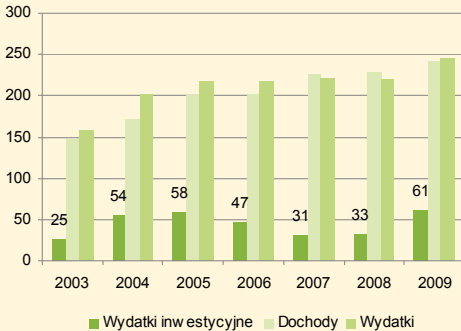

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Suwałkach (stan na 31.12.2009 r.)

3.3. Inwestycje

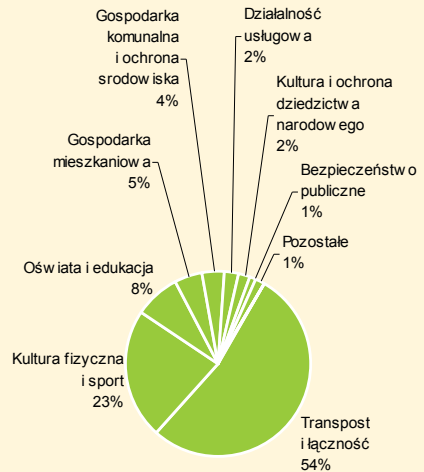
Struktura wydatków inwestycyjnych Miasta Suwałki

Wykres 3.3.1.: Budżet miasta w latach 2003-2009 (w mln zł)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu Miasta Suwałki za lata 2003-2009

Wykres 3.3.2.: Struktura wydatków inwestycyjnych w 2009 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdania z wykonania budżetu Miasta Suwałki za rok 2009

Największe zadania inwestycyjne

W 2009 roku wydatki inwestycyjne Suwałk osiągnęły poziom 60,8 mln zł, co stanowiło około 25% wydatków ogółem. W roku 2009 najwięcej środków inwestycyjnych wydatkowano w dziale transport i łączność. Kwota 32,4 mln zł, stanowiąca 53% budżetu inwestycyjnego miasta, została przeznaczona na duże projekty, jak: przebudowę ulicy Reja i A. Wierusza Kowalskiego, rozbudowę mostu na rzece Czarna Hańcza na ul. Bakalarzewskiej, modernizację systemu transportu publicznego oraz wiele mniejszych zadań. Znaczące nakłady inwestycyjne w wysokości 13,9 mln zł (23% budżetu) poniesiono w dziale kultura fizyczna i sport, co związane było z przebudową hali sportowej OSiR w Suwałkach wraz z zapleczem i zagospodarowaniem terenu, a także z budową Miejskiego Centrum Usług Publicznych Kultury i Sportu – Aquaparku z pływalnią. W dziale oświata i wychowanie, kwotę około 4,9 mln zł przeznaczono głównie na budowę boiska sportowego przy Szkole Podstawowej nr 7, a także na moderniza-

cję i termomodernizację suwalskich placówek oświatowych. Z kwoty około 1,4 mln zł w dziale kultura i ochrona dziedzictwa narodowego finansowano remont i modernizację budynku Muzeum Okręgowego w Suwałkach.

Tabel 3.3.1.: Wydatki miasta Suwałki na zadania inwestycyjne o wartości powyżej 500 tys. zł w 2009 roku

Nazwa zadania	Zakres prac w 2009 r.	Wartość
Transport i łączność		
Przebudowa ul. Reja w ciągu drogi wojewódzkiej nr 655 w Suwałkach	Rozstrzygnięto procedury przetargowe na wyłonienie wykonawcy robót budowlanych i nadzór inwestorski. Rozpoczęta została przebudowa ulicy Reja, wybudowano m.in. nową nitkę jezdni oraz ul. Tysiąclecia Litwy, a także przebudowano część uzbrojenia podziemnego	12 897 506,29 zł (w tym: 11 576 462,57 zł środki UE)
Poprawa funkcjonowania systemu transportu publicznego Miasta i Gminy Suwałki	W I etapie przedsięwzięcia zakupiono 12 nowych niskopodłogowych autobusów miejskich, zamontowano 20 wiat przystankowych oraz wybudowano i zmodernizowano 14 zatok autobusowych. W II etapie zadania wykonano dokumentację projektową budowy zatok autobusowych w Suwałkach, studium wykonalności oraz prognozę oddziaływania na środowisko. Złożony został także projekt na realizację II etapu zadania obejmujący m. in: zakup 15 nowych autobusów, budowę 9 zatok autobusowych i modernizację 15 istniejących zatok, zakup i montaż 24 wiat przystankowych, wdrożenie systemu zarządzania komunikacją miejską, zakup pojazdu wsparcia technicznego i logistycznego, termomodernizację budynku naprawy pojazdów. Projekt ten został zatwierdzony do realizacji przez Zarząd Województwa Podlaskiego.	11 055 449,94 zł (w tym: 7 591 788,03 zł środki UE)
Przebudowa mostu na ul. Bakalarzewskiej przez rzekę Czarna Hańcza	Zakończono przebudowę mostu na ul. Bakalarzewskiej przez rzekę Czarna Hańcza. Wykonano m. in: naprawę filarów i płyty mostu wraz z jej wzmocnieniem taśmami kompozytowymi, wykonano żelbetową płytę wzmocniającą o gr. 15cm, odwodnienie płyty mostu, jezdnię o powierzchni 1 043,0 m ² , chodnik z syntetycznego asfaltu pow. 145,04 m ² oraz separator substancji ropopochodnych o poj. 12 m ³ i przepływie nom. 20 dm ³ /s ze stali. Parametry mostu: długość pomiędzy dylatacjami - 17,60 m, długość całkowita - 19,60 m, szerokość całk. 14,50 m, szerokość jezdni - 7,0 m	2 013 565,78 zł (w tym: 1 000 000,00 zł środki z budżetu państwa)
Przebudowa ulicy A. Wierusza-Kowalskiego w Suwałkach	Zakończono przebudowę ulicy A. Wierusza-Kowalskiego. Przebudowano m.in. jezdnię na powierzchni 6 193,50 m ² , chodniki i ścieżkę rowerową.	1 464 017,31 zł (w tym 728 000,00 zł środków z budżetu państwa)
Przebudowa ul. Buczka w ciągu drogi wojewódzkiej nr 655 w Suwałkach	Przebudowano skrzyżowanie ulic Wojska Polskiego-Sportowa. Wykonano jezdnię, chodniki, kanalizację deszczową, oświetlenie uliczne oraz sygnalizację świetlną. Zakończono rozbiórki budynków gospodarczych i mieszkalnych przy ul. Szwoleżerów, ul. Buczka 27, 29 i 68. Wykonano projekty podziału nieruchomości, przedmiary robót i kosztorysy branżowe dla budowy ul. Buczka	959 597,27 zł (w tym: 250 000,00 zł środków prywatnego inwestora)
Budowa ulic na osiedlu Piastowskie I - ul. Sobieskiego, Chrobrego, Wazów, Królowej Jadwigi i przyległe	Zakończono budowę jezdni na ulicach: Sobieskiego (odcinek od ul. Jagiełły do ul. Chrobrego) - dł. 240 m; Wazów - dł. - 256 m; Bolesława Chrobrego - dł. 174 m; Królowej Jadwigi - dł. 144,5 m.	795 419,23 zł
Nakładki asfaltowe na zniszczonych nawierzchniach ulic	Wykonano nakładki m.in. na ulicach: Wiejskiej, Żniwnej, Górnej, Jasnej, na drodze bez nazwy do wsi Sobolewo	772 387,19 zł

Gospodarka mieszkaniowa i gruntami		
Modernizacja i adaptacja budynku przy ul. Wigierskiej 32 na siedzibę ZBM	Wykonano roboty remontowo-budowlane w budynku przy ul. Wigierskiej 32 wraz z zagospodarowaniem terenu przyległego.	1 573 045,43 zł
Modernizacja (remont) obiektów przeznaczonych na działalność związaną z opieką zdrowotną – przy ul. Waryńskiego 27	Wykonano docieplenie ścian zewnętrznych z wykonaniem tynków elewacyjnych oraz prace remontowe wewnątrz budynku wraz z utwardzeniem placu przy ul. Waryńskiego 27.	742 623,17 zł
Wypup nieruchomości	Zostały zakupione grunty m.in.: na cele przebudowy mostu na ulicy Bakalarzewskiej przez rzekę Czarna Hańcza, pomiędzy ulicami Reja-Pułaskiego, przy zbiegu ulic Buczka-Bydgoskiej, na ul. Staniszewskiego, przy ul. Zastawie. Ponadto zakupiono lokal przy ul. Kościuszki 43, a także dokonano zamiany gruntów z dopłatą ze strony miasta z Karolem Rozentalem i Parafią Najświętszego Serca Pana Jezusa w kwartale ulic: Waryńskiego, Noniewicza, Chłodna, Kościuszki.	687 789,30 zł
Oświata i wychowanie		
Modernizacja bloku sportowego Zespołu Szkół nr 6	Zakończono I etap modernizacji bloku sportowego ZS nr 6 w Suwałkach. Wykonano nowe pokrycie dachu - 1 581,12m ² , stolarkę okienną i drzwiową, posadzkę sportową – 888,94m ² , instalację nagłośnienia sali, centralę went. o wydajności 14 tys. m ³ /h i instalację oświetlenia. Wykonano dokumentację techn. termomodernizacji budynków ZS nr 6 oraz aktualizację audytu energetycznego.	1 547 561,56 zł
Budowa boiska sportowego przy Szkole Podstawowej nr 7	Wykonano boisko sportowe ze sztuczną nawierzchnią przy SP nr 7.	1 294 183,23 zł
Termomodernizacja obiektów szkolnych – Zespół Szkół nr 8	Wykonano remont dachu budynku dydaktycznego i rozbudowę wejścia głównego w Zespole Szkół nr 8.	632 856,00 zł
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska		
Konserwacja gruntowa koryta rzeki Czarna Hańcza na odcinku od mostu w ul. Utrata do mostu w ul. Sikorskiego w Suwałkach	Wykonano gruntową konserwację koryta rzeki Czarna Hańcza na odcinku od mostu na ul. Sikorskiego do ul. Bakalarzewskiej.	604 077,04 zł
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego		
Miejskie Centrum Usług Publicznych, Kultury i Sportu – sala koncertowo-teatralna w Suwałkach	Opracowano dokumentację techniczną sali koncertowo-teatralnej w Suwałkach wraz z zagospodarowaniem terenu przyległego. Podpisano umowę z PGE Dystrybucja B-stok Zakład Sieci S-ki na przyłączenie sieci, urządzeń i instalacji elektroenergetycznych ww. obiektu.	910 112,70 zł (w tym: 432 486,35 zł środki UE)

Kultura fizyczna i sport		
Miejskie Centrum Usług Publicznych, Kultury i Sportu – Aquapark z pływalnią	Rozpoczęto budowę Miejskiego Centrum Usług Publicznych, Kultury i Sportu – Aquapark z pływalnią w Suwałkach. Wykonano ok. 25,7% prac.	9 895 499,77 zł (w tym: 4 206 886,26 zł środków UE)
Przebudowa hali sportowej OSiR w Suwałkach wraz z zapleczem i zagospodarowaniem terenu	W 2009 roku rozpoczęto przebudowę hali sportowej OSiR w Suwałkach wraz z zapleczem i zagospodarowaniem terenu. Wykonano dokumentację techniczną niezbędnych wzmocnień konstrukcji stalowej hali dużej OSiR. Ponadto została zakończona przebudowa dużej hali sportowej OSiR.	3 842 765,96 zł (w tym: 1 904 142,02 zł środków UE)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdania z wykonania budżetu Miasta Suwałki za 2009 rok

Wizualizacja Miejskiego Centrum Usług Publicznych, Kultury i Sportu - Aquapark z pływalnią

Wizualizacja Sali koncertowo-tetralnej

Tabela 3.3.2.: Wydatki Miasta Suwałki w 2009 roku

Wydatki (w tys. zł) według działów klasyfikacji budżetowej	Ogółem	Inwestycje
Rolnictwo i łowiectwo	24,20	0,00
Leśnictwo	0,56	0,00
Transport i łączność	41 177,67	32 371,09
Turystyka	455,09	237,93
Gospodarka mieszkaniowa	5 973,39	2 867,94
Działalność usługowa	1 872,69	1 500,00
Administracja publiczna	12 152,74	230,76
Urzędy naczelnych org. władzy	98,25	0,00
Obrona narodowa	9,03	0,00
Bezpieczeństwo publiczne	6 504,70	699,55
Dochody od osób prawnych i fizycznych	238,68	0,00
Obsługa długu publicznego	3 085,00	0,00
Oświata i wychowanie	92 833,69	4 892,96
Szkolnictwo wyższe	16,45	0,00
Ochrona zdrowia	1 971,38	134,36
Pomoc społeczna	45 816,44	148,25
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	3 905,85	61,50
Edukacyjna opieka wychowawcza	8 231,20	0,00
Gospodarka komunalna	12 312,86	2 395,44
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	8 195,35	1 384,14
Kultura fizyczna i sport	19 981,00	13 942,19
Ogółem	264 856,22	60 866,11

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Finansowego Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Rok 2009 przyniósł finalizację kilku znaczących inwestycji planowanych i przygotowywanych od kilku lat przez prywatnych inwestorów. Międzynarodowe koncerny takie jak OBI, Tesco, Carrefour czy Plaza Centers podjęły ostateczne decyzje i zdecydowane działania mające na celu budowę obiektów handlowych w Suwałkach.

Suwałki Plaza

Najbardziej zaawansowanym realizacyjnie projektem jest budowa centrum handlowego Suwałki Plaza, który otwarto 26 maja 2010 r. Jest to kompleksowy obiekt usługowo-rozrywkowy o powierzchni całkowitej wynoszącej ok. 40 tys. m², w którym zatrudnienie znajdzie około 500 osób. W Suwałki Plaza oprócz galerii handlowej, funkcjonuje również część rozrywkowa, w tym kino wielosalowe (z salą kina trójwymiarowego) oraz centrum rozrywki Fantasy Park z kregielnią, salą bilardową, klubem muzycznym i cocktail-barem. Na uwagę zasługuje również fakt, że w bryłę obiektu został wpisany zabytkowy budynek aresztu, znajdujący się na

tym samym terenie, w którym prawdopodobnie będzie funkcjonowała m.in. galeria sztuki. W związku z inwestycją zostały również przebudowane na koszt inwestora trzy skrzyżowania (Dwernickiego-Kolejowa, Dwernickiego-Noniewiczza, Noniewiczza-Żeromskiego) oraz skrzyżowanie ulic Utrata i Dwernickiego, na którego przebudowę inwestor wyłożył 1 mln zł (2/3 kosztów).

Centrum handlowe TESCO

Obiekt handlowy firmy Tesco, którego budowa według planu rozpocznie się w roku 2010 pomiędzy ulicą Kościuszki i Bulwarową będzie miał powierzchnię ok. 7 tys. m², z czego 5 tys. m² zajmie market Tesco, a pozostałe 2 tys. m² galeria handlowa. Ponadto inwestor przebuduje na własny koszt ulicę pomiędzy swoim terenem i sklepem Chata oraz kwotą 2,5 mln zł dofinansuje przebudowę układu drogowego w rejonie placu św. Krzyża.

Wizualizacja Centrum handlowe TESCO

Centrum handlowe OBI i Carrefour

Największy kompleks handlowy w Suwałkach, który będzie składał się z marketu OBI oraz marketu Carrefour wraz z galerią handlową, powstanie na obrzeżach miasta przy ulicy Armii Krajowej (za sklepem Kaufland). Inwestorzy zakupili w 2009 r. nieruchomości niezbędne do realizacji inwestycji i prowadzą obecnie przygotowania do budowy obiektów. Zgodnie z planami inwestorów do końca 2010 r. za ok. 60 mln zł ma powstać obiekt sieci OBI o powierzchni sprzedaży ok. 8 tys. m². W kolejnym etapie zostanie zbudowany obiekt firmy Carrefour, którego dokładne parametry nie są jeszcze znane. Jednocześnie w ramach umowy zawartej z Miastem Suwałki w 2009r. inwestorzy zobowiązali się przeznaczyć kwotę 8 mln zł na przebudowę układu komunikacyjnego w tym rejonie miasta (w tym 5,5 mln zł na budowę ulicy Armii Krajowej na odcinku od ul. M. Reja do ul. Gen. K. Pułaskiego).

Wizualizacja Centrum handlowego OBI

4

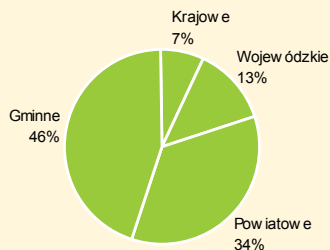
INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

4.1. Infrastruktura drogowa

W granicach Miasta Suwałki znajduje się 179,83 km dróg publicznych, z czego 80% stanowią drogi gminne i powiatowe, a pozostałe 20% krajowe i wojewódzkie.

Wykres 4.1.1.: Struktura długości sieci drogowej w Suwałkach w 2009 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejskiej Dyrekcji Inwestycji w Suwałkach

Tabela 4.1.1.: Struktura i koszty utrzymania sieci drogowej w Suwałkach w latach 2007-2009

Klasyfikacja dróg	Długość drogi [km]*	Poniesione nakłady [tys. zł]		
		2007	2008	2009
Krajowe	12,91	19 310,46	1 739,13	3 233,6
Wojewódzkie	23,57	4 953,91	4 097,81	5 129,71
Powiatowe	61,61	4 295,98	4 535,20	6 047,56
Gminne	80,55	3 101,78	8 623,8	8 668,08
Ogółem	178,64	31 662,13	18 995,94	23 078,95

* w 2009 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejskiej Dyrekcji Inwestycji w Suwałkach

Drogi rowerowe

W ostatnich latach 2005-2009 wybudowano 18,49 km dróg rowerowych. Na koniec roku 2009, w Suwałkach funkcjonowało 32,56 km ścieżek rowerowych.

4.2. Infrastruktura komunalna

Wodociągi i kanalizacja

Miasto posiada dobrze rozwiniętą gospodarkę wodno-ściekową prowadzoną przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Suwałkach Sp. z o.o.

Woda dostarczana do sieci wodociągowej miasta pochodzi z 19 studni głębinowych. Ujmowana woda (woda surowa) w stanie naturalnym tylko warunkowo nadaje się do picia i do potrzeb gospodarczych ze względu na przekroczenia dopuszczalnych stężeń żelaza i manganu. Dostosowanie jakości wody do obowiązujących wymagań odbywa się w powstałej w 2005 r. stacji uzdatniania wody.

Miejska sieć wodociągowa uległa w ostatnich latach rozbudowie w ramach realizowanego przez Miasto i PWiK w Suwałkach Sp. z o.o. programu inwestycyjnego. W efekcie przeprowadzonych inwestycji zaopatrzeniem w bieżącą wodę objętych jest 99,8 % mieszkańców Suwałk.

Odprowadzane miejską siecią kanalizacji sanitarnej ścieki dostarczane są do miejskiej oczyszczalni ścieków spełniającej wymagania stawiane tego typu obiektom. Poziom objęcia mieszkańców miasta usługą odbioru ścieków siecią kanalizacji sanitarnej wynosi 95,2 %. Tak wysoki wskaźnik jest również wynikiem podjętych w ostatnich latach działań.

Prowadzone w mieście w latach 2008-2009 inwestycje z zakresu gospodarki wodno-ściekowej w dużym stopniu objęte są nowym projektem wspartym finansowo w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Projekt pod nazwą „Modernizacja oczyszczalni ścieków i rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w Suwałkach” realizowany będzie w dwóch etapach.

Tabela 4.2.1.: Długość miejskiej sieci wodociągowej w Suwałkach (w km)

	2006	2007	2008	2009
Dł. Sieci	126	128,6	131,3	134,2
Dł. przyłączy	62,5	64,8	66	67,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PWiK w Suwałkach Sp. z o.o.

Etap pierwszy, zgodnie z przyjętym nowym harmonogramem wdrażania projektu realizowany będzie w latach 2007-2011 i zawiera następujące zadania:

- budowę sieci wodociągowych o łącznej długości 7,4 km,
- budowę sieci kanalizacji sanitarnej o łącznej długości 3,3 km,
- modernizację oczyszczalni ścieków, na którą składają się: intensyfikacja usuwania azotu, modernizacja systemu sterowania i monitoringu pracą oczyszczalni, zakup urządzeń do obróbki skratek i piasku,
- wykonanie monitoringu sieci wodociągowej w połączeniu z systemem GIS.

Całkowity koszt realizacyjny etapu pierwszego, wg studium wykonalności wyniesie 15 319 380 zł netto, w tym refundacja z UE 10 567 308 zł netto (68,98%).

Etap drugi planowany do realizacji w latach 2008-2012 zawiera następujące zadania:

- budowę sieci wodociągowych o łącznej długości 0,2 km,
- budowę sieci kanalizacji sanitarnej o łącznej długości 0,2 km,
- modernizację gospodarki osadowej na oczyszczalni ścieków,
- wybudowanie urządzeń do hermetyzacji i dezodoryzacji oczyszczalni ścieków.

Całkowity koszt realizacyjny etapu, wg studium wykonalności wyniesie 32 134 432 zł netto, w tym refundacja wyniesie 22 613 481 zł netto (70,37%).

Tabela 4.2.2.: Długość miejskiej sieci kanalizacyjnej w Suwałkach (w km)

	2006	2007	2008	2009
Dł. sieci	83,9	86,3	91,8	92,8
Dł. przyłączy	18,8	22,6	28	31,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PWiK w Suwałkach Sp. z o.o.

Gospodarka odpadami

Odpady komunalne z terenu Suwałk kierowane są do odzysku, do Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych, funkcjonującego w oparciu o przyjazną środowisku technologię kompostowania odpadów.

Od 1997 r. funkcjonuje w Suwałkach selektywna zbiórka odpadów komunalnych, która objęła wszystkich mieszkańców miasta.

W ramach organizowanej przez władze miasta gospodarki odpadami komunalnymi prowadzone są w Suwałkach:

- zbiórka odpadów wielkogabarytowych i niebezpiecznych,
- zbiórka przeterminowanych leków,
- zbiórka zużytych baterii,
- zbiórka zużytego oleju.

Prowadzone przez Miasto działania ograniczają nieprawidłowości w postępowaniu odpadami jednocześnie utrzymując ilość odpadów trafiających na składowiska na względnie stałym poziomie.

Niewielkie ilości odpadów z sąsiednich gmin wiejskich dostarczane są obecnie nie do suwalskiej kompostowni lecz do składowiska pod Sokółką. Pozytywnym zjawiskiem jest malejący udział odpadów trafiających na składowisko – w 2009 r. było to 55% dostarczonych do Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych odpadów (w roku 2006 – 59%). Pozostała część odpadów zostaje zagospodarowana w wyniku procesów odzysku.

W Suwałkach funkcjonuje również składowisko odpadów przy ul. Staniszewskiego, które poddawane jest sukcesywnej rekultywacji.

Tabela 4.2.3.: Gospodarka odpadami komunalnymi w Suwałkach (w tonach - Mg)

	2006	2007	2008	2009
Dostarczone odpady w tym:	16 750	17 542	18 248	17 370
Odzyskane surowce wtórne	820	778	623	794
Odpady na składowisku	9 824	10 174	10 057	9 513
Kompost surowy (produkcja)	4 488	4 868	4 479	4 480

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych w Suwałkach

Ciepłownictwo i gazownictwo

Ciepłownictwo

Głównym producentem i dystrybutorem energii cieplnej do celów grzewczych w mieście jest Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Suwałkach Sp. z o.o. Wobec problemu z zanieczyszczeniem powietrza, szczególnie pyłem w wyniku „niskiej emisji”, władze Miasta wspierają działania inwestycyjne spółki zmierzające do rozbudowy sieci ciepłowniczej i likwidacji możliwie dużej ilości kotłowni lokalnych.

W latach 2005-2009 PEC w Suwałkach Sp. z o.o. wybudował 5,5 km nowej sieci ciepłej. Jednocześnie modernizacja sieci objęła 16,3 km sieci, co przyczyniło się do wzrostu długości sieci preizolowanej o 139%,

Tabela 4.2.4.: Długość miejskiej sieci ciepłowniczej (w km)

	2006	2007	2008	2009
Długość sieci	61	63	65	65
Dł. sieci preizolowanej	18,9	22	23,8	28

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PEC w Suwałkach Sp. z o.o.

w wyniku czego sieć preizolowana stanowi już 43% całości sieci. Działania te z jednej strony zmniejszają ilość zanieczyszczeń trafiających do powietrza z kotłowni indywidualnych, a z drugiej ograniczają straty ciepła w trakcie jego przesyłu do odbiorców zmniejszając ilość spalanego paliwa.

Wydłużenie miejskiej sieci ciepłowniczej pozwoliło na podłączenie w latach 2005-2009 kolejnych budynków odbierających 15 MW energii ciepłej.

Najważniejszą inwestycją zrealizowaną w Suwałkach w ostatnich latach jest budowa w Ciepłowni Głównej skojarzonego źródła ciepła i energii elektrycznej. Urządzenie pozwala na jednoczesne wytwarzanie energii ciepłej oraz do 7 MW energii elektrycznej z dużym ograniczeniem negatywnego wpływu wytwarzania energii na środowisko naturalne. Walory środowiskowe przedsięwzięcia pozwoliły na uzyskanie dotacji ze środków europejskich w wysokości 10,6 mln PLN na realizację inwestycji, przy całkowitym koszcie inwestycji wynoszącym 41,5 mln PLN.

Zielień miejska

Powierzchnia terenów zieleni miejskiej w Suwałkach w roku 2009 wynosiła ok. 300 ha, w tym ok. 80 ha zieleni zorganizowanej. Tereny te przedstawiają różne formy funkcjonalne: parki, skwery, bulwar nadrzeczny, zielen przyuliczna, kwietniki sezonowe i bylinowe, nieużytki. Jej utrzymaniem zajmuje się powołany w 2003 r. zakład budżetowy miasta – Zakład Usług Komunalnych (ZUK). W ramach wykonywania powierzonych mu obowiązków Zakład w ostatnich latach wykonywał prace wzbogacające miejskie tereny zielone.

Tabela 4.2.5.: Prace na miejskich terenach zielonych w latach 2007-2009

Rodzaj prac	2007	2008	2009
Wykonanie i renowacja zieleńców (ha)	1,5	0,65	1,14
Nasadzenia drzew (szt.)	516	310	245
Nasadzenia krzewów (szt.)	15 378	4 096	2 489

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Gazownictwo

Słabo rozwiniętym elementem infrastruktury technicznej miasta jest sieć gazownicza. Miasto nie jest podłączone do sieci magistralnej. Mieszkańcy części miasta zaopatrywani są w sieciowy gaz propan-butan z rozprężarni. Długość sieci gazowniczej wynosi 14,3 km i pozwala na podłączenie 5 294 mieszkań, głównie w budownictwie wielorodzinnym.

Sytuacja może ulec zmianie w najbliższym czasie w wyniku budowy, przez podmioty prywatne, 2 rozprężarni ciekłego gazu ziemnego. Pozwoliłoby to na wymianę nośnika energii w istniejącej sieci, a z drugiej strony na zaopatrzenie w gaz sieciowy terenów Suwałkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej oraz osiedli zabudowy jednorodzinnej.

Zakłady i spółki komunalne

Infrastrukturę techniczną w Suwałkach obsługują zakłady i spółki komunalne. To one świadczą mieszkańcom usługi:

- zaopatrzenia w wodę i odbioru ścieków – Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Suwałkach Sp. z o.o.,
- zaopatrzenia w ciepło – Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Suwałkach Sp. z o.o.,
- odbioru odpadów komunalnych – Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Suwałkach Sp. z o.o. (prowadząca również komunikację miejską),

- zagospodarowania odpadów komunalnych – Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych w Suwałkach,
- utrzymanie czystości w mieście i pielęgnacja terenów zielonych – Zakład Usług Komunalnych.

Ponadto miasto jest udziałowcem w czterech innych spółkach oraz prowadzi działalność komunalną w dwóch innych zakładach budżetowych.

Tabela 4.2.6.: Spółki z udziałem Miasta Suwałki

Spółka	Aktywa (tys. zł)		Udział Miasta w kapitale zakładowym
	2006	2009	
PWiK w Suwałkach Sp. z o.o.	48 463	78 164	100%
PEC w Suwałkach Sp. z o.o.	66 368	101 804	100%
PGK w Suwałkach Sp. z o.o.	7 914	32 902	100%
Targowiska Miejskie w Suwałkach Sp. z o.o.	1 754	2 122	100%
Park Naukowo-Technologiczny Polska-Wschód w Suwałkach Sp. z o.o.	6 345	12 681	98,9%
Suwałska Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A.	26 612	24 245	12,4%
Agencja Rozwoju Regionalnego „ARES”	2 987	6 086	14,74%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Tabela 4.2.7.: Komunalne zakłady budżetowe Miasta Suwałki

Zakład	Profil działalności
Zarząd Budynków Mieszkalnych	zarząd gminnym zasobem mieszkaniowym
Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych w Suwałkach.	odzysk i unieszkodliwianie odpadów komunalnych
Zakład Usług Komunalnych w Suwałkach	utrzymanie czystości terenów komunalnych oraz zieleni miejską

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miejskiego w Suwałkach

W okresie objętym raportem ww. podmioty komunalne prowadząc obsługę miasta i jego mieszkańców podejmowały działania zmierzające do poprawy jakości swoich usług, w tym również poprzez modernizację i rozbudowę zaplecza technicznego prowadzonej działalności.

PGK w Suwałkach Sp. z o.o. została w 2009 r. wyposażona w 12 nowych autobusów niskopodłogowych

w ramach I etapu projektu poprawy jakości funkcjonowania komunikacji miejskiej w Suwałkach. II etap projektu realizowany w latach 2010-2011 pozwoli na wymianę kolejnych 15 autobusów i zakup systemu zarządzania komunikacją miejską. Łączna wartość obu etapów projektu to 33 623 049,67 zł, w tym: 25 772 053,41 zł to środki Unii Europejskiej.

Tabela 4.2.8.: Główne inwestycje spółek komunalnych w latach 2006-2009

	Nakłady	Okres inwestycji
PWiK w Suwałkach Sp. z o.o.		
Poprawa jakości wody w Suwałkach	10,9 mln euro w tym 50% środki UE	2003-2008
Modernizacja oczyszczalni ścieków i rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w Suwałkach	47,5 mln zł (w tym 33,2 mln zł środki UE)	2007-2012
PEC w Suwałkach Sp. z o.o.		
Rozbudowa sieci	17,78 mln zł	2006-2009
Budowa zespołu kogeneracyjnego	41,5 mln zł (w tym 10,6 mln zł środki UE)	2008
Park Naukowo-Technologiczny Polska-Wschód w Suwałkach Sp. z o.o.		
Budowa infrastruktury parku	12,6 mln zł (w tym 9 mln zł środki UE)	2005-2008
Budowa obiektów kubaturowych	54,7 mln zł (w tym 46,5 mln zł środki UE)	2010-2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych spółek komunalnych

4.3. Transport

Komunikacja miejska

Miejska sieć linii autobusowych składa się z 16 linii autobusowych o łącznej długości 225 km. Zgodnie z porozumieniem zawartym 12 grudnia 2007 r. pomiędzy Miastem Suwałki i Gminą Suwałki suwalska komunikacja miejska obsługuje ruch wewnątrzmijski oraz przyległe tereny podmiejskie, w tym Żyliny, Poddubówek, Dubowo, Płociczno, Krzywe, Nową Wieś. Dzienny przebieg wszystkich autobusów wynosi średnio 4 480 wozokilometrów.

Łączna liczba przystanków miejskiej komunikacji autobusowej wynosi 235 szt., w tym 66 (około 28 %) w strefie podmiejskiej.

Operatorem komunikacji jest Zakład Komunikacji Miejskiej Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej w Suwałkach Sp. z o.o. którą miasto Suwałki zobowiązało do świadczenia usług z zakresu lokalnego transportu zbiorowego.

Tabela 4.3.1.: Średni wiek taboru miejskiej komunikacji autobusowej w Suwałkach

	2006	2009	2010*
Średni wiek	13,5	9	3,5

*prognoza uwzględniająca realizację II etapu projektu dotyczącego poprawy systemu komunikacji miejskiej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PGK w Suwałkach Sp. z o.o.

W godzinach szczytowych komunikację obsługuje 26 spośród 37 autobusów będących na stanie Spółki. Rosnące natężenie ruchu samochodowego w mieście zmusza to podejmowania działań odciążających układ komunikacyjny miasta. Działaniem takim jest próba zwiększenia udziału przejazdów komunikacją miejską kosztem przejazdów pojazdami indywidualnymi. Służy

temu realizacja projektu poprawy jakości funkcjonowania komunikacji miejskiej w Suwałkach mającego zwiększyć atrakcyjność komunikacji autobusowej. W ramach projektu:

- zakupionych zostało 27 nowych autobusów nisko-podłogowych (w I etapie, w 2009 r. zakupiono 12, pozostałe zostaną dostarczone w 2010 r. w ramach II etapu projektu),
- zostaną wybudowane lub zmodernizowane 43 zatoczki autobusowe (19 zostało wykonanych w 2009 r., pozostałe w 2010 r.),
- zostanie zainstalowanych 44 nowych wiat autobusowych (w 2009 r. 20 szt., pozostałe w 2010 r.),
- zostanie zakupiony i wdrożony elektroniczny system zarządzania komunikacją miejską (2010 r.),
- 6 przystanków zostanie wyposażonych w tablice elektroniczne (2010 r.) – dodatkowo 4 zostaną wyposażone poza projektem, a pozostałe otrzymają wirtualne tablice w Internecie,
- zostanie zakupiony pojazd pogotowia technicznego oraz pojazd wsparcia logistycznego (2010 r.),
- PGK w Suwałkach Sp. z o.o. zmodernizuje budynek naprawy taboru.

Łączna wartość inwestycji wyniesie 33 623 049,67 zł, w tym 25 772 053,41 zł środków zewnętrznych.

Uzupełnieniem ww. projektu będzie opracowywanie w 2010 r., w oparciu o zebrane dane koncepcji optymalizacji komunikacji miejskiej w Suwałkach. Zadanie to, zlecone specjalistycznemu podmiotowi zewnętrznemu powoli na przemodelowanie tras połączeń autobusowych oraz budowę nowych rozkładów jazdy dostosowując je do aktualnych potrzeb.

Źródło: Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Suwałkach Sp. z o.o.

Transport indywidualny

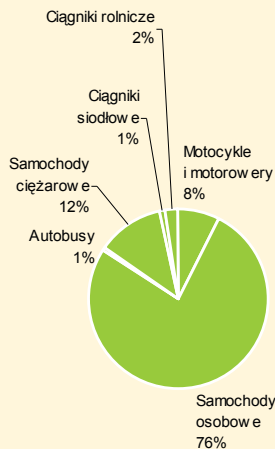
Podobnie jak w latach poprzednich, rok 2009 był kolejnym rokiem wzrostu liczby pojazdów zarejestrowanych w Suwałkach. Według stanu na dzień 31.12.2009 r. w Suwałkach było ich 33,8 tys. szt., co w stosunku do roku poprzedniego przełożyło się na wzrost o 6,2% i aż o 29% więcej niż w 2005 r.

Tabela 4.3.2.: Liczba pojazdów zarejestrowanych w Suwałkach w latach 2005-2009

Rodzaj pojazdu	Liczba pojazdów w dniu 31 grudnia				
	2005	2006	2007	2008	2009
Motocykle i motorowery	1 763	1 880	2 034	2 251	2 542
Samochody osobowe	19 899	21 152	22 860	24 598	25 842
Autobusy	179	181	181	183	194
Samochody ciężarowe	3 606	3 655	3 738	3 811	4 074
Ciągniki siodłowe	222	258	326	335	371
Ciągniki rolnicze	576	592	634	634	751
Ogółem	26 245	27 718	29 773	31 812	33 774

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Komunikacji Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Wykres 4.3.1.: Struktura pojazdów zarejestrowanych w Suwałkach w 2009 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Komunikacji Urzędu Miejskiego w Suwałkach

4.4. Zasoby mieszkaniowe

Budownictwo mieszkaniowe

Wieloletni zastój w budownictwie mieszkaniowym Suwałk spowodował duże zapotrzebowanie na nowe mieszkania. Rosnąca stabilizacja finansowa mieszkańców miasta wpłynęła na zauważalne ożywienie na rynku budowlanym w drugiej połowie dekady.

Z danych wynika, że sytuację na rynku mieszkaniowym w Suwałkach poza zapotrzebowaniem na lokale kształtował w ostatnich latach również światowy kryzys gospodarczy. Rosnący rynek budowlany zatrzymany został w 2008 r. w wyniku wprowadzenia przez banki ograniczeń w udzielaniu kredytów hipotecznych. Malejąca ilość pozwoleń na budowę sugeruje utrzymanie się spadkowej tendencji na rynku również w 2010 r.

W ciągu ostatnich 4 lat oddano w Suwałkach do użytkowania łącznie 1 047 mieszkań. Szczególnym rokiem okazał się rok 2008 kiedy oddano do użytkowania aż 434 nowych lokali mieszkalnych. W 2009 oddano już o 42% mniej. Warty zauważenia aspektem rynku mieszkaniowego jest dominująca rola mieszkań budowanych w budynkach wielomieszkaniowych na sprzedaż bądź wynajem. Stanowiły one w przedstawianym okresie 73% wszystkich nowooddanych mieszkań.

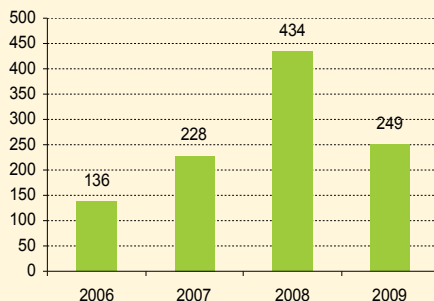
Zdecydowanie wyższa liczba wydanych pozwoleń na budowę od liczby lokali oddanych do użytkowania świadczy o istnieniu dużej liczby mieszkań które w najbliższym czasie wejdą na rynek mieszkaniowy. Utrzymywanie się na wysokim poziomie liczba wydawanych pozwoleń na budowę sugeruje że nagromadzony przez lata popyt na mieszkania w Suwałkach nie został jeszcze zaspokojony.

Tabela 4.4.1.: Liczba mieszkań na które wydano w Suwałkach pozwolenia na budowę

	2006	2007	2008	2009
Indywidualne	66	63	64	43
Wielomieszkaniowe	167	527	313	192
Łącznie	233	590	377	235

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Architektury i Gospodarki Przestrzennej Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Wykres 4.4.1.: Liczba nowych mieszkań oddanych do użytkowania w latach 2006-2009

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Architektury i Gospodarki Przestrzennej Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Tabela 4.4.2.: Liczba wydanych pozwoleń na budowę* w latach 2003-2009

	Warunki zabudowy i zagospodarowania terenu	Pozwolenia na budowę
2003	179	178
2004	222	224
2005	235	272
2006	201	250
2007	223	264
2008	239	295
2009	250	320

* zestawienie nie uwzględnia decyzji odmownych, umarzających postępowanie i zawieszonych postępowań

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Architektury i Gospodarki Przestrzennej Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Komunalny zasób mieszkaniowy

Realizacji zadań Miasta Suwałki z zakresu gminnego budownictwa mieszkaniowego służy gminny zasób mieszkaniowy zapewniający mieszkanie 7 193 mieszkańcom Suwałk. Zasób ten obejmuje lokale w 100 budynkach będących w pełni własnością miasta oraz w 115 budynkach wspólnot mieszkaniowych.

Tabela 4.4.3.: Komunalne zasoby mieszkalne w Suwałkach w latach 2006-2009

	2006	2007	2008	2009
Ilość mieszkań komunalnych	2 285	2 290	2 320	2 234
w tym lokale socjalne	123	138	140	162
Ilość lokali użytkowych	285	288	291	292

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zarządu Budynków Mieszkalnych

W latach 2006-2009 komunalny zasób mieszkaniowy Suwałk zmniejszył się o 51 mieszkań. Spadek ten nastąpił mimo wybudowaniu w tym okresie 3 nowych budynków z 196 mieszkańami przy:

- ul. Daszyńskiego 27,
- ul. Franciszkańska 10,
- ul. Franciszkańska 12.

Jest to skutek porządkowania centrum miasta, w ramach którego wyburzono 20 budynków nie spełniających standardów mieszkaniowych oraz sprzedaży użytkowych budynków, których remont nie znajdował uzasadnienia ekonomicznego.

W latach 2006-2009 sprzedano dotychczasowym najemcom 118 mieszkań komunalnych z bonifikatą ustanowioną przez Radę Miejską.

Na uwagę zasługuje wzrost liczby lokali socjalnych niezbędnych do wywiązania się miasta z ustawowych obowiązków wobec mieszkańców oraz zarządców zasobów mieszkaniowych. W okresie ostatnich 4 lat liczba tych lokali w Suwałkach wzrosła o 39. Struktura lokali pod względem ich wyposażenia systematycznie zmienia się w wyniku prowadzonych remontów i modernizacji. Wpływ na strukturę miało również oddanie w latach 2007-2008 136 nowych mieszkań, które zastąpiły lokale o niskim standardzie zlokalizowane w wyburzanych budynkach.

Lokale o pełnym wyposażeniu stanowią 62% całości zasobu mieszkaniowego. Jedynie 2,3% mieszkań komunalnych nie jest wyposażona w instalacje wodociągowo-kanalizacyjną.

Istotny wpływ na poziom życia najemców lokali komunalnych mają przeprowadzane remonty i modernizacje lokali i budynków komunalnych. Łącznie w latach 2006-2009 Miasto Suwałki poniosło nakłady na poprawę warunków mieszkaniowych w wysokości 45 875 155 zł, w tym 21 685 410 zł na budowę nowych lokali mieszkalnych.

Zarząd Budynków Mieszkalnych w Suwałkach finansuje swoją działalność z przychodów z najmu mieszkań i lokali użytkowych, dzierżawy garaży i gruntów oraz dotacji z budżetu miasta przeznaczonej na remonty zasobów oraz pokrycie kosztów funkcjonowania Działu Lokalowego i działu Dodatków Mieszkalnych.

Tabela 4.4.4 Sprzedaż mieszkań komunalnych w latach 2006-2009

	2006	2007	2008	2009
Ilość mieszkań	49	31	28	10

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zarządu Budynków Mieszkalnych

Tabela 3.4.5.: Remonty i modernizacje budynków i lokali komunalnych w 2009 roku

Rodzaj	liczba budynków	Wartość prac (w zł)
Budynki będące własnością Miasta		
Remonty kapitalne	3	1 477 541
Modernizacje	2	1 345 740
Remonty bieżące	wg potrzeb	1 523 890
Remonty elewacji	17	1 889 065
Remont pokryć dachowych	9	258 802
Wykonanie instalacji co, wodno-kanalizacyjnej	9	582 214
Budynki wspólnot mieszkaniowych		
Termomodernizacja budynków	12	2 803 899
Remonty elewacji i dachów	37	1 395 300
Remonty bieżące	wg potrzeb	2 061 159
Remonty i modernizacje lokali komunalnych		
Remonty ciągów pieszo-jezdných		683 483

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zarządu Budynków Mieszkalnych

5

PRZESTRZEŃ MIEJSKA

5.1. Środowisko przyrodnicze

Środowisko przyrodnicze

Na terenie Suwałk występują obszary o wysokich walorach przyrodniczych. Rzeźba terenu, na którym zlokalizowane jest miasto jest wynikiem działalności lodowca w okresie najmłodszego zlodowacenia bałtyckiego oraz erozyjnej działalności rzeki Czarnej Hańczy. Dominują dwie jednostki geomorfologiczne: wysoczyzna morenowa (w północnej części miasta) oraz równina sandrową przecięta doliną Czarnej Hańczy. Mimo zubożenia flory i fauny tych obszarów w wyniku działalności człowieka część terenów miasta nadal stanowi obszar cenny przyrodniczo.

W granicach administracyjnych Suwałk występuje rezerwat przyrody, obszary chronionego krajobrazu, stanowisko dokumentacyjne i liczne pomniki przyrody.

W północnej części miasta na terenie leśnym znajduje się rezerwat archeologiczny „Cmentarzysko Jaćwingów”. Utworzony został w 1959 roku w celu ochrony fragmentu lasu (boru świeżego) z cmentarzyskiem Jaćwingów. Na niewielkiej powierzchni rezerwatu (4,1 ha) mieści się kilkanaście kurhanów pochodzących z II-IV wieku naszej ery, zbudowanych z kamieni w znacznej części przykrytych warstwą ziemi.

W granicach miasta znajdują się fragmenty dwóch, utworzonych w 1998 roku obszarów chronionego krajobrazu o łącznej powierzchni 960,2 hektarów. Obszary te obejmują wyróżniające się krajobrazowo tereny, których przeznaczenie może być związane z turystyką i wypoczynkiem lub z zapewnieniem stanu względnej

równowagi ekologicznej (korytarze ekologiczne). W północnej części miasta znajduje się fragment obszaru „Pojezierza Północnej Suwalszczyzny”, którego celem ochronnym jest zachowanie półnaturalnego krajobrazu o urozmaiconej rzeźbie terenu, z licznymi jeziorami, kemami, ozami i wzniesieniami morenowymi. Drugim obszarem chronionego krajobrazu jest „Puszcza i Jeziora Augustowskie”. Fragment tego obszaru znajduje się w południowej części miasta i obejmuje Las Suwalski, stanowiący część jednego z największych i najcenniejszych pod względem przyrodniczym kompleksów leśnych – Puszczy Augustowskiej (obszaru europejskiej sieci *Natura 2000*).

W północno-wschodniej części, przy ul. Czarnoziem 1, widnieje odsłonięcie geologiczne, które uchwałą Rady Miejskiej z 1995 roku uznane zostało za stanowisko dokumentacyjne „Szwajcaria”. Ochrona tego miejsca ma na celu zachowanie interesującego stanowiska geologicznego z różnowiekowymi poziomami glacialnymi (gliny zwalowe) i dzielącymi je osadami interglacjału emskiego (torfy i mułki), powstałymi 100 000 lat p.n.e. Jest jedynym w północno-wschodniej Polsce stanowiskiem osadów ziemskich, które odsłaniają się na powierzchni.

Prowadzona aktualnie inwentaryzacja przyrodnicza miasta dostarczy materiału do analizy potrzeby objęcia ochroną nowych terenów.

Ochrona środowiska i działania proekologiczne

Dokument programowy miasta z zakresu ochrony środowiska, tj. Program Ochrony Środowiska Miasta Suwałki na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015 przywiązuje duże znaczenie do edukacji ekologicznej. W opinii władz Miasta zapewnienie odpowiednich regulacji prawnych oraz niezbędnej infrastruktury nie przyniesie oczekiwanych efektów bez ukształtowania pożądaných postaw mieszkańców Suwałk. Ograniczeniem skali działań w tym zakresie jest nie wielkość środków finansowych ale niedobór partnerów społecznych.

Najciekawszymi działaniami edukacyjnymi zrealizowanymi w latach 2006-2009 były:

- Edukacja ekologiczna w przedszkolu „Śladami ekologii” – Przedszkole nr 3.
- Realizacja zadania „Poznanie i ochrona środowiska leśnego, bagiennego, rzeczno-jeziernego naszego regionu” – Zespół Szkół nr 8 SP nr 2.
- „Dobre rady na odpady” – Zespół Szkół nr 10 Gimnazjum nr 7.
- Ekospotkania pn.: „Zostawcie nam czysty kawałek świata” – Szkoła Podstawowa nr 6 im. Aleksandry Kujalowicz.
- Międzyszkolny Konkurs Artystyczno-Ekologiczny „Z Koszałkiem Opalkiem w świat

baśni i wyobraźni” – Szkoła Podstawowa nr 6 im. Aleksandry Kujalowicz.

- Zadanie edukacyjne „Mamy tylko jedną Ziemię” – Szkoła Podstawowa nr 11.
- Zadanie pn.: „Ziemia i My” – Szkoła Podstawowa nr 6 im. Aleksandry Kujalowicz.
- Integracyjne spotkania ekologiczne klas I-III suwalskich szkół podstawowych.

Wymienione działania finansowane były ze środków miejskiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz budżetu Miasta.

Szczególne znaczenie mają działania kontynuowane corocznie takie jak:

- konkurs „Gdzie te piękne ogrody i kwieciste balkony” którego zorganizowano w 2009 r. już XIII edycję,
- konkurs selektywnej zbiórki odpadów w szkołach organizowany w 2009 r. już po raz dziewiąty,
- „Dzień bez samochodu”,
- „Sprzątanie świata”,
- „Dzień Ziemi”.

Dopełnieniem ww. działań jest dystrybucja przez miasto ulotek informacyjno-edukacyjnych oraz emisja tematycznych spotów w lokalnej telewizji.

5.2. Planowanie przestrzenne

Z dniem 1 stycznia 2003 roku z mocy prawa straciły ważność miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, uchwalone przed 1 stycznia 1995 r., które swymi granicami pokrywały 100% powierzchni miasta. W dniu 1 stycznia 2003 r. na terenie miasta obowiązywało już tylko 9 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, uchwalonych w latach 1998-2002, obejmujących swym zasięgiem obszar zaledwie 456 ha, co stanowiło 6,96% powierzchni w granicach całego miasta.

Od sierpnia 2003 roku w Wydziale Architektury i Gospodarki Przestrzennej funkcjonuje Pracownia Urbanistyczna, zajmująca się przede wszystkim sporządzaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w granicach administracyjnych Miasta Suwałki. Ponadto w Pracowni wykonywane są różne opracowania studialne dotyczące terenu miasta, analizy urbanistyczne oraz wydawane są opinie dotyczące inwestycyjnych zamierzeń

przestrzennych. Ponadto, w ramach zawartego Porozumienia pomiędzy Prezydentem Miasta Suwałki a Marszałkiem Województwa Podlaskiego, wykonywane są również prace na rzecz Samorządu Województwa Podlaskiego, wynikające z ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Na koniec 2009 roku było 20 planów miejscowych, które obejmują powierzchnię ok. 1 519 ha, co stanowi 23,18 % powierzchni miasta, z tego 4 dotyczą zmian obecnie obowiązujących planów, które obejmują 226,81 ha, co stanowi 3,46% powierzchni miasta i 16 miejscowych planów dla nowych terenów, które obejmują 1292 ha, co stanowi 19,72 % powierzchni miasta.

W latach 2003-2009 dokonano 3 zmian studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miasta Suwałki, celem uwzględnienia przepisów szczególnych i nowych inwestycji.

Tabela 5.2.1.: Pokrycie terenu Miasta Suwałki aktualnymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w latach 2003-2009

Koniec roku	Powierzchnia pokryta planami (ha)	Powierzchnia w stosunku do powierzchni całego miasta (%)	Powierzchnia planów w stosunku do terenów zurbanizowanych (%)
2003	591 ha	9,02 %	20,26 %
2004	734 ha	11,20 %	29,80 %
2005	741 ha	11,32 %	30,26 %
2006	917 ha	14,01 %	31,40 %
2007	1 099 ha	16,79 %	34,00 %
2008	1 216 ha	18,56 %	38,00 %
2009	1 368 ha	20,89 %	41,74 %

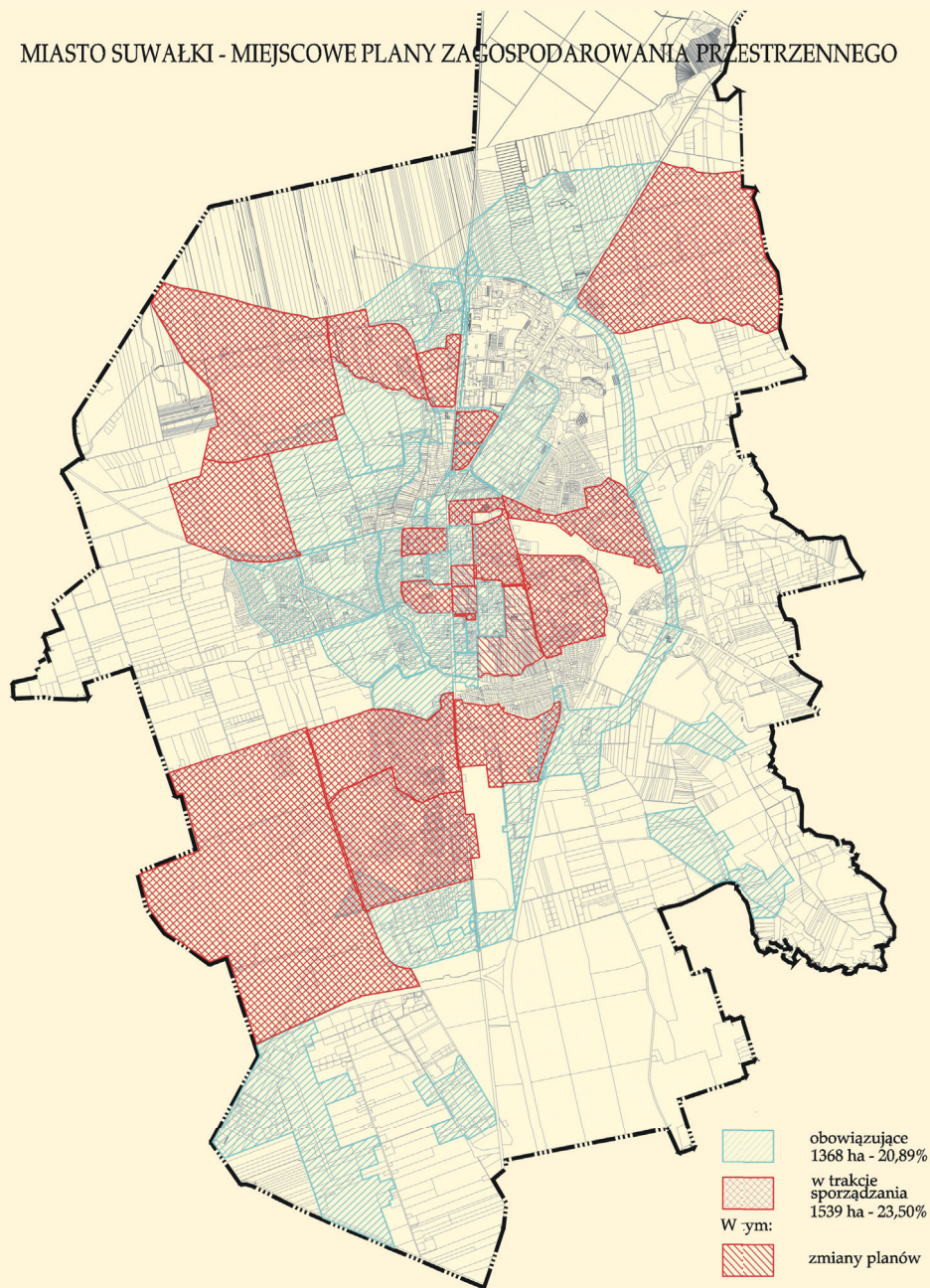
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Architektury i Gospodarki Przestrzennej Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Tabela 5.2.2.: Obszary miasta dla których w roku 2009 uchwalono miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Obszar planu	Powierzchnia	Powierzchnia w stosunku do powierzchni całego miasta
Obszar pomiędzy ul. Reja a ul. Szpitalną	19,97 ha	0,30 %
Obszar pomiędzy ulicą Wojska Polskiego, aresztem śledczym, torami kolejowymi i obszarem leśnym	11,60 ha	0,18 %
Rejon ul. Armii Krajowej	148,69 ha	2,27 %
Obszar pomiędzy ulicami: Bulwarową, Sikorskiego, Kościuszki, Narutowicza i Podhorskiego	19,28 ha	0,29 %

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Architektury i Gospodarki Przestrzennej Urzędu Miejskiego w Suwałkach

MIASTO SUWAŁKI - MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Źródło: Referat Urbanistyki Wydziału Architektury i Gospodarki Przestrzennej Urzędu Miejskiego w Suwałkach (stan na 31.12.2009 roku)

5.3. Gospodarka nieruchomościami

Struktura użytkowania terenów

Gmina Miasto Suwałki obejmuje obszar 6 551 ha z czego 55% to użytki rolne, 27% tereny zurbanizowane i obszary komunikacyjne, a pozostałe 18% to obszary zalesione i nieużytki.

W latach 2007-2009 ubyto 27 ha użytków rolnych, przybyło natomiast gruntów zabudowanych i zurbanizowanych o 12 ha i terenów komunikacyjnych o 23 ha.

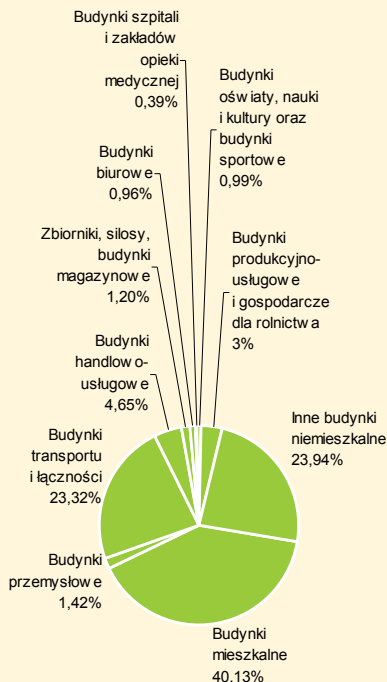
Nastąpiły również zmiany w strukturze własnościowej. Powierzchnia gruntów Gminy Miasto Suwałki zwiększyła się o 37 ha. O 18 ha zwiększył się również areal gruntów osób prawnych. Natomiast o 65 ha ubyto gruntów Skarbu Państwa. Było to wynikiem zarówno sprzedaży gruntów w tym gminnych, jak i nabywania gruntów w związku z inwestycjami gminnymi (w tym drogowymi), regulacją stanów prawnych gruntów Skarbu Państwa zajętych pod drogi oraz nabywaniem gruntów w drodze darowizny i komunalizacji. Wpływ na zmiany własnościowe gruntów spółdzielczych (ubytu 2 ha) miało uwłaszczenie lokatorów.

Tabela 5.3.1.: Wartość transakcji obrotu nieruchomościami dokonywanych przez Gminę Miasto Suwałki w latach 2007-2009 (w zł)

	2007	2008	2009
Transakcje zbycia	7 709 425	8 360 496	8 194 026
Transakcje nabycia	1 839 223	1 685 212	944 798
Wartość obrotu nieruchomościami	9 548 648	10 045 708	9 138 824

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Rolnictwa Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Wykres 5.3.1.: Struktura użytkowania budynków w 2009 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Rolnictwa Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Tabela 5.3.2.: Struktura użytkowania gruntów w przekroju własnościowym w 2009 roku (w ha)

Rodzaj gruntów	Gmina Miasto Suwałki	Skarb Państwa	Osoby fizyczne	Spółdzielnice	Grunty osób prawnych	Kościóły i związki wyznaniowe	Razem
Użytki rolne	656	203	2 532	3	172	1	3 567
Użytki leśne	12	816	86	0	1	0	915
Grunty zabudowane i zurbanizowane	335	322	360	40	157	35	1 249
Tereny komunikacyjne	247	226	3	0	76	0	552
Wody	21	53	3	0	1	0	78
Tereny różne i nieużytki	55	68	59	0	8	0	190
Razem	1 326	1 688	3 043	43	415	36	6 551

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Rolnictwa Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Tabela 5.3.3.: Struktura użytkowania budynków w przekroju własnościowym w 2009 roku

Rodzaj budynków	Gmina Miasto Suwałki	Skarb Państwa	Osoby fizyczne	Spółdzielnie	Budynki osób prawnych	Kościóły i związki wyznaniowe	Razem
Budynki mieszkalne	112	3	3 789	226	23	14	4 167
Budynki przemysłowe	0	0	52	7	88	0	147
Budynki transportu i łączności	198	39	2 077	62	33	13	2 422
Budynki handlowo-usługowe	47	6	364	13	52	1	483
Zbiorniki, silosy, budynki magazynowe	2	2	62	15	44	0	125
Budynki biurowe	14	19	25	1	41	0	100
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	4	2	0	1	7	1	15
Budynki oświaty, nauki i kultury oraz budynki sportowe	77	7	4	0	2	13	103
Budynki produkcyjno-usługowe i gospodarcze dla rolnictwa	6	4	326	0	1	0	337
Inne budynki niemieszkalne	181	62	2 075	9	131	28	2 486
Razem	641	144	8 774	334	422	70	10 385

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Rolnictwa

6

ZARZĄDZANIE MIASTEM

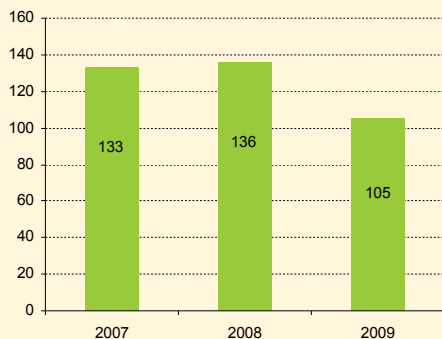
6.1. Władze Suwałk

Od 2002 roku Prezydentem Miasta Suwałki jest Józef Gajewski. W 2009 roku zastępcami Prezydenta Suwałk byli Czesław Renkiewicz i Marek Buczyński. Skarbnikiem Miasta był Wiesław Stelmach, a Sekretarzem Miasta Adam Karczewski.

Rada Miejska

Po wyborach w 2006 roku mandaty radnych uzyskało 10 przedstawicieli Komitetu Wyborczego „Z Gajewskim dla Suwałk”, 5 przedstawicieli Lewicy i Demokratów, 4 przedstawicieli Bloku Samorządowego i 4 przedstawicieli Prawa i Sprawiedliwości. Przewodniczącym Rady Miejskiej w 2009 roku był Włodzimierz Marczewski. Funkcje wiceprzewodniczących pełnili Mieczysław Jurewicz, Andrzej Mirosław Matusiewicz oraz Andrzej Turowski.

Wykres 6.1.1.: Uchwały Rady Miejskiej w latach 2007-2009

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Biura Rady Miejskiej w Suwałkach

fol. Tadeusz Mołkun

Suwałki, 2008

Tabela 6.1.1.: Skład Rady Miejskiej w Suwałkach w roku 2009

Imię nazwisko	Klub
Lechosław Bołtrukanis	„Porozumienie dla Suwałk”
Stanisław Kulikowski	
Zdzisław Siemaszko	
Ryszard Perkowski	
Roman Dębski	
Mieczysława Halina Gajewska	
Anna Ruszewska	
Ewa Beata Sidorek	
Krzysztof Ołowniuk	
Włodzimierz Marczewski	
Tadeusz Franciszek Zamaro	Sojusz Lewicy Demokratycznej
Bożena Dunat	
Mieczysław Jurewicz	
Ryszard Ołów	
Waldemar Kazimierz Brzeziński	Blok Samorządowy
Andrzej Turowski	
Mieczysław Urbanowicz	
Sławomir Jan Szeszko	
Stanisław Sieczkowski	Prawo i Sprawiedliwość
Andrzej Mirosław Matusiewicz	
Grzegorz Gorlo	
Tadeusz Szymańczyk	
Zdzisław Koncewicz	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Biura Rady Miejskiej w Suwałkach

Tabela 6.1.2.: Komisje Rady Miejskiej w 2009 roku (stan na 31 grudnia 2009 r.)

<p align="center">Komisja Finansowo-Budżetowa</p>	<p align="center">Komisja Spraw Społecznych i Bezpieczeństwa</p>
<p>1. Ewa Beata Sidorek (przewodnicząca), 2. Tadeusz Franciszek Zamaro (wiceprzewodniczący), 3. Marzena Nalepa, 4. Mieczysława Halina Gajewska, 5. Zdzisław Koncewicz, 6. Ryszard Perkowski, 7. Andrzej Turowski, 8. Mieczysław Urbanowicz.</p>	<p>1. Tadeusz Szymańczyk (przewodniczący), 2. Sławomir Jan Szeszko (wiceprzewodniczący), 3. Lechosław Boltrukianis, 4. Mieczysław Jurewicz, 5. Zdzisław Koncewicz, 6. Anna Ruszewska, 7. Andrzej Turowski.</p>
<p align="center">Komisja Strategii i Rozwoju Gospodarczego</p>	<p align="center">Komisja Kultury, Sportu i Turystyki</p>
<p>1. Ryszard Olów Ryszard Perkowski (przewodniczący), 2. Roman Dębski (wiceprzewodniczący), 3. Krzysztof Ołowniuk, 4. Stanisław Sieczkowski, 5. Sławomir Jan Szeszko, 6. Tadeusz Szymańczyk, 7. Tadeusz Franciszek Zamaro.</p>	<p>1. Krzysztof Ołowniuk – przewodniczący, 2. Stanisław Sieczkowski – wiceprzewodniczący, 3. Waldemar Kazimierz Brzeziński, 4. Bożenna Dunat, 5. Grzegorz Gorlo, 6. Andrzej Mirosław Matusiewicz, 7. Marzena Nalepa.</p>
	<p align="center">Komisja Oświaty i Wychowania</p>
	<p>1. Mieczysława Halina Gajewska – przewodnicząca, 2. Waldemar Kazimierz Brzeziński – wiceprzewodniczący, 3. Mieczysław Jurewicz, 4. Stanisław Kulikowski, 5. Andrzej Mirosław Matusiewicz, 6. Anna Ruszewska, 7. Ewa Beata Sidorek.</p>

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Biura Rady Miejskiej w Suwałkach

6.2. Finanse Miasta

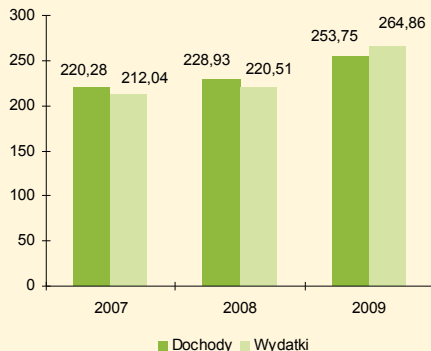
W 2009 roku dochody Miasta Suwałki wyniosły 253 750 tys. zł, a wydatki 264 856 tys. zł, co oznacza zamknięcie budżetu deficytem w wysokości 11 106 tys. zł.

Tabela 6.2.1 Wielkość i dynamika budżetu Miasta Suwałki w latach 2007-2009 (w mln zł)

Budżet	2007	2008	2009
Dochody	220,28	228,93	253,75
Dynamika dochodów	108,72%	103,93%	110,84%
Wydatki	212,04	220,51	264,86
Dynamika wydatków	97,27%	103,99%	120,11%
Wynik	8,24	8,42	-11,11

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2007-2009

Wykres 6.2.1.: Budżet Miasta Suwałki w latach 2007-2009 (w mln zł)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2007-2009

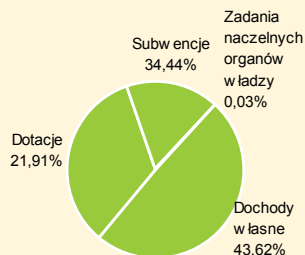
Dochody

Dochody Miasta Suwałki za 2009 rok wyniosły 253 750 329,31 zł, co stanowi 102,24% założonego i uchwalonego przez Radę Miejską rocznego planu dochodów.

Za 2009 r. dochody budżetowe zostały wykonane w następujących kwotach:

- dochody własne w kwocie 110 699 533,62 zł – 100,86% planu rocznego,
- dotacje celowe na realizację zadań zleconych i własnych w kwocie 39 432 641,71 zł – 99,56% planu rocznego,
- dotacje rozwojowe w kwocie 16 118 506,93 zł – 142,34% planu rocznego,
- różne rozliczenia (subwencje) 87 401 395 zł – 100,00% planu rocznego,
- dotacje na realizację zadań naczelnich organów władzy 98 252,05 zł – 99,77% planu rocznego.

Tabela 6.2.2.: Struktura dochodów budżetu Miasta na 2009 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdania z wykonania budżetu za 2009 rok

Tabela 6.2.2.: Struktura i dynamika dochodów budżetu Miasta w latach 2007-2009 (w tys. zł)

Dochody	2007	2008	2009	Dynamika 2009/2008
Dochody własne, w tym:	106 759	105 571	110 602	104,77%
wpływy z podatków i opłat lokalnych	25 493	26 942	29 002	107,65%
dochody z mienia komunalnego	7 276	9 954	10 190	102,37%
udziały w podatkach	43 108	47 190	44 153	93,56%
inne dochody	30 882	21 485	27 257	126,87%
Transfer z budżetu państwa, w tym:	113 348	123 350	143 050	115,97%
subwencje	73 720	81 009	87 401	107,89%
dotacje	39 628	42 341	55 649	131,43%
zadania naczelnych organów władzy	171	10	98	980,00%
Dochody ogółem	220 278	228 931	253 750	110,84%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2007-2009

Wpływy z podatków i opłat lokalnych.

Wpływy z podatków i opłat lokalnych wyniosły w 2009 r. 29 002 tys. zł, co stanowiło wzrost o 7,65% w stosunku do roku 2008. Udział podatków i opłat lokalnych w ogólnej kwocie dochodów Suwałk wyniósł 11,42%.

Tabela 6.2.3.: Wielkość i dynamika wpływów z podatków i opłat lokalnych Miasta Suwałki w latach 2007-2009 (w tys. zł)

Rodzaj podatku lub opłaty	2007	2008	2009	Dynamika 2009/2008
Ogółem, w tym:	25 493	26 942	29 002	107,65%
podatki od nieruchomości	23 831	25 212	27 133	107,62%
podatki od środków transportowych	1 321	1 358	1 467	108,03%
opłaty targowe	2 85	309	340	110,03%
opłaty miejscowe	3	1	1	100,00%
opłaty od posiadania psów	53	62	61	98,39%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2007-2009

W grupie podatków i opłat lokalnych największy udział miał podatek od nieruchomości (93,55%), a następnie podatek od środków transportowych (5,05%) oraz wpływy z opłaty targowych (1,17%).

Dochody z mienia komunalnego.

Wpływy z gospodarowania mieniem komunalnym (sprzedaż, dzierżawa, użytkowanie) wykonano w kwocie 10 189 959,22 zł, co stanowi 101,58% planu rocznego. W stosunku do 2008 roku wpływy z tego tytułu wzrosły o 2,37%

Udziały w podatkach.

Udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych wykonano w kwocie 41 881 tys. zł, zaś udziały w podatku dochodowym od osób prawnych wykonano w kwocie 2 272 tys. zł. W 2009 roku wykonanie tej kategorii dochodów było o 6,44% mniejsze niż w roku 2008. Wynika to głównie z sytuacji makroekonomicznych związanych z sytuacją gospodarczą kraju oraz zmianą systemu podatkowego.

Tabela 6.2.4.: Wielkość i dynamika dochodów z mienia komunalnego w latach 2007 – 2009 (w tys. zł)

Dochody z mienia komunalnego	2007	2008	2009	Dynamika 2009/-2008
Ogółem, w tym:	7 276	9 954	10 190	102,37%
sprzedaż składników majątkowych, w tym działek i lokali	6 641	8 719	8 890	101,96%
zarząd i użytkowanie wieczyste nieruchomości	352	866	912	105,31%
najem i dzierżawa składników majątkowych	82	69	73	105,80%
inne	201	300	315	105,00%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2007-2009

Tabela 6.2.5.: Udziały Miasta Suwałki w podatkach państwowych w latach 2007 – 2009 (w tys. zł)

Podatki	2007	2008	2009	Dynamika 2009/2008
Ogółem, w tym:	43 108	47 190	44 153	93,56%
dochodowe od osób fizycznych	40 493	44 983	41 881	93,10%
dochodowe od osób prawnych	2 615	2 207	2 272	102,95%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2007-2009

Wydatki

Wydatki Miasta Suwałk w 2009 roku wyniosły 264 856 tys. zł, co stanowi 3,81 tys. złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. W porównaniu do 2008 roku wydatki wzrosły o 20,11%.

Tabela 6.2.6 Wydatki Miasta Suwałki w latach 2007-2009 (w mln zł)

Wydatki	2007	2008	2009	Dynamika 2009/2008
Bieżące	182,77	187,70	203,99	108,68%
udział w wydatkach ogółem (w %)	86,20%	85,12%	77,02%	-
Majątkowe	29,27	32,81	60,87	185,52%
udział w wydatkach ogółem (w %)	13,80%	14,88%	22,98%	-
Ogółem	212,04	220,51	264,86	120,11%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2007-2009

Transport i łączność

Wykonanie wydatków w tym dziale to kwota 41 177 671,35 zł, co stanowi 98,92 % planu rocznego. W ramach powyższych środków finansowane były zadania związane z: bieżącym funkcjonowaniem Miejskiej Dyrekcji Inwestycji, realizacją zadań dotyczących budowy i bieżącego utrzymania ulic, tj.: remonty bieżące ulic, chodników i placów, budowa i modernizacja ulic i chodników, zakup usług od Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej w zakresie lokalnego transportu zbiorowego w kwocie 3 691 048,78 zł. Wydatki na zakupy inwestycyjne i inwestycje drogowe poniesiono w tym dziale w kwocie 32 371 085,66 zł.

Gospodarka mieszkaniowa

Wykonanie wydatków w tym dziale to kwota 5 973 39-4,76 zł, co stanowi 99,57% planu rocznego. Ze środ-

ków tych sfinansowano dotację dla Zarządu Budynków Mieszkalnych w łącznej kwocie 2 070 660 zł, która przeznaczona została na sfinansowanie kosztów utrzymania Działu Lokalowego, Działu Dodatków Mieszkalniowych oraz udziału gminy w remontach budynków wspólnot mieszkaniowych. Przekazano również dotację na finansowanie inwestycji w kwocie 2 180 158,60 zł.

Administracja publiczna

Wykonanie wydatków w tym dziale to kwota 12 152 735,83 zł, co stanowi 96,49 % planu rocznego. W ramach powyższych środków finansowane były: wydatki związane z realizacją przez miasto Suwałki zadań zleconych z zakresu spraw obywatelskich oraz Urzędu Stanu Cywilnego – 1 228 297,66 zł, wydatki związane z funkcjonowaniem Rady Miejskiej w Suwał-

kach – 309 924,32 zł, wydatki związane z funkcjonowaniem Urzędu Miejskiego – 10 144 815,80 zł, wydatki związane z funkcjonowaniem komisji poborowych – 32 000 zł, wydatki związane z promocją miasta – 437 698,05 zł.

Oświata i wychowanie

Wykonanie wydatków w tym dziale to kwota 92 833 693,21 zł, co stanowi 99,77 % planu rocznego.

Wydatki dotyczą w szczególności:

- szkół podstawowych - 26 259 683,49 zł,
- szkół podstawowych specjalnych – 1 602 428,00 zł,
- oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych 919 878,03 zł,
- przedszkoli – 8 815 050,53 zł,
- gimnazjów – 16 642 852,64 zł, co stanowi 99,97% planu rocznego,
- gimnazjów specjalnych – 847 406 zł, co stanowi 100,00% planu rocznego,
- liceów ogólnokształcących – 11 327 569,37 zł, co stanowi 99,90% planu rocznego,
- liceów profilowanych – 1 624 715,11 zł, co stanowi 99,60% planu rocznego,
- szkół zawodowych – 14 421 275,94 zł, co stanowi 99,82% planu rocznego,
- szkół zawodowych specjalnych – 1 609 289,96 zł, co stanowi 100,00 % planu rocznego,
- centrum kształcenia ustawicznego i praktycznego – 3 318 429,30 zł, co stanowi 99,39% planu rocznego,
- stołówek szkolnych – 2 494 262,48 zł, co stanowi 100,00% planu rocznego,

oraz funkcjonowania ośrodków szkolenia, dokształcania i doskonalenia, dowożenie uczniów do szkół

Pomoc społeczna

Wykonanie wydatków w tym dziale to kwota 45 816 444,08 zł, co stanowi 99,55% planu rocznego.

W ramach powyższych środków sfinansowano m. in.:

- placówki opiekuńczo-wychowawcze – 2 083 959,45 zł,
- domy pomocy społecznej – 6 004 815,99 zł,
- ośrodki wsparcia – 442 525,00 zł,
- rodziny zastępcze – 2 260 969,90 zł,
- świadczenia rodzinne – 19 149 378,78 zł,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne – 162 28,35 zł,
- zasiłki i pomoc w naturze – 3 358 760,63 zł,
- dodatki mieszkaniowe – 3 814 938,39 zł,
- ośrodki pomocy społecznej – 4 336 965,79 zł,

Gospodarka komunalna i ochrona środowiska

Wykonanie wydatków w tym dziale to kwota 12 312 859,04 zł, co stanowi 98,65 % planu rocznego. W ramach powyższych środków sfinansowano: wydatki związane z gospodarką ściekową i ochroną wód w kwocie 271 506,72 zł, wydatki związane z reali-

zacja gospodarki odpadami w kwocie 88 615,02 zł, oczyszczanie miasta w kwocie 3 844 180,48 zł, utrzymania zieleni w kwocie 1 403 832,52 zł, funkcjonowania schroniska dla zwierząt w kwocie 319 468,00 zł, oświetlenia ulicznego w kwocie 2 383 383,25 zł, dotację przeznaczoną na zakup sprzętu dla Zakładu Usług Komunalnych w kwocie 197 030 zł, pozostała działalność w kwocie 3 804 843,05 zł.

Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego

Wykonanie wydatków w tym dziale to kwota 8 195 349,09, co stanowi 99,98% planu rocznego. W ramach powyższych środków sfinansowano m. in. dotacją wydatki: Biblioteki Publicznej im. Marii Konopnickiej - kwota 1 418 585 zł, Muzeum Okręgowego – kwota 2 267 726,07 zł, Regionalnego Ośrodka Kultury i Sztuki – kwota 3 218 740 zł.

Kultura fizyczna i sport

Wykonanie wydatków w tym dziale to kwota 19 981 000,37 zł, co stanowi 99,93% planu rocznego. W ramach powyższych środków sfinansowano funkcjonowanie m.in.:

- obiektów sportowych – 13 784 556,73 zł, co stanowi 100,00% planu rocznego,
- instytucje kultury fizycznej – 4 751 374,16 zł, co stanowi 99,75% planu rocznego.

Wykres 6.2.3.: Struktura wydatków inwestycyjnych w 2009 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdania z wykonania budżetu miasta Suwałki za rok 2009

Tabela 6.2.7.: Wydatki miasta Suwałki w latach 2007-2009

Wydatki (w tys. zł) według działów klasyfikacji budżetowej	2007	2008	2009
Rolnictwo i łowiectwo	5,80	12,74	24,20
Leśnictwo	0,58	2,05	0,56
Transport i łączność	13 159,69	19 295,55	41 177,67
Turystyka	3 151,49	299,26	455,09
Gospodarka mieszkaniowa	4 205,32	6 823,88	5 973,39
Działalność usługowa	1 258,86	445,02	1 872,69
Administracja publiczna	10 697,09	10 856,50	12 152,74
Urzędy naczelnych org. władzy	170,60	9,62	98,25
Obrona narodowa	1,13	4,49	9,03
Bezpieczeństwo publiczne	5 866,40	5 934,65	6 504,70
Dochody od osób prawnych i fizycznych	163,07	202,07	238,68
Obsługa długu publicznego	3 339,47	4 480,78	3 085,00
Oświata i wychowanie	80 758,32	84 998,25	92 833,69
Szkolnictwo wyższe	2 093,22	32,57	16,45
Ochrona zdrowia	2 558,06	3 435,64	1 971,38
Pomoc społeczna	45 541,17	45 021,40	45 816,44
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	1 782,11	2 604,10	3 905,85
Edukacyjna opieka wychowawcza	10 323,84	8 464,75	8 231,20
Gospodarka komunalna	13 100,47	9 863,76	12 312,86
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	8 462,23	9 863,65	8 195,35
Kultura fizyczna i sport	5 403,57	7 858,39	19 981,00
Ogółem	212 042,47	220 509,10	264 856,22

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Finansowego Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Deficyt budżetowy, poziom zadłużenia i obsługa długu

W 2009 roku budżet Miasta Suwałki zanotował deficyt w kwocie 11,11 mln zł. W poprzednich dwóch latach budżetowych tj. w 2007 i 2008 roku w wyniku wykonania budżetu odnotowano nadwyżkę dochodów nad wydatkami w kwotach odpowiednio 8,24 i 8,42 mln zł. Na dzień 31 grudnia 2009 kwota zadłużenia Miasta Suwałki z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek wyniosła kwotę 80 681 049,94 zł, tj. 31,79% zrealizowanych dochodów (limit ustawowy wynosi 60%) i w stosunku do roku 2008 (34,79%) spadł o 3 punkty procentowe. Na obsługę zadłużenia, oraz spłatę kapitału i odsetek, przeznaczono 15 410,63 tys. zł co stanowi 6,07% wykonanych dochodów miasta (limit ustawy wynosi 15%). Niski poziom zadłużenia Miasta zwiększa zdolność Miasta do absorpcji środków Unii Europejskiej. Największy udział w kwocie długu stanowiły kredyty komercyjne – 98,60%, zaś pozostałą część długu stanowiącą 1,40% zadłużenia – to pożyczka z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska.

Tabela 6.2.8.: Wielkość i struktura zadłużenia Miasta Suwałki na dzień 31 grudnia 2009 r.

Zobowiązania (w tys. zł)	Kwota	Udział (%)
Ogółem, w tym:	80 681	100,00%
Kredyty złotówkowe	79 550	98,60%
Pożyczki	1 131	1,40%

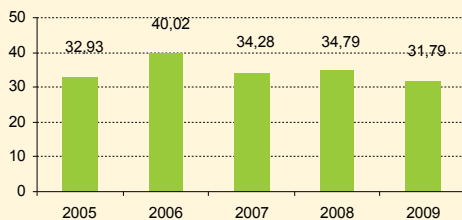
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za 2009 rok

Tabela 6.2.9.: Dynamika zadłużenia Miasta Suwałki w latach 2007-2009

	2007	2008	2009
Dochody wykonane ogółem	220 277,00	228 931,00	253 750,00
Kredyty i pożyczki	75 514,00	79 661,00	80 681,05
Wskaźnik zadłużenia	34,28%	34,79%	31,79%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2007-2009

Wykres 6.2.4.: Wskaźnik zadłużenia Miasta Suwałki w latach 2005-2009 (maksymalna dopuszczalna wartość: - 60%)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2005-2009

Środki Unii Europejskiej

Inwestycje realizowane przez Samorząd Suwałk zależą w dużym stopniu od wykorzystania środków z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. Ograniczone środki własne Miasta stanowią istotną barierę przy planowaniu i realizacji niezbędnych inwestycji komunalnych. Dlatego też od wielu lat Miasto Suwałki aktywnie pozyskuje środki zewnętrzne na finansowanie zadań inwestycyjnych, w tym przede wszystkim z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, co potwierdzają liczne wyróżnienia w ogólnopolskich i regionalnych rankingach. W 2009 roku Suwałki zajęły w rankingu Rzeczpospolitej 12 miejsce wśród najlepszych polskich miast

na prawach powiatu pod względem wartości pozyskanego dofinansowania z funduszy unijnych w przeliczeniu na jednego mieszkańca oraz zostały laureatem rankingu Europejska Gmina, Europejskie Miasto zorganizowanego przez Dziennik Gazeta Prawna.

Tabela 6.2.10.: Projekty realizowane przez Miasto Suwałki oraz jednostki miejskie w 2009 r. przy wsparciu funduszy Unii Europejskiej

Tytuł projektu	Okres realizacji	Całkowita wartość projektu (PLN lub EUR)	Dofinansowanie	
			Wartość środków z UE (PLN lub EUR)	Źródło
TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ				
Modernizacja systemu transportu publicznego miasta oraz gminy Suwałki	04.2009 - 06.2009	11 2592 75,59 zł	7 519 519,44 zł	Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego
Poprawa funkcjonowania systemu transportu publicznego miasta oraz gminy Suwałki – etap II	05.2009 - 09.2011	22 363 774,08 zł	18 040 047,11 zł	Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego
Przebudowa ul. Reja w ciągu drogi wojewódzkiej nr 655 w Suwałkach	05.2009 - 12.2010	36 185 754,82 zł	30 094 562,90 zł	Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego
Poprawa infrastruktury publicznej stref przemysłowych w rejonie transgranicznym Litwy i Polski	08.2009 - 08.2011	1 615 500,00 €*	1 373 175,00 €*	Program Współpracy Transgranicznej Litwa-Polska 2007-2013
TURYSTYKA				
Platforma Współpracy - EGO SA	10.2009 - 12.2011	599 388,60 zł*	509 480,31 zł*	Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej
ADMINISTRACJA PUBLICZNA				
Kierunki rozwoju subregionalnych biegunów wzrostu i instrumentów wsparcia przedsiębiorczości byłych miast wojewódzkich Polski Wschodniej na przykładzie Elbląga i Suwałk	10.2009 - 10.2011	497 000,00 zł*	447 300,00 zł*	Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej
TRANS IN FORM	11.2009 - 11.2012	297 000,00 €*	237 150,00 €*	Region Morza Bałtyckiego 2007-2013
OŚWIATA I WYCHOWANIE				
Poznaj siłę wyobraźni	09.2009 - 07.2010	300 000,00 zł	264 000,00 zł	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
Zawód to klucz do sukcesu	09.2009 - 06.2010	249 963,36 zł	219 967,75 zł	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
Rozwiń skrzydła ciekawości	09.2008 - 07.2009	221 260,32 zł	194 709,08 zł	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
ARCHIMEDES	02.2009 - 11.2012	431 494,50 zł	366 770,34 zł	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
Klucz do świata marzeń	09.2009 - 07.2010	98 680,00 zł	98 680,00 zł	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
Otwarta szkoła – zajęcia pozalekcyjne dla młodzieży Gimnazjum nr 4 w Zespole Szkół nr 9 w Suwałkach	09.2009 - 06.2010	99 975,42 zł	99 975,42 zł	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
Moja szkoła, mój sukces - zajęcia pozalekcyjne dla uczniów	09.2009 - 06.2010	99 863,42 zł	99 863,42 zł	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
Zrozumieć siebie – zrozumieć świat	10.2009 - 07.2010	99 977,00 zł	99 977,00 zł	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
Od nauki do zdobycia kwalifikacji zawodowych	10.2009 - 08.2009	258 988,61 zł	227 909,98 zł	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
Comenius – Partnerskie Projekty Szkół E(U) MOTIONS: Mind The Gap (About the European Citizenship)	10.2007 - 07.2009	27 601,00 zł	27 601,00 zł	Uczenie się przez całe życie

POMOC SPOŁECZNA				
Chcę zdobyć zawód i pracować	09.2008 - 07.2009	246 423,40 zł	209 459,89 zł	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
Nowy zawód – nowe szanse	08.2009 - 05.2010	248 055,00 zł	210 846,75 zł	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
Od bierności do aktywności	06.2008 - 12.2013	1 868 743,04 zł	1 758 719,14 zł	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO				
Miejskie Centrum Usług Publicznych, Kultury i Sportu – sala koncertowo teatralna	04.2010 - 10.2012	48 918 731,19 zł	20 000 000,00 zł	Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej
Remont i modernizacja budynku Muzeum Okręgowego w Suwałkach przy ul. Kościuszki 81 wraz z terenem przyległym	08.2009 - 10.2011	10 350 826,00 zł	7 431 009,18 zł	Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej
KULTURA FIZYCZNA I SPORT				
Miejskie Centrum Usług Publicznych Kultury i Sportu – Aquapark z pływalnią	12.2008 - 12.2010	46 616 672,32 zł	22 799 278,10 zł	Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej
Przebudowa hali sportowej OSIR w Suwałkach wraz z zapleczem i zagospodarowaniem terenu	04.2009 - 06.2010	6 401 127,55 zł	3 283 274,25 zł	Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej
DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA				
Budowa i uruchamianie nowych obiektów Parku Naukowo-Technologicznego Polska-Wschód w Suwałkach	10.2008 - 08.2012	66 733 999,99 zł	49 230 000,00 zł	Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej
GOSPODARKA KOMUNALNA I OCHRONA ŚRODOWISKA				
Modernizacja oczyszczalni ścieków i rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w Suwałkach – etap I	01.2009 - 12.2011	18 831 273,40 zł	10 684 331,94 zł	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
Modernizacja oczyszczalni ścieków i rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w Suwałkach – etap II	01.2008 - 12.2012	32 134 432,00 zł	22 613 481,00 zł	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
Razem**	-	312 793 280,61 zł	202 972 063,90 zł	-

* Projekt realizowany w partnerstwie. Podane kwoty dotyczą wyłącznie części projektu realizowanej przez Miasto Suwałki

** Przy przyjęciu kursu: 1 euro = 4 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Strategii i Rozwoju Urzędu Miejskiego w Suwałkach

6.3. Urząd Miejski

Struktura organizacyjna Urzędu Miejskiego

Organizację i zasady funkcjonowania Urzędu Miejskiego w Suwałkach określa Regulamin Organizacyjny nadany przez Prezydenta Miasta Suwałki. Zgodnie z Regulaminem strukturę Urzędu tworzą wydziały i równoważne komórki organizacyjne. Kierują nimi naczelnicy i kierownicy, na których spoczywa odpowiedzialność za właściwą organizację pracy, ustalanie zasad funkcjonowania oraz zakresy obowiązków pracowników.

Strukturę organizacyjną w 2009 roku tworzyło 15 wydziałów i równorzędnych jednostek organizacyjnych:

- Biuro Rady Miejskiej
- Wydział Organizacyjny
- Wydział Finansowy
- Wydział Strategii i Rozwoju
- Wydział Architektury i Gospodarki Przestrzennej
- Wydział Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Rolnictwa
- Wydział Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej
- Wydział Oświaty, Wychowania i Sportu
- Wydział Zdrowia i Pomocy Społecznej
- Wydział Kultury, Turystyki i Promocji
- Wydział Spraw Obywatelskich
- Urząd Stanu Cywilnego
- Straż Miejska
- Wydział Komunikacji
- Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków

Kierownikiem Urzędu jest Prezydent Miasta, który kieruje jego pracą przy pomocy dwóch Zastępców Prezydenta, Sekretarza i Skarbnika.

Zastępcy Prezydenta zapewniają w powierzonym zakresie kompleksową merytoryczną realizację zadań oraz nadzorują wydziały i inne jednostki organizacyjne realizujące te zadania.

Sekretarz Miasta zapewnia warunki organizacyjne umożliwiające sprawne wykonywanie zadań przez Radę Miejską, Prezydenta i Urząd.

Pełnomocnik ds. Systemu Zarządzania Jakością zapewnia:

- koordynację prac związanych z opracowaniem, wdrożeniem i utrzymaniem Systemu Zarządzania Jakością wg normy PN – EN ISO 9001 : 2008,
- ustanowienie, wdrożenie i utrzymywanie procesów niezbędnych w Systemie Zarządzania Jakością,
- upowszechnienie w Urzędzie świadomości dotyczącej wymagań Klienta,

- współpracę z konsultantami zewnętrznymi i jednostkami certyfikującymi w zakresie Systemu Zarządzania Jakością.

Skarbnik Miasta zapewnia prawidłową gospodarkę finansową miasta i jako główny księgowy budżetu realizuje wynikające z tego tytułu zadania określone w odrębnych przepisach. Koordynuje i nadzoruje prace dotyczące opracowania projektu budżetu miasta oraz czuwa nad prawidłową jego realizacją, opracowuje określone analizy i sprawozdania w tym zakresie, parafuje dokumenty, w których ustala się zobowiązania finansowe miasta i Urzędu Miejskiego.

Statutowe zadania wydziałów:

1. Biuro Rady Miejskiej:

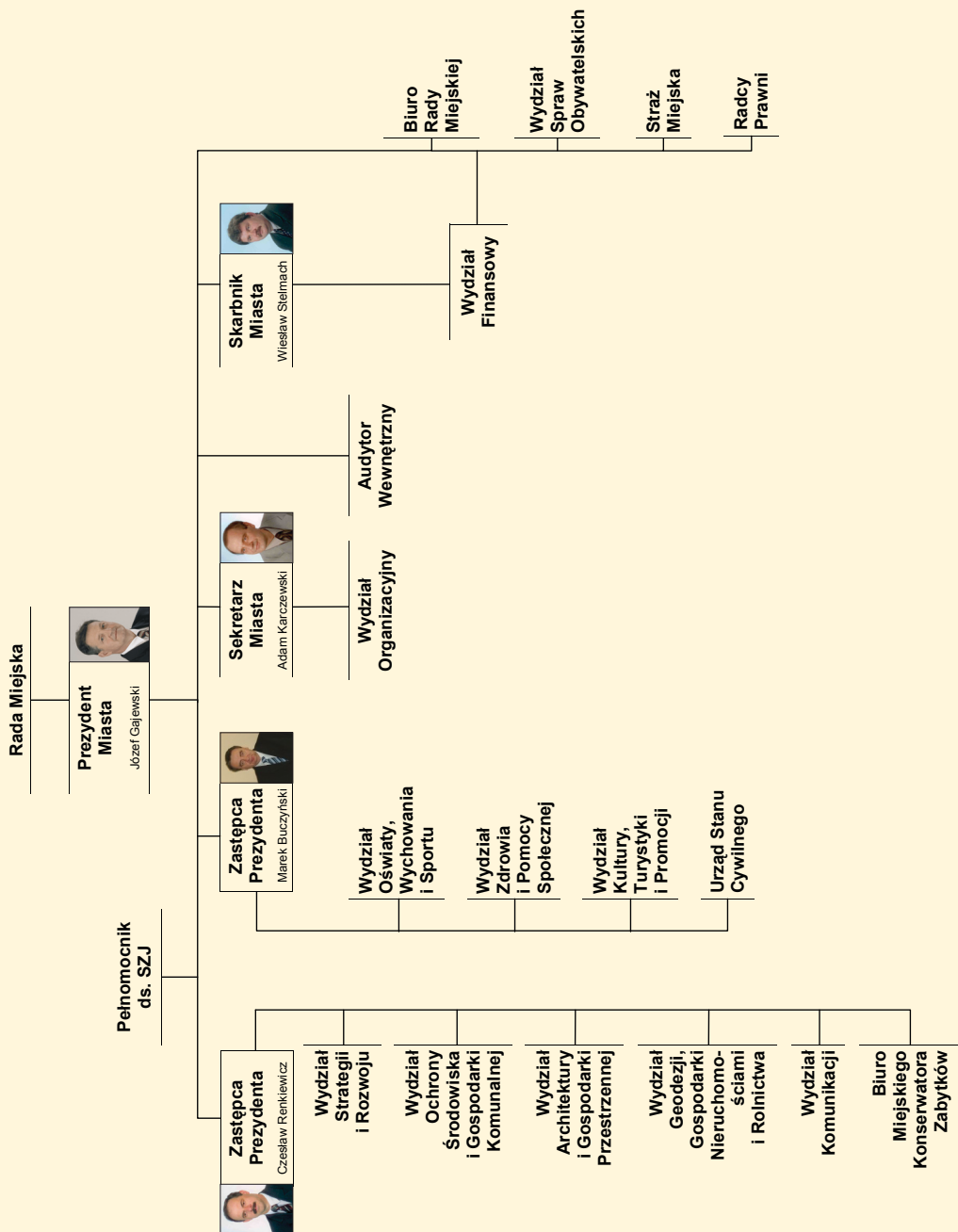
- obsługa Rady i jej organów,
- ewidencja uchwał i innych aktów Rady oraz wniosków komisji,
- ewidencja interpelacji, zapytań i wniosków radnych,
- wykonywanie zadań związanych z wyborami do Rady Miejskiej, Prezydenta Miasta Suwałk i Sejmiku Województwa, a w szczególności, obsługą Miejskiej Komisji Wyborczej oraz z wyborami do sołectw,
- wykonywanie zadań związanych z wyborami ławników sądowych,
- wykonywanie czynności zapewniających Przewodniczącemu Rady sprawne kierowanie jej pracami.

2. Wydział Organizacyjny:

- organizacja i funkcjonowanie Urzędu,
- obsługa Prezydenta,
- prowadzenie spraw pracowniczych,
- nadzór nad terminowym rozpatrywaniem i załatwianiem interpelacji i zapytań radnych, wniosków komisji oraz postulatów wyborców kierowanych do Prezydenta,
- rozpatrywanie skarg i wniosków kierowanych do Prezydenta,
- Prowadzenie spraw administracyjno-gospodarczych.

3. Wydział Finansowy:

- planowanie i realizację budżetu miasta,
- prowadzenie spraw dotyczących wymiaru podatków i opłat lokalnych,
- sporządzanie obowiązującej sprawozdawczości budżetowej określonej w przepisach szczególnych,

- opracowywanie projektów uchwał w sprawie stawek podatków i opłat lokalnych,
- windykacja należności z tytułu podatków i opłat lokalnych,
- prowadzenie spraw dotyczących częściowego zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego.

4. Wydział Strategii i Rozwoju:

- planowanie strategii i kierunków rozwoju miasta,
- realizacja zadań związanych z programami pomocowymi z Unii Europejskiej,
- opracowywanie i opiniowanie pod względem celowości projektów inwestycji oraz innych przedsięwzięć gospodarczych finansowanych z budżetu miasta,
- prowadzenie ewidencji działalności gospodarczej,
- prowadzenie spraw związanych ze sprzedażą na terenie miasta napojów alkoholowych.

5. Wydział Architektury i Gospodarki Przestrzennej:

- prowadzenie spraw dotyczących ładu przestrzennego,
- architektura i estetykę miasta,
- realizacja zadań związanych z gospodarką przestrzenną określonych ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz ustawą prawo budowlane – jako organ administracji pierwszej instancji.

6. Wydział Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Rolnictwa:

- prowadzenie spraw z zakresu geodezji i kartografii poprzez m.in. prowadzenie zasobu geodezyjno – kartograficznego z obszaru miasta, zakładanie i prowadzenie ewidencji gruntów i budynków oraz głęboznawczej klasyfikacji gruntów, zakładanie i prowadzenie ewidencji sieci uzbrojenia terenu,
- prowadzenie spraw z zakresu gospodarki nieruchomościami, a w szczególności dotyczących komunalizacji mienia Skarbu Państwa, sprzedaży nieruchomości
- mienia gminnego i Skarbu Państwa lub oddawania w użytkowanie wieczyste, wywłaszczenie i zwrot nieruchomości, scalanie i podział, rozgraniczanie oraz zamiana nieruchomości,
- prowadzenie spraw z zakresu rolnictwa i leśnictwa, a w szczególności związanych z produkcją roślinną i zwierzęcą, ogrodami działkowymi, wspólnotami gruntowymi, rejestracją sprzętu pływającego służącego do połowu ryb oraz ochroną gruntów rolnych i leśnych.

7. Wydział Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej:

- należyta realizację zadań związanych z funkcją gminy jako właściciela mienia komunalnego,
- prowadzenie spraw z zakresu zieleni miejskiej,

- ochrona przyrody i środowiska,
- gospodarka wodną i leśną,
- utrzymanie porządku i czystości na terenie miasta.

8. Wydział Oświaty, Wychowania i Sportu:

- wykonywanie zadań związanych z zakładaniem, prowadzeniem przekształcaniem, utrzymywaniem oraz likwidowaniem przedszkoli samorządowych, grup żłobkowych, publicznych szkół i placówek oświatowych,
- prowadzenie spraw związanych z wpisywaniem do ewidencji niepublicznych szkół i placówek oświatowych oraz wydawaniem zezwoleń na zakładanie szkół i placówek publicznych,
- prowadzenie czynności dotyczących obowiązku szkolnego,
- analiza przestrzegania Karty Nauczyciela w jednostkach oświatowych,
- nadzór nad funkcjonowaniem przedszkoli samorządowych, szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez miasto, jednostek organizacyjnych, zakładów kultury fizycznej i sportu.

9. Wydział Zdrowia i Pomocy Społecznej:

- prowadzenie spraw z zakresu ochrony i promocji zdrowia,
- zwalczanie patologii społecznych,
- rozwiązywanie problemów społecznych,
- zatrudnienie i rehabilitację osób niepełnosprawnych.

10. Wydział Kultury, Turystyki i Promocji:

- nadzór nad działalnością miejskich instytucji kultury,
- opracowywanie założeń programowych w zakresie rozwoju i upowszechniania kultury na terenie miasta,
- organizacja na terenie miasta uroczystości z okazji świąt państwowych i rocznic,
- współdziałanie ze stowarzyszeniami oraz innymi organizacjami i instytucjami prowadzącymi działalność w zakresie turystyki,
- budowa wizerunku Miasta i kształtowania relacji społecznych

11. Wydział Spraw Obywatelskich:

- sprawy ewidencji ludności,
- prowadzenie rejestru wyborców i sporządzanie spisów wyborców,
- rejestracja przedpoborowych oraz przygotowania i przeprowadzania poboru,
- realizacja zadań obronnych własnych i nadzorowanie ich w jednostkach organizacyjnych gminy miasta Suwałki,
- opracowywanie wieloletnich i rocznych planów działania w zakresie obrony cywilnej,
- opracowywanie i aktualizację Miejskiego Planu Reagowania Kryzysowego,

- organizowanie ochrony informacji niejawnych w Urzędzie Miejskim.

12. Urząd Stanu Cywilnego:

- należyte wykonywanie zadań wynikających z prawa o aktach stanu cywilnego, kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracyjnych w sprawie szczegółowych zasad sporządzania aktów stanu cywilnego, sposobu prowadzenia ksiąg stanu cywilnego, ich kontroli, przechowywania i zabezpieczenia oraz wzorów aktów stanu cywilnego, ich odpisów, zaświadczeń i protokołów, a w szczególności:
 - rejestrację urodzeń, małżeństw i zgonów,
 - prowadzenie ksiąg stanu cywilnego,
 - prowadzenie akt zbiorczych i skorowidzów ksiąg stanu cywilnego.

13. Straż Miejska:

- ochrona porządku i spokoju w miejscach publicznych,
- czuwanie nad porządkiem – kontrola ruchu drogowego w zakresie określonym w przepisach o ru-

- chu drogowym,
- ochrona obiektów komunalnych i urządzeń użyteczności publicznej.

14. Wydział Komunikacji:

- należyte wykonywanie zadań wynikających z ustawy prawo o ruchu drogowym, ustawy o transporcie drogowym oraz rozporządzeń wykonawczych, a w szczególności:
 - prowadzenie spraw związanych z zarejestrowaniem i wyrejestrowaniem pojazdów,
 - wydawanie uprawnień do kierowania pojazdami w ruchu krajowym i międzynarodowym,
 - wydawanie dowodów rejestracyjnych,
 - udzielanie licencji na transport drogowy.

15. Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków:

- realizacja zadań wynikających z przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
- przygotowywanie wniosków do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o wpisanie lub wykreślenie z rejestru zabytków, obiektów stanowiących własność Miasta Suwałki.

Obsługa klienta w Urzędzie Miejskim

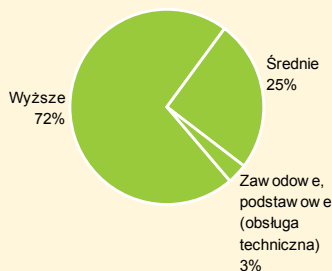
W Urzędzie Miejskim w Suwałkach obsługą klienta zajmują się wszystkie wydziały i równorzędne komórki organizacyjne. Najczęstszym sposobem załatwienia sprawy w Urzędzie jest obsługa bezpośrednio w komórkach organizacyjnych. W celu poprawy jakości obsługi klientów Urząd w 2005 roku ustanowił i wdrożył System Zarządzania Jakością zgodny z wymogami normy PN-EN ISO 9001:2008

Potrzeby klientów formułowane są poprzez:

- korespondencję kierowaną do Urzędu drogą pocztową i elektroniczną,
- bezpośredni kontakt pracownika z klientem,
- rozmowy telefoniczne,
- media,
- analizę skarg i wniosków,
- stronę internetową Urzędu www.um.suwalki.pl

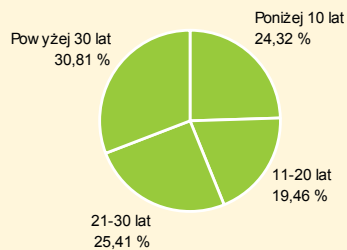
Na oficjalnej stronie Urzędu Miejskiego w Suwałkach znajdują się między innymi informacje dotyczące miasta, samorządu, gospodarki, kultury i turystyki, oświaty i sportu. Jest ona na bieżąco aktualizowana. Dodatkowo mieszkańcy miasta mogą uzyskać informacje dotyczące funkcjonowania Miasta oraz Urzędu Miejskiego poprzez stronę Biuletynu Informacji Publicznej (BIP).

Wykres 6.3.1.: Struktura wykształcenia pracowników Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Wykres 6.3.2.: Struktura zatrudnienia w Urzędzie Miejskim w Suwałkach ze względu na staż pracy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Suwałkach

6.4. Współpraca międzynarodowa i promocja miasta

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Strategii i Rozwoju

Miasta partnerskie

Alytus (Litwa) – od 1996 roku

Od kilku lat Suwałki wraz z Alytusem realizują wspólne projekty współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w sferze: gospodarki, edukacji, kultury, sportu i innych. Mieszkańcy obu miast biorą udział w licznych imprezach kulturalnych, jak np. obchody Dni Miasta, Jarmark Folkloru i Jadła Kresowego, Suwałki Blues Festival, itd.

W latach 2008-2009 Suwałki i Alytus wspólnie opracowały i złożyły aplikacje do 4 projektów w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Litwa - Polska 2007-2013, tj.:

1. „Poprawa zdrowia społecznego w regionie Alytusa i Suwałk poprzez sporty alternatywne”, (nie uzyskał dofinansowania),
2. „Rozwój sportów aktywnych w regionie transgranicznym Litwy i Polski”, (nie uzyskał dofinansowania),
3. „Poprawa infrastruktury publicznej stref przemysłowych w rejonie transgranicznym Litwy i Polski”, (projekt został zaakceptowany, termin realizacji wrzesień 2009-wrzesień 2011, wartość projektu po stronie Suwałk: 1 615 500 EUR, w tym z EFRR: 1 373 175 euro (85%));
4. „Rozwój turystyki na bazie Placu Europejskiego (II etap) w Suwałkach i parku rekreacji w Alytusie” (nie uzyskał dofinansowania);

Grande-Synthe (Francja) – od 1978 roku

Współpraca Suwałk z Grande-Synthe rozpoczęła się w latach 70-tych. Wtedy to powstało Towarzystwo Przyjaciół Grande-Synthe. W 1978 roku podpisano pierwszą umowę o współpracy. Rozpoczęły się wymiany turystyczne i kulturalne. Do Francji wyjeżdżały zespoły artystyczne (np. Zespół Pieśni i Tańca „Suwalszczyzna”), grupy młodzieży, sportowcy i inni. W 2007 roku obchodzone uroczyste 30-lecie współpracy Suwałk z Gran-

de-Synthe. Obecnie współpraca miast dotyczy głównie działań kulturalnych (np. udział artystów francuskich w plenerze artystycznym „U źródła”).

Marijampolė (Litwa) – od 1995 roku

Wieloletnia współpraca w dziedzinie kultury, sztuki, sportu i edukacji. Od kilku lat Suwałki wraz z miastem Marijampolė realizują wspólne projekty współfinansowane ze środków Unii Europejskiej.

W 2009 roku prowadzono dyskusję na temat możliwości przygotowania i realizacji wspólnych projektów dofinansowanych z Programu Współpracy Terytorialnej Litwa-Polska 2007-2013.

Notodden (Norwegia) – od 2008 roku

Dzięki współpracy miast zapoczątkowanej w ramach projektu „Innovation Circle”, INTERREG IIIB, miasto Suwałki podjęło inicjatywę organizacji Suwałki Blues Festival (w każdy 3-ci weekend lipca).

W 2009 roku w ramach współpracy miast został opracowany wspólny projekt pt. TRANS-IN-FORM, który uzyskał dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Regionu Morza Bałtyckiego. W ramach projektu m. in. zostanie opracowana nowa koncepcja architektoniczna Parku Marii Konopnickiej w Suwałkach.

Võru (Estonia) – od 1999 roku

Współpraca dotyczy głównie sportu i kultury.

Od 2007r. suwalscy uczniowie biorą udział w Zawodach Juniorów Miast Partnerskich organizowanych co roku w Võru.

Waren (Niemcy) – od 1999 roku

Współpraca dotyczy działań w dziedzinie: kultury, turystyki, oświaty i sportu.

Tabela 6.4.1.: Działania partnerskie w 2009 roku

Miasto partnerskie	Działanie	Okres
Grande-Synthe	Grupa hip-hopu działająca przy Młodzieżowym Domu Kultury w Suwałkach uczestniczyła w warsztatach tanecznych organizowanych przez Grande-Synthe.	25.02-03.03
	Grupa hip-hopu z Grande-Synthe uczestniczyła w warsztatach tanecznych organizowanych przez Młodzieżowy Dom Kultury w Suwałkach.	16.03-20.03
	5 weteranów II wojny światowej z Grande-Synthe uczestniczyło w obchodach Dnia Konstytucji 3 Maja w Suwałkach. Była to kontynuacja wymiany kombatantów obu miast partnerskich, po wizycie grupy weteranów suwalskich, którzy odwiedzili Grande-Synthe.	30.04-05.05
	2 fotograficy z Suwałk wzięli udział w plenerze fotograficznym organizowanym w Grande-Synthe.	04.05-11.05
	5 osobowa delegacja z Grande-Synthe odwiedziła Suwałki. Uczestniczyli w niej przedstawiciele Urzędu Miejskiego w Grande-Synthe odpowiedzialni za zagadnienia ochrony środowiska i projektowanie zieleni miejskiej. W czasie wizyty delegacja odwiedziła jednostki miejskie odpowiedzialne za projektowanie i utrzymanie zieleni miejskiej w Suwałkach, jak również Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej i Wigierski Park Narodowy. W czasie spotkań dyskutowano możliwości wykorzystania w Suwałkach rozwiązań stosowanych w Grande-Synthe.	15.06-19.06
	7 osobowy suwalski zespół „Zmiana Wachty” wziął udział w imprezie: „Lato Stowarzyszeń” w Grande-Synthe. Promocja Suwałk odbywała się również na stoisku informacyjno-promocyjnym zorganizowanym przez Centrum Międzynarodowej Informacji Kulturalnej i Turystycznej w Suwałkach.	03.07-07.07
	4 uczennice z Suwałk na zaproszenie Mera Damien Careme wzięły udział w pobycie językowym w Grande-Synthe w celu doskonalenia języka francuskiego. Dziewczyny mieszkały u rodzin francuskich, a wszelkie wydatki związane z podróżą i pobytem we Francji pokryło miasto Grande-Synthe.	01.07-15.07
	Mer Grande-Synthe uczestniczył w Suwałki Blues Festival'2009.	16.07-18.07
	L'Office de Tourisme z Grande-Synthe we współpracy z Centrum Międzynarodowej Informacji Kulturalnej i Turystycznej (CMiKT) w Suwałkach zorganizowało swoje stoisko promocyjne podczas Dni Suwałk'2009. Francuskie biuro turystyczne reprezentowały 2 osoby.	22.08-24.08
Delegacja z Suwałk złożona z przedstawicieli Urzędu Miejskiego i spółek komunalnych odpowiedzialnych za utrzymanie zieleni w mieście odwiedziła Grande-Synthe. Wizyta stanowiła kontynuację tematu dotyczącego pielęgnacji zieleni miejskiej.	15.09-18.09	
Võru	Suwalscy uczniowie wzięli udział w Zawodach Juniorów Miast Partnerskich w Võru w Estonii. Wszyscy reprezentanci Suwałk spisywali się dzielnie startując na pięknym obiekcie i poprawiając swoje rekordy życiowe.	06.05-09.05
	Dwuosobowa delegacja z Võru uczestniczyła w Suwałki Blues Festival'2009. Byli to: Zastępca Burmistrza Jüri Johanson oraz Specjalista ds. kultury, pani Inge Tolga.	16.07-18.07
	Dwuosobowa delegacja z Suwałk uczestniczyła w obchodach 225 rocznicy założenia Miasta Võru obchodzonej 21 sierpnia 2009 r. Urząd Miejski w Võru zaprosił również kucharza z Suwałk aby zaprezentował dania kuchni polskiej. Suwalską kuchnię reprezentowała szefowa kuchni z restauracji „Dom Nauczyciela”, która przyrzędziła, Estończykom m.in. słynnego sandacza w ogórkach oraz zupę Hubertusa.	22.08-24.08

Marijampole	Oficjalna delegacja z Marijampola na czele z byłym Wojewodą Marijampolskim, pełniącym obecnie funkcję Doradcy Mera Marijampola, uczestniczyła w uroczystej gali wręczenia „Włócznie Jaćwingów” za 2008 r. organizowanej w Suwałkach.	14.02
	Prezydent Miasta Suwałk Józef Gajewski wystosował list gratulacyjny do Mera Marijampola Vidmantasa Brazysa z okazji Święta Odzyskania Niepodległości Litwy.	11.03
	Delegacja z Suwałk na czele z Zastępcą Prezydenta Markiem Buczyńskim oraz Przewodniczącym Rady Miejskiej Włodzimierzem Marczewskim uczestniczyła w obchodach Dni Marijampola 2009 oraz w spotkaniu z delegacjami z miast partnerskich organizowanym przez Mera Marijampola Vidmantasa Brazysa.	30.05
	W Suwałkach odbyły się Wiosenne Mistrzostwa Zrzeszenia LZS w lekkiej atletyce gimnazjalistów, w których uczestniczyło blisko 20 osób z Marijampola (młodzież i trenerzy).	14.05 i 27.05
	40 osób – dzieci, młodzież i trenerzy reprezentujących Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „Hańcza” w Suwałkach uczestniczyło w zawodach lekkoatletycznych organizowanych przez Centrum Sportu „Suduva” w Marijampolu.	03.06
	VII Integracyjny Bieg Uliczny, w którym uczestniczyły również osoby niepełnosprawne z Litwy, w tym 5 osób z Marijampola. Bieg zorganizowany został przez Dom Pomocy Społecznej „Kalina” w Suwałkach.	09.06
	2 osobowa delegacja z Marijampola, uczestniczyła w obchodach Dni Suwałk 2009.	23.08
	Młodzi suwalscy lekkoatleci 8 października 2009r. uczestniczyli w zawodach w Mariampolu na Litwie.	08.10
Notodden	Przesłano do Urzędu Miejskiego w Notodden propozycję współpracy edukacyjnej, przygotowane przez suwalskie szkoły. Najbardziej aktywną jest Szkoła Podstawowa nr 7 w Suwałkach, która w 2008 roku nawiązała współpracę z Tinnesmoen skole w Notodden i w 2009 r. rozwija ją nadal.	I
	Kapituła powołana przez Prezydenta Miasta Suwałk przyznał Miastu Notodden „Włócznie Jaćwingów” za 2008 rok w kategorii: „Wydarzenie specjalne” za: <i>inspirację oraz pomoc w organizacji Suwałki Blues Festival 2008.</i>	14.02
	III-cio ligowi zawodnicy tenisa stołowego wraz z 2 trenerami uczestniczyli w Turnieju Tenisa Stołowego w Notodden „TINFOS OPEN”.	13.03-16.03
	20 osobowa grupa z Suwałk składająca się z 16 piłkarzy, 3 opiekunów i tłumacza uczestniczyła w Turnieju Piłkarskim w Notodden.	26.03-31.03
	Biblioteka Publiczna im. Marii Konopnickiej w Suwałkach zorganizowała wystawę pt.: <i>„Norwegia w zbiorach numizmatycznych i filatelistycznych”.</i>	21.05-19.06
	Burmistrz Notodden Lise Wiik oraz Ambasada Norwegii objęły honorowy patronat nad Suwałki Blues Festival 2009.	16.07-18.07
	4-osobowa delegacja z Suwałk uczestniczyła w Notodden Blues Festival.	29.07-02.08
Waren	5 osobowa delegacja z Waren na czele z Burmistrzem Günter Rhein'em. Wzięła ona udział w wernisażu wystawy malarstwa i grafiki Reiharda Graefe i fotografii Andre Pretzel z Waren, zorganizowanej przez Regionalny Ośrodek Kultury i Sztuki w Suwałkach w dniach 3-30 kwietnia 2009 r.	01.04-05.04
	10 osobowa delegacja z Suwałk – w tym: zawodnicy sekcji bokserskiej Ośrodka Sportu i Rekreacji, gościła w mieście partnerskim w Waren w Niemczech.	05.06-07.06
	Drużyna piłkarska 18-latków z Suwałk rozegrała mecz z okazji 100-lecia powstania drużyny Sportverein Waren 09 e.V. W tym samym czasie oficjalna delegacja z Suwałk uczestniczyła w obchodach 56 Festiwalu Müritz.	10.07-12.07

Waren c.d.	4-osobowa delegacja na czele z Günter'em Rhein, burmistrzem Waren wzięła udział w Suwałki Blues Festival'2009	16.07-18.07
	Dwie 2-osobowe drużyny piłki siatkowej z Suwałk wraz z trenerem wzięły udział w turnieju plażowej piłki siatkowej organizowanym w Waren.	25.07-27.05
	Dwie 2-osobowe załogi żeglarskie z Suwałk wraz z trenerem wzięły udział w zawodach żeglarskich organizowanych w Waren.	06.08-08.08
	3 osobowa delegacja z Waren na czele z Burmistrzem Günter Rhein uczestniczyła w Dniach Suwałk' 2009 oraz w obchodach 90 rocznicy odzyskania niepodległości przez Suwałki.	20.08.25.08
Alytus	Delegacja z Alytusa na czele z Merem Ceslovas'em Daugela, uczestniczyła w uroczystej gali wręczenia „Włóczni Jaćwingów” za 2008 r. organizowanej w Suwałkach.	14.02
	W Ośrodku Sportu i Rekreacji w Suwałkach zorganizowano turniej piłkarski rocznika 1993 i 1994. W imprezie tej uczestniczyło 24 zawodników z Alytusa.	21.02-22.02
	Delegacja z Suwałk uczestniczyła w obchodach Dni Alytusa.	12.06-13.06
	Wystawa prac artystów z Suwałk w czasie trwania Dni Alytusa'2009	14.06
	Delegacja z Alytusa uczestniczyła w Suwałki Blues Festival'2009	18.07-19.07
	Na „XI Suwalski Jarmark Folkloru” tradycyjnie zaproszono wystawców z Litwy. Byli to producenci artykułów spożywczych: chleba, ciast, wędlin, miodów, jak również przedstawiciele litewskiego rzemiosła.	01.08-02.08
Delegacja z Alytusa uczestniczyła w obchodach Dni Suwałk'2009 r.	23.08	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Strategii i Rozwoju Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Promocja miasta

W 2009 r. zakupiono i rozdysonowano w celach promocyjnych miasta monety okolicznościowe – suwale, dukaty lokalne o nominałach „4” i „40” suwali z wizerunkiem siei wigierskiej oraz „7” i „70” suwali z wizerunkiem Józefa Piłsudskiego

Z okazji przypadającej w 2009 r. 90. rocznicy wyzwolenia Suwałk wydano również medal okolicznościowy z wizerunkiem Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Wśród wydawnictw współfinansowanych ze środków budżetu miejskiego na cele promocyjne Miasta Suwałk zakupiono następujące pozycje książkowe: „Dla Miłosa Suwałki-Krasnogruda”, „Dzisiaj ziemia wasza jest wolną”, „Edward Franciszek Szczepanik”, „Grafiki Pietruka”, „Monografia Suwałk”, „Na szlaku Czarnej Hańczy”, „Produkt lokalny i regionalny”, „Suwalszczyzna – kraina jak baśń”, „Ulicami i uliczkami Suwałk”.

